ДУМА®

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК

80 ст. www.duma.bg

facebook.com/www.duma.bg

DUMA newspaper

DUMA_newspaper

ПЕТЪК | 2 ФЕВРУАРИ | 2018 ГОДИНА/27 | БРОЙ 23 (7872)

РЕВИЗИЯ

БСП: Сметната палата да провери как Борисов раздава пари 3

ПОЗИЦИЯ

Туроператорите се обявиха против втори лифт в Банско 6

Прокуратурата подкарва общините по списък

Свърши „хубавото време" за местната власт, закани се шефът на спецобвинението

Общините, в които е имало сигнали за злоупотреби на кметове, вече са на мушката на прокуратурата. Говорителят на държавното обвинение Румяна Арнаудова обяви, че е подготвен списък с населени места, в които има подобни нарушения. При доказателства, че кметът пречи или може да влияе на свидетелите, прокуратурата ще иска отстраняването му от длъжност. Съвсем скоро ще се видим в друг град, закани се тя от гр. Септември. Първата от поредицата акции бе срещу местния кмет от ГЕРБ Марин Рачев.

Шефът на спецпрокуратурата Иван Гешев подчерта, че "хубавото време" за местната власт е свършило. Няма да позволим населени места да се вземат на "концесия" в полза на определени длъжностни лица, обеща той. 4

ЧЕТИВО

Неделник

Царю Освободителю - Признателна България 13

ПЕГАС

В Португалия българската култура почти не е позната 21

Европрограмата за наука проходи като пате в кълчища 30

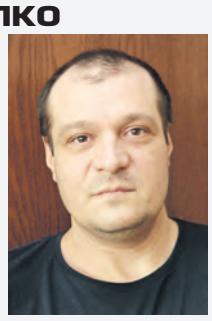
Оправдаха 28+11 спортисти от Русия 37

Снимка БГНЕС

Цар Трифон поведе шествието в Мъглиж, където вчера за поредна година се проведе Фестивал на виното. Местните спазват празничната традиция повече от половин век

НЯКОЛКО ДУМИ

Георги ГЕОРГИЕВ

МАЛКАТА БУКВА

Трябва да бъде оценен по достойнство византийският похват на гръцката дипломация. Това да предложиш името на съседна държава да бъде с малка буква - "Горна македония" е перфидно унижение, заточено от хилядолетна традиция *(стр. 8)*. Ще бъде интересно да се види колко силно ще огънат американците македонците в желанието да си осигурят още пушечно месо за НАТО.

Ще бъде обаче още по-любопитно каква ще бъде реакцията на българското правителство, ако вземе та случайно мине номерът с хибрида "Горна македония". Работата е там, през август м.г. външният министър Екатерина Захариева заяви за македонската "Телевизия 24", "че България не би се съгласила с думите "Северна", "Горна", "защото за нас това е Пиринска Македония".

Ако думата "Горна" влезе в бъдещото название на държавата Македония, то това ще бъде пълният и окончателен крах на балканската политика на Бойко Борисов. Това ще означава, че две съседни държави, под егидата на САЩ се договарят за наша сметка, след като американците са акуширали на договора ни за дружба с едната от тях. Пълно изработване.

Но да не бързаме. Нищо още не е решено. Може пък да има политика на тихите стъпки, за държави с малка буква, която се прави безгласно. Успех!

ISSN 0861-1343

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 2 ФЕВРУАРИ 2018

Прокурор видя престъпление в настоятелството на СМГ

Ако се докажат злоупотреби и кражби, наказанието е 3 години затвор

Софийската градска прокуратура образува досъдебно производство по сигнал за злоупотреби с пари на настоятелството на Софийската математическа гимназия. Това е видно от отговор на прокуратурата до Станислав Бояджиев - родител на ученик, който е сред подалите сигнал за злоупотреби и кражби в настоятелството на гимназията, съобщи вчера OFFNews. Както ДУМА писа, 12 родители сезираха миналата година главния прокурор Цацаров за възможни злоупотреби от страна на настоятелството с пари, събирани от учениците.

Опасенията са се породили, когато се разбрало, че суми, събирани от родителите за участие на 100-тина ученици в математическо състезание в Созопол - без да им се даде документ, че са внесли по 273 лв. на дете за нощувките и храненето, са били отчетени като разходи на настоятелството и са били осребрени от бюджета му. Хотелът "Спартак" в Созопол пращал фактурите на името на настоятелството. Бюджетът му - около 1 млн. лв. годишно, се формира от таксите за съботно-неделни курсове по математика. Родителите подозират, че събираните суми надхвърлят направените разходи за участието на децата в състезанията.

В отговора си от прокуратурата пишат, че е била извършена проверка от полицейски органи от СДВР и след нея прокуратурата е образувала досъдебно производство за това, че от септември 2013 г. до септември 2016 г. "при условията на продължавано престъпление две длъжностни лица - член на Съвета на настоятелите и председател на Контролния съвет на Съвета на настоятелите на СМГ - са използвали своето служебно положение, за да набавят за себе си противозаконна облага - парична сума в общ размер на около 22 600 лв., цитират от OFFnews. Прокуратурата уточнява, че проверяваното деяние е престъпление по чл. 283 във връзка с чл. 26, ал. 1 от Наказателния кодекс. Ако бъде доказано престъпление, виновните може да бъдат осъдени на 3 години затвор.

Припомняме, че миналата година тогавашният директор на СМГ Антони Стоянов сезира за пореден път МОН за нарушения и игри със събирани такси за друго математическо състезание - "Европейско кенгуру". Оказа се, че комисията за състезанието е в самото МОН. Стоянов уволни учителката Тодорова от СМГ, която е участвала в комисията в МОН в ущърб на гимназията. Тя се оказа член на настоятелството на СМГ. Тогава се разбра и за незаконната практика парите от курсове в СМГ да се събират в настоятелството. Министър Красимир Вълчев сам обяви, че е неправомерно парите от курсове да влизат в настоятелството и че таксите трябва да влизат в училищното счетоводство. След серия протести "за" Стоянов и организирани от членове на настоятелството акции против него той все пак бе уволнен от регионалното управление на МОН дни преди началото на учебната година. Антони Стоянов обжалва уволнението си в съда.

КАРАКАЧАНОВ ИСКА РЕФЕРЕНДУМ СРЕЩУ ГЕЙ БРАКОВЕТЕ И ДЖЕНДЪР ПОНЯТИЯТА

Председателят на ВМРО Красимир Каракачанов предлага референдум срещу гей браковете и джендър понятията в образователната и правната система на България. В позиция до медиите вицепремиерът и военен министър казва, че тези въпроси трябва да бъдат цялостно решени и т.нар. Истанбулска конвенция е само повод за допитване до народа. Тя не може да бъде единствена тема на референдум, който касае бъдещето на моралната, правната и религиозната и националната идентичност на България, посочва той.

Каракачанов смята, че формулировката на въпроса на БСП "Против ли сте ратификацията на т.нар. Истанбулска конвенция?" може да бъде оспорена в Конституционния съд, тъй като за легитимно юридически заглавие се смята официалното, а именно - Конвенцията на съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие. Самият въпрос е прекалено детайлен и няма да има правни последици за българското законодателство извън обхвата на Истанбулската конвенция, допълва той.

Вицепремиерът предлага референдум по три въпроса: Съгласни ли сте с въвеждането на трети пол, социален пол и джендър идентичност в българското законодателство?; Съгласни ли сте да се въведе джендър обучение в българската образователна система?; Съгласни ли сте с признаването на еднополови бракове в България?

Съпредседателят на "Обединени патриоти" призовава председателите на парламентарно представените партии да започнат консултации по предложението му.

БОЙКО НОЕВ:

НСО е уродлива и трябва да се закрие

Фокусирането върху оставката на Ангел Антонов ще ни отклони от важния разговор на това уродливо явление наречено НСО. Това е една беззаконна служба, която трябва да се закрие. Това заяви бившият ни посланик в НАТО и експлужебен министър на отбраната Бойко Ноев в телевизионно интервю. Той коментира гласуваната в сряда от правителството оставка на директора на Националната служба за охрана Ангел Антонов и изпращането му като генерален консул в Санкт Петербург.

Ноев призова президента Румен Радев да направи ревизия на НСО, която "не трябва да бъде колко лева има от единия в другия джоб, а да възстанови как е възлагана охраната на едно или друго лице". Дипломатът смята, че президентът отхвърля отговорността си върху НСО, парламентът и правителството - също. "Получаваме служба, която разполага с огромен властови ресурс. Тази безконтролност е много опасна", констатира той. Според Ноев ненаситният апетит на политическата класа за привилегии и да бъде обгрижвана води до злоупотреби в НСО.

Бившият министър е убеден, че службата харчи пари безконтролно. Бюджетът на НСО е 40 млн. лв. и в нея работят 1200 офицери, а отрядът за борба с тероризма разполага с много по-малко хора и 10 пъти по-малък бюджет, направи сравнение Ноев. Той призова за "морален преглед" в НСО. "Там работят много големи професионалисти, които извършват дейности на портиери, шофьори, сервитьори и камериерки. Когато системата е порочна, когото и да поставите за началник, той пак ще стане жертва на тези пороци", предупреди експертът.

Снимка Емилия КОСТАДИНОВА

Посетители на парламента изразиха недоволство пред репортер на ДУМА от начина, по който са подредени картините в изложбата във фоайето на НС. В средата на вернисажа са разположени огромни портрети на цар Борис III и Фердинанд. От двете им страни в нишите са поставени мънички платна с ликовете на Левски и Ботев. Защо светините на България са почти невидими за сметка на огромните платна на Сакскобургготски, след като България е република, попита млада жена. Тя предложи следващата изложба да е от също толкова големи портрети на Георги Димитров, Васил Коларов и Тодор Живков

СЪОБЩЕНИЕ

Прощаването с човека, колегата и приятеля

РАДОСЛАВ РАДЕВ

ще бъде на 4 февруари (неделя) от 14 ч. в Ритуалната зала на Централните софийски гробища.

Създават още една информационна система в здравеопазването

За първи път ще бъде създадена информационна система, която ще следи движението на лекарствените продукти. Това стана ясно на блиц в парламентарната комисия по здравеопазване. На заседанието депутатите единодушно приеха промените в Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина. Целта им е ограничаване на паралелния износ на лекарства, за да не бъдат допуснати липси на българския пазар. Изпълнителната агенция по лекарствата вече ще може да издава забрана или ограничаване на износа на недостатъчни или липсващи за българските пациенти медикаменти. При извършване на нерегламентирана търговия с лекарства, включени в ограничителния списък, глобата за търговците на дребно е от 10 хил. до 20 хил. лв. при първо нарушение и от 25 хил. до 35 хил. лв. при повторно. За търговците на едро имуществената санкция е от 10 хил. до 25 хил. лв., а при повторно нарушение ще бъде отнето разрешението за търговия на едро със заповед на ИАЛ. За всеки, който извърши износ на лекарства в нарушение със закона, е предвидена имуществена санкция в размер от 50 хил. до 100 хил. лв.

На въпрос за дълговете на болниците Ананиев съобщи, че към 30 ноември 2017 г. задълженията на държавните болници са 439 млн. лв. Спрямо края на 2016 г. нарастването на задълженията е с 22 млн. лв. Най-голям дял в общите задължения имат едноличните акционерни дружества - 245 млн. лв. Просрочените задължения на всички болници с над 50% държавно участие е 157 млн. лв., което със 7 млн. лв. повече от 2016 г. Към края на 2017 г. общите задължения на общинските болници възлизат на 98 млн. лв., което е с 6 млн. лв. повече от 2016 г. Просрочията възлизат на 43 млн. лв., което е с 1 млн. лв. повече спрямо 2016 г.

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 2 ФЕВРУАРИ 2018

Балканите не са задният двор на Европа. Те са задният двор, ако се гледа откъм Лондон. Ако се гледа от нашата страна, те са коридор - антрето на Европа

„ДИПЛОМАТЪТ" БОЙКО БОРИСОВ В ГЕОПОЛИТИЧЕСКИ РАЗМИШЛЕНИЯ

БСП иска Сметната палата да провери как Борисов харчи бюджета

Управляващите раздават пари на тъмно без решение на парламента, заяви проф. Румен Гечев

Депутатите от "БСП за България" ще поискат парламентът да възложи на Сметната палата да извърши одит на допълнителните разходи и трансфери по бюджетите на първостепенните разпоредители. Става въпрос за постановленията на МС от 10 май м.г. до 31 януари 2018 г. Това обяви вчера проф. Румен Гечев от БСП. "Винаги сме настоявали да се спазват Конституцията и законите на страната. Има Закон за бюджета и във всяка цивилизована държава той се изпълнява стриктно", посочи той. Социалистите смятат, че правителството на Борисов го е нарушило с разпределението на пари в края на миналата и в началото тази година.

Гечев подчерта, че във всяка демократична държава парламентът е институцията, която утвърждава бюджета, прави го в закон и той трябва да бъде изпълняван стриктно. Никакви премиери и отделни министри не могат да преформатират бюджета, да преразпределят средства, които са в нарушения с принципите и духа на Закона за бюджета, категоричен е той. Гечев призова управляващите да престанат да правят комбинации в основния финансов план на държавата, като задържат разходите до края на годината. "През ноември и декември 2017 г. разпределиха стотици милиони левове. Цяла година ни проглушават за излишъци в бюджета, защото няколко години вече не харчат 2,5 млрд. лева капиталови разходи. Задържат огромни средства, стотици милиони, с които лишават малките и средни фирми от финансов ресурс. Тези пари не влизат в икономиката. На тъмно, в края на годината, изведнъж си ги разпределят, след като цяла година са отчитали псевдобюджетни излишъци", обясни Гечев. Според него правителството прави същото и тази година - с двусранни срещи между премиера и представители на МВР и други, при които отпускат стотици милиони, без санкцията на НС, в нарушение на Конституцията. "Къде са парите? Харчат ли се? Управляващите мамят обществото. Залагат капиталови разходи от 2,5 млрд. лв. и ги харчат с Дядо Мраз и Дядо Коледа на 31 декември? Кой им е разрешил? Бюджетът не им дава такива права", възмути се депутатът.

Снимка Емилия КОСТАДИНОВА

ОТ БСП призоваха управляващите да престанат да правят комбинации в основния финансов план на държавата, като задържат разходите до края на годината

Искаме обект на одита на Сметната палата да бъдат именно тези постановления на МС, които утвърждават разходи извън определените в държавния бюджет, уточни зам.-председателят на ПГ "БСП за България" Желю Бойчев. "Изпаднахме в абсурдната ситуация управляващото мнозинство при одобрението на държавния бюджет за тази година да не приеме нито едно предложение на БСП. А буквално от 2 януари премиерът да изпълни всички наши предложения, само че без да са разписани в бюджета", коментира Бойчев. По груби изчисления ставало въпрос за раздадени близо 2 млрд. лева.

В бюджета няма разписани 100 млн. лева за сектор "Сигурност" и не са приети предложенията на опозицията, а премиерът еднолично решава да дофинансира сектора, обясни Бойчев. Той припомни исканията на БСП за повече пари за учени, които бяха дадени с решение на МС, едва след като БАН развя черни знамена. "Намериха се още пари и за Софийския университет, и за църквите. Това бяха наши предложения, но бяха отхвърлени при дебатите в пленарната зала. Само месец след това сумите бяха осигурени от МС. Случващото се обезсмисля ролята на парламента като орган, който обсъжда и приема бюджета", категоричен е Бойчев.

Левицата настоя Делян Добрев да бъде изведен от пленарната зала

Юлия ИВАНОВА

Квесторите да изведат Делян Добрев от ГЕРБ от пленарната зала, настоя вчера депутатът от "БСП за България" Георги Гьоков. Искането бе обосновано с решението на КС, който обяви за протиконституционно неприемането на оставката на гербаджията от парламента.

Това предизвика поредния скандал около хасковския депутат, станал известен с "Кумгейт". В защита на Добрев скочи шефът на правната комисия Данаил Кирилов от ГЕРБ. Той призова председателят на НС Цвета Караянчева да не допуска депутатите да правят свободни интерпретации на решението на КС. Той припомни, че Иван Иванов от БСП беше зам.-министър за час, но мандатът му не бе прекъснат и той се върна в парламента. В отговор Иванов заплаши Кирилов със съд за уронване на престижа. Гьоков призова Караянчева да направи забележка на гербаджията заради употребата на квалификации към колегите му. Щом добрият юрист в БСП Гьоков тълкува от трибуната решение на КС, трябва Караянчева да организира за депутатите курс как се четат решенията на съда, не остана назад Добрев.

След разменените обвинения депутатите приеха на първо четене промени в Закона за омбудсмана, с които тайното гласуване за длъжността да бъде заменено с явно. "За" гласуваха 165 народни представители, един се въздържа. Към изискванията за заемане на длъжността ще бъде добавен предишен опит в областта на правата на човека.

Промените предвиждат омбудсманът да може да отправя предложения и препоръки до МС и до НС за подписване и ратифициране на международни актове в областта на правата на човека. Предлага се общественият защитник да може да отправя предложения и препоръки за защита на правата на гражданите и от частни субекти. С измененията той получава правомощие да защитава правата на гражданите при действия и бездействия от страна на частния сектор.

Жертвите на фашизма и на комунизма пак скараха депутатите

Юлия ВУТОВА

Жертвите на фашизма и на комунизма отново станаха повод за скандали и разправии пленарната зала. Повод да размяната на декларации между БСП и ГЕРБ стана вчерашният ден, обявен за ден за почит към жертвите на комунизма. Социалистите бяха заляти с обидни квалификации от Спас Гърневски от ГЕРБ, който нарече периода преди 1989 г. "най-човеконенавистния режим". Той припомни за т.нар. "Народен съд", организиран от БКП, "закрепена на власт от щиковете на червената армия - окупаторка". Бившият седесар и автор на стихове за Георги Димитров и Паметника на Альоша не се посвени да нарече колегите си отляво "духовните убийци на Вапцаров". "Не е грях, когато си се наслаждавал на комунизма. Грях е, когато си разбрал за престъпленията му и пак си останал верен", раздаде присъди Гърневски. Той се обърна на руски към депутатите от левицата с думите: "Товарищи, конец филма". Новоизлюпеният гербаджия настоя за минута мълчание за жертвите на комунизма и съпартийците му веднага скочиха на крака. Шефът на НС Цвета Караянчева направи забележка да изчакат да го обяви.

От ДПС настояха към жертвите на комунистическия режим да бъдат добавени и тези от възродителния процес.

В отговор на хулите зам.-председателят на НС Валери Жаблянов се възмути, че БСП няма как да бъде изправена на подсъдимата скамейка, защото е партията, водила въоръжената война срещу фашизма и монархофашизма. Той изрази съжаление за начина, по който се развива българският парламентаризъм след почти 30 г. демократичен политически опит.

Домашните интерпретации на бивши общински и градски кметове на борбата срещу фашизма трудно ще бъдат разбрани извън границите на местата, които са управлявали, захапа той Гърневски. Социалистът припомни, че на 1 ноември 1943 г. е подписан секретният протокол на Московската конференция от външните министри на СССР, САЩ и Великобритания, в чиято 18-та точка изрично е записана декларация за отговорността на хитлеристите за извършените техни зверства и за политическата отговорност на фашизма. "На Кримската конференция, ръководителите на трите съюзни държави препотвърждават решението на Московската конференция. Жаблянов се опита да огрmaмоти грабджиите с цитат на Чърчил, който казва: "Най-добре би било всички военнопрестъпници и фашисти да бъдат разстреляни, заедно с главните престъпници в момента, в който бъдат хванати".

В края на изказването си Жаблянов предложи с едноминутно мълчание да бъдат почетени и жертвите на борбата с фашизма. Караянчева скочи, че денят е за почит на жертвите на комунизма, и му изключи микрофона. След това обяви минута мълчание за жертвите на комунизма. Всички депутати станаха на крака.

Само социалистът Александър Симов напусна залата. Той заяви, че не може да участва в "цинично изискан ритуал" и че разделението в обществото по тази тема ще продължи, докато освен жертвите на комунизма, не се почитат и жертвите, дадени от комунистите срещу фашизма.

Колегата му Славчо Велков пък прекара целия ден с черни ръкавици. "Дойдох с тях, понеже бях обвинен в пленарната зала, че ръцете ми били опръскани с кръв до лактите. Това е моят знак на протест. Никого не съм клал", обясни той.

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 2 ФЕВРУАРИ 2018

Кметът на Септември вече е арестуван

Държавното обвинение подкарва общините по списък

Кметът на Септември Марин Рачев от ГЕРБ вече е клиент на спецпрокуратурата. При мащабна акция вчера десетки униформени нахлуха в общината, а градоначалникът бе отведен с патрулка на разпит. Говорителят на главната прокуратура Румяна Арнаудова заяви, че Рачев е задържан за 24 часа. Очаква се днес спецпрокуратурата да му повдигне две обвинения. Едното е за умишлена безстопанственост, следствие на което са настъпили вреди за община Септември за над 100 000 лева. Второто е за покупката на имот от община Септември на цени многократно по-високи от пазарните. Покупката е от фирма, която преди време е била негова собственост, с което отново са нанесени щети на общината за над 100 хил. лв. Разследването срещу Рачев е започнало през ноември.

От името на Специализираната прокуратура и ръководството на прокуратурата мога да заявя, че е подготвен списък с общини, за които е имало в различните райони сигнали за злоупотреби, обяви Арнаудова. Компетентните органи щели да разследват сигналите по списъка по изготвена еднотипна методика. "Във всички случаи, в които се съберат доказателства, че длъжностното качество на кмета пречи или затруднява, или създава опасност да се повлияе на свидетелите, или да се затрудни разследването, Специализираната прокуратура е в пълна готовност и ще процедира идентично и ще внася искания за отстраняване на кметове от длъжност. Уверявам ви, че съвсем скоро ще се видим в друг град", обясни Арнаудова. Тя отправи призив гражданите да подават сигнали за нарушения. Винаги ще ги проверяваме и ще реагираме, увери Арнаудова.

ДУМА припомня, че БСП анонсира, че подготвя сигнали за злоупотреби в много общини. Кметът на Септември бе сред заплашените от разобличаване. Социалистите обявиха, че схемата в Септември прилича на тази в Хасково и роднинско-приятелските назначения на депутата от ГЕРБ Делян Добрев.

Шефът на Спецпрокуратурата Иван Гешев допълни вчера, че предмет на разследването ще бъде цялото родословно дърво на кмета Марин Рачев, защото свързаните с него фирми, които били доста, са управлявани, представлявани или са собственост на втори братовчедки, съпруги и "всякакви други". "В последните 2 г. те са получили обществени поръчки по реда на Закона за обществените поръчки. Строително-монтажни дейности и работи са извършени за над 13 млн.лв.", обясни Гешев.

Сигнали за злоупотреби на кмета на общината са подавани от граждани и инициативен граждански комитет "Да спасим община Септември". Сигналите са отпреди 6 месеца. Както ДУМА вече писа, срещу него няколко пъти имаше и протести на местни жители.

Гешев подчерта, че "хубавото време" за местната власт вече е свършило. "Ако са съществували местни зависимости, те вече не са в обема, в който да създадат проблеми и да създават впечатление в обществото за несправедливост. Специализираната прокуратура, а и цялата прокуратура, няма да позволят отделни населени места да се вземат на "концесия" в полза на родословното дърво на определени длъжностни лица от определено кметство", допълни Гешев. Той обясни, че в случай, че се констатират други престъпления ще бъдат повдигнати нови обвинения.

Социалисти ще съдействат на протестиращи собственици на земи

Юлия КУЛИНСКА

Депутатите от "БСП за България" Дора Янкова, Георги Гьоков и Манол Генов разговаряха вчера със собственици на земи с променено предназначение до 2011 г, които бяха на протест пред парламента. Хората настояват за промени в приетия на първо четене законопроект за изменение и допълнение на Закона за устройството и застрояването на Столичната община (ЗУЗСО). Сред тях бяха и жители на кв. "Горубляне", които недоволстваха срещу натиска, оказван им да бъдат отчуждени земите им за изграждането на Източен парк. Според тях проектът няма да се реализира скоро, а зад идеята се крият други планове. Доказателство за това били измененията в закона, чрез които Столичната община цели да ги лиши от възможността да сменят предназначението на терените си, отредени в момента за озеленяване. Протестиращите се жалваха, че са обект на рекет и заплахи от лица, които ги притискали да им продадат терените си.

Хората искат в чл. 6 от закона да отпадне понятието "терени", защото позволява на СОС да променя устройствените зони на отделни терени за други функции, което позволява корупционни практики. Столичани определят това като "правен абсурд", тъй като ще даде право на съветниците да допускат отклонения от правилата и нормите, определени от ЗУТ, ЗУЗСД и Наредба 7. Те предлагат да се премахнат текстове от закона, които определят начините на определяне на параметрите на застрояване.

Протестиращите смятат, че промените показват неспособността на Столичната община да се справи с отчуждителните производства, като абдикира на принципа, че отлагането на един проблем е най-доброто му решение. Те искат сроковете за започване на производства за отчуждаване на недвижими имоти за публични нужди на общината да не се променят, тъй като това вече е сторено със ЗУЗСО. Хората се оплакаха пред депутатите от "БСП за България", че при обсъждането на законопроекта в регионалната комисия представителите на ГЕРБ са отказали да им дадат възможност да защитят становищата си.

Снимка Емилия КОСТАДИНОВА

Депутатите от БСП поеха ангажимент да внесат за разглеждане в комисия предложенията на столичани

Парламентът няма да спази срока за избора на антикорупционен шеф

Народното събрание няма да спази едномесечния срок - до 23 февруари, за избор на шеф на новата антикорупционна комисия. Това е признал пред Медиапул председателят на парламентарната комисия за борба с корупцията Борислав Ячев от "Обединени патриоти". Краткият срок за назначаване на ръководството на новия антикорупционен орган е заложен в преходните и заключителните разпоредби на новоприетия закон. Според Ячев процедурата ще се проточи поне със седмица.

Днес парламентът трябва да приеме правилата за избора на председател на комисията "Антикорупция", след което започва да тече двуседмичният срок за издигане на кандидатури. Номинираните ще имат само седмица, за да подготвят концепция за управление на новата структура. През това време трябва да съберат множество документи. При цялото бързане, единствено възможна изглежда кандидатурата на фаворита на ГЕРБ - шефа на сегашната Комисия за конфискация Пламен Георгиев, защото само той има време адекватно да подготви документите и концепцията си.

Гражданските организации почти няма да имат време да задават въпроси на бъдещия началник, защото трябва да ги подадат поне 5 дни преди изслушването. Изслушването също ще е формално, тъй като кандидатите ще имат само 15 мин. за излагане на идеите си, а после още 2 минути за отговори на въпроси.

От закона, който скара управляващи и опозиция, не става ясно как ще се води борбата, освен че ще се подслушва повече. Комисията ще бъде четвъртият орган в държавата, който ще прилага СРС.

ДЕПУТАТИ ОТ ЛЕВИЦАТА СПАСИХА АНТИЧЕН КОМПЛЕКС

Античният комплекс в брезникшкото село Гърло, който бе в окаяно състояние, ще бъде спасен благодарение на действията на депутати от левицата. Културното министерство ще отпусне пари за пътя до уникалния Мегалитен храмкладенец в селото, след като депутатите от БСП Любомир Бонев и Станислав Владимиров повдигнаха въпроса пред министър Боил Банов.

През септември 2017 г. Любомир Бонев отправи въпрос към министъра на културата, свързан с мерките за опазването на съоръжението в с. Гърло, след сигнал на жители от Брезник. В края на 2017 г. са отпуснати 156 000 лв. за изграждане на 2 км. от пътя. Община Брезник е предприела действия за възлагане изработването на проект за пътя и неговото изграждане.

Припомняме, че след сигнал на местни жители Владимиров и Бонев посетиха мегалитния храмкладенец, където се убедиха, че античният комплекс, включващ и Римска баня, и Късноантичен комплекс Кула е в окаяно състояние. Навесът на паметника е напълно разрушен, няма видеонаблюдение и каквато и да е охрана на обекта. Тогава те бяха категорични, че министерството трябва да влезе в ролята си и да вземе спешни мерки за опазването на този единствен по рода си паметник на Балканите.

www.duma.bg
ДУМА
ПЕТЪК 2 ФЕВРУАРИ 2018

Сливенска частна АГ-болница купува Новозагорската

За първи път Общински съвет дава лечебното си заведение за приватизация

Аида ОВАНЕС

Специализираната акушеро-гинекологична болница за активно лечение "Ева" в Сливен е вероятният нов собственик на общинската болница в Нова Загора. Това стана ясно след последното заседание на Общинския съвет в Нова Загора, на което 22 от 29 съветници гласуваха "за" откриване на процедура за приватизация на общинската болница - 16 от ГЕРБ, по 1 от Реформаторския блок и от ДПС и по двама от ДПС и земеделци. По 1 общински съветник от "Атака" и от НФСБ се въздържали, а петимата от БСП са били против сделката, научи ДУМА от Деян Дечев, член на НС на БСП и координатор на партията за Сливенска област. Още преди заседанието на 31 януари общинските съветници от БСП излязоха с декларация против приватизацията на общинската болница. От левицата в Нова Загора прогнозират, че намесата на частни интереси ще влоши достъпа на хората от общината до медицинска помощ.

Както вече писа ДУМА, предложението за приватизация е от кмета на Нова Загора Николай Грозев.

МБАЛ "Св. Петка" е първата в страната общинска болница, предложена за приватизация. "Да, проявяваме интерес и сме готови да закупим 100% от болница "Св. Петка", запазвайки й името", заяви пред Sliveninfo Ибрям Алиев, собственик на САГБАЛ "ЕВА".

Болницата в Нова Загора обслужва над 40 хил. души от общината. През 2017 г. приходите на лечебното заведение са 1,913 млн. лв., а разходите са 2,014 млн. лв. За 2016 г. загубите на лечебното заведение са 117 хил. лв., а за 2015 г. - 113 хил. лв. През м.г. болницата е работила по 23 клинични пътеки, което е с 3 по-малко от предходната година, а преминалите пациенти по тях са 3090 души. Според данните, посочени от кмета, това е най-малкият брой пациенти, преминали през болницата през последните 5 години. Въпреки че Общинският съвет гласува началото на процедура по приватизация, за 2018 г. общината е предвидила 80 хил. лв. за подпомагане на болницата.

От октомври 2013 г. 100% собственик на капитала на сливенската частна АГ-болница "Ева" е Ибрям Алиев Мустафов, преди това е бил Мустафа Алиев Мустафов, а към настоящия момент управител на лечебното заведение е д-р Нуртен Османова Шекерова, става ясно от информация в Търговския регистър.

Задава се краят на висящите кабели между блокове и улици

Край на безразборното разполагане на кабели на телевизионни и интернет оператори по стълбове и фасади на сгради предвиждат приетите по предложение на "БСП за България" разпоредби в новия Закон за електронните съобщителни мрежи и физическата инфраструктура. Текстовете бяха гласувани на второ четене от парламентарната комисия по транспорт, информационни технологии и съобщения. С тях се въвежда правилото кабелните електронни съобщителни мрежи да се разполагат само подземно. Изключение ще правят случаите извън границите на градските територии и в малките населени места до 10 000 жители.

Това е един много наболял и определено загрозяващ градската среда проблем, който ще бъде решен с новите текстове на закона, подчертаха от левицата. Социалистите отбелязаха, че с измененията познатите паяжини от жици и хиляди стърчащи и висящи кабели в големите градове ще изчезнат завинаги под земята. Според вносителите на закона премахването на мрежите от кабели и жици по стълбовете ще гарантира по-добро качество на услугите и по-голяма безопасност.

Снимка Емилия КОСТАДИНОВА

75-та годишнина от разгрома на немско-фашистките войски в Сталинградската битка от съветската армия бе почетена вчера в София. В Руския културно-информационен център имаше богата културна програма, а пред РКИЦ имаше и "полева кухня" с вкусна каша

ПРОКУРАТУРАТА ПРОВЕРЯВА НАСИЛИЕ В ДЕТСКА ГРАДИНА В БУРГАС

Прокуратурата започна проверка по медийни публикации за насилие в детска градина в Бургас. Видео, разпространено в социалните мрежи, показва как две възпитателки в детската градина удрят шамари на децата, дърпат ги за косите и ги обиждат. Според автора на направения тайно клип кадрите са от обединено детско заведение "Брезичка" в бургаския комплекс "Славейков". Родители потвърждават, че децата им имат синини и са стресирани.
Районната прокуратура е възложила проверката на МВР и отдела за закрила на детето. Тя трябва да установи кога е станал инцидентът, кои са възпитателките, нарушили неприкосновеността на децата и кои са самите деца. Родителите ще бъдат разпитани дали са установили увреждания по тялото и лицата на децата, документирани ли са от съдебен лекар, какво са споделили децата и уведомено ли е ръководството на детската градина.
Директорът на заведението Милена Петрова заяви, че една от двете учителки вече е подала молба за напускане на заведението, а другата учителка е в отпуск. Родителите настояват и тя да бъде освободена.
Кметът на Бургас Димитър Николов също изрази възмущението си от случилото се в общинската детска градина. Според него кадрите нямат нужда от проверка и обеща уволнения. "Както въпросната "учителка", така и колежките й, които гледат безучастно агресията, трябва да носят наказателна отговорност", коментира кметът. Въпросната учителка е била наградена от Николов за професионални заслуги през 2016 г. Другата е синдикален лидер.

„Спаси София" предлага 7 нощни линии в столицата

Неправителствената организация "Спаси София" предлага да бъдат въведени седем нощни линии в София, които да се обслужват от 28 автобуси. Според Борис Бонев билетът за 90 минути нощен транспорт с неограничен брой прекачвания трябва да струва 2 лева. Инициативата за въвеждане на нощен транспорт е под наслов "София не спи". В подкрепа са събрани 31 500 подписа.

София и Талин са единствените европейски столици, които нямат нощен транспорт, отбеляза Бонев. На Столичната община новата услуга ще струва около 4,4 млн.лв. на година. Влагането на тези средства представлява 0,28% от бюджета за 2018 г. и е изцяло във финансовите възможности на София, смятат от "Спаси София". Предложението предвижда във всеки автобус да има контрольор, за да има пълна събираемост на средствата от билети.

От "Спаси София" изтъкват, че голяма част от жителите на столицата търсят центъра като дестинация и се нуждаят от нощен транспорт, а пътникопотоците са равномерно разпределени в града.

УВЕЛИЧАВАТ СЕ СЛУЧАИТЕ НА ТРУДОВА ЕКСПЛОАТАЦИЯ

Увеличение на сигнали, алармиращи за трудова експлоатация, се регистрира все по-често, алармират експерти. За миналата година на Националната телефонна линия за борба с трафика на хора са постъпили над 500 обаждания от българи от страната и чужбина. Над 200 от тях са за сексуална и трудова експлоатация, злоупотреба с лични данни, сигнали за некоректни работодатели и други високорискови ситуации. Засега честяват обажданията, свързани с обяви за работа в чужбина, както и за проверка на обява за работа, намерена в интернет, която съдържа подозрителна информация.

На телефон 0800 20 100 се приемат сигнали и дават информация за превенция на риска от попадане в експлоатация. Това става вече втора година, съобщиха от фондация А21. Линията е безплатна за страната - денонощна и анонимна.

EUR: 1.95583 GBP: 2.23472 ⇧ USD: 1.56981 ⇩ CHF: 1.68562 ⇧

ДУМА

Туроператорите се обявиха против Втори лифт в Банско

В отворено писмо от АБТТА поискаха отмяна на промените в плана за управление на Пирин, били направени без участието на бранша

Асоциацията на българските туроператори и туристическите агенции (АБТТА) изпрати отворено писмо до премиера Бойко Борисов, вицепремиера Валери Симеонов, еколожката Нено Димов и министъра на туризма Николина Ангелкова, в което изразява своето несъгласие с решението на правителството за изменение на плана на управление на Национален парк "Пирин".

От асоциацията смятат, че решението е в противоречие с основните принципи за устойчиво икономическо развитие. От АБТТА заявяват, че решението за бъдещето на най-големия ни ски курорт е взето извън професионалната общност на туроператорите, а проблемът е профанизиран до ниво "еколози срещу инвеститори". АБТТА подчертава, че внушението "ако няма лифтове и ски, няма и туризъм" е погрешно и опасно, и предупреждава, че изграждането на втори лифт, без отчитане на всички фактори и извършване на някои задължителни предшестващи действия, създава предпоставки за влошаване качеството на туристическата услуга в Банско и реална заплаха за ком-

прометиране на националното туристическо предлагане като цяло.

С отъждествяването на планинския туризъм само със ски туризъм в последните години в България бяха неглижирани всички останали негови форми, заявяват туроператорите. Неглижирани, според тях са, пешеходният туризъм във всичките му разновидности, планинското колоездене, конният туризъм, наблюдението на птици, кафява мечка, муфлон и др., скалното катерене и алпинизмът, както и останалите форми на приключенски туризъм - рафтинг, параглайдинг, каяци, спелеоложкият туризъм също.

В същото време българският ски туризъм в Банско продължи да се развива екстензивно, създавайки огромен дисбаланс между легловата база със съществуващия капацитет на ски пистите и оставяйки без развитие най-екологичните и изискващите най-скромни инвестиции форми на зимен туризъм като ски туринг, фрий райд, ски бягане, обясняват туроператорите.

АБТТА пита възможно ли е без задълбочен анализ на функционирането и резултатите от действието на концесията върху местната икономика и бизнес среда през последните 15 г. да се намерят устойчиви и отговорни решения на проблемите. Туроператорите обръщат внимание на въпроса какъв е капацитетът на съществуващите ски писти в Банско. От браншовата организация питат какъв прираст на ски туристи по пистите на Банско може да се очаква след пускане на втори лифт и въвеждане в експлоатация на очакваната допълнителна леглова база от приблизително 20 хиляди нови легла. Както и какви са стандартите за безопасно ски каране в съвременните ски курорти и как те биха били постигнати в България. Туроператорите настояват за отговор на въпроса какви мерки предвижда държавата за осигуряване на равностойна конкурентна среда при предоставяне на ски услуги (ски оборудване и ски уроци) и хотелски услуги, и предпазване от възможни злоупотреби с монополната собственост на ски съоръженията в ски курортите ни.

Национален парк "Пирин" е уникален природен ресурс, включен в списъка на ЮНЕСКО, защитаващ световните богатства от човешко посегателство. От асоциацията са категорични, че гласуваната промяна е в нарушение на Закона за защитените територии и Европейската директива за природните местообитания и създава реална заплаха за отпадане на националния парк от листата световно природно наследство на ЮНЕСКО.

АБТТА призовава за отмяна на решението на МС и извършване на надлежни експертни оценки на въздействието на планираните промени в плана за управление на Национален парк "Пирин" и провеждане на широки обществени консултации по въпроса за изграждане на втори кабинков лифт в Банско, при пълно съобразяване с действащата национална и Европейска правна норма, с респект към националното природно наследство и с отчитане икономическите ползи за държавата и реалните интереси на местните общности.

Животновъди блокираха за кратко пътя Кърджали-Маказа

Снимка ДАРИК

Макар и за кратко, животновъди успяха да блокират частично пътя Кърджали-Маказа, до разклона за село Глухар

Животновъди от Южна България успяха да блокират частично за няколко минути международния път Кърджали-Маказа, въпреки забраната на властите. Това стана на разклона за село Глухар, където протестиращите започнаха да преминават многократно по пешеходната пътека на главния път и по този начин спираха движението, въпреки опитите на органите на реда да го регулират, предаде Дарик. До сериозен сблъсък между полиция и протестиращи не се стигна.

За втори път в рамките на една седмица недоволни от ниските изкупни цени на млякото и начина на субсидиране на сектора, регламентиран от Наредба №3 за доказано количество мляко, животновъди излязоха на протест. Освен отмяна на наредбата този път протестиращите поискаха и засилен контрол върху работата на мандрите, които масово отказвали да изкупуват млякото на животновъдите и да приемат издадените фактури

"По този начин не можем да докажем реалното количество произведено мляко, което се изисква от Наредба №3, а оттам и субсидията, която ни се полага, е много по-малка", оплакаха се животновъдите. Те изразиха убеденост, че между мандрите има картел, но държавата няма механизъм, с който да контролира работата им. "Затова искаме и оставката на министъра на земеделието", категорични са протестиращите. Започна и подписка за организиране на национален протест, който според протестиращите е възможно да стане до две седмици - време, през което ще бъде регистрирано и сдружение на животновъдите.

Междувременно стана ясно, че преди ден представители на стачния комитет са се срещнали с експерти от Министерството на земеделието в Областната земеделска служба в Кърджали, на която е станало дума за промени в Наредба №3, регламентираща доказване на произведеното мляко като условие за получаване на субсидия. В Благоевград зам.-министърът на земеделието Цветан Димитров каза, че 19 000 животновъди са изпълнили изискванията на наредбата и са получили субсидиите си, а жалбите са около 350 и всеки казус се разглежда индивидуално. Прави се всичко възможно случаите да бъдат решени в полза на производителите. "Но не може фермер, който не е доказал с фактура продажбата и на 1 литър мляко, да иска обвързана подкрепа, има неразбиране за нейната цел - обществото я плаща, защото стопаните осигуряват продоволствената сигурност на страната с качествена храна", заяви Димитров. И припомни, че обвързаната подкрепа е допълнителен стимул, животновъдите вече са получили 75 млн. лв., или по около 200 лв. на крава.

За 15-ти пореден месец расте кредитирането

Анализаторите на Райфайзенбанк България отчитат, че според паричната статистика на БНБ, кредитирането бележи годишен ръст от 3,3% към края на декември, движен от увеличение на кредитите към домакинствата с 6% и на кредитите към нефинансовите предприятия с 1,7%. Райфайзенбанк (България) ЕАД публикува редовния си месечен икономически обзор с коментар на данните, налични към януари, с фокус върху паричния сектор.

"Положителен факт освен това е, че кредитирането расте на годишна база за петнадесети пореден месец. От друга страна, относителният дял на лошите и преструктурирани кредити (без овърдрафт) също регистрира спад с 3.7 пр.п. спрямо нивото им от края на 2016 г. Въпреки спада обаче, това равнище е все още относително високо в сравнение със средното за ЕС. Очакваме плавното спадане в дела на лошите и преструктурирани кредити да продължи и през 2018 г.", коментира икономическият анализатор на Райфайзенбанк Емил Калчев.

Подобно на кредитите през декември нараснаха и депозитите - с 9% на годишна база. "Това, че в рамките на общата тенденция депозитите на фирмите нарастват далеч по-бързо от тези на домакинствата е сигнал за затруднен инвестиционен процес в реалната икономика.", коментира Калчев.

С ДО 5% НАМАЛЯВАТ ПОМОЩИТЕ ЗА ТЮТЮНДЖИИТЕ

На 7 март ще се проведе заседание на Консултативния съвет по тютюна, на което ще бъдат предложени ставките за подпомагане, съобщи вчера заместник-министърът на земеделието Цветан Димитров. Нивата на помощите за тютюнопроизводителите ще бъдат приблизително, колкото и миналата година, намалението на средствата за сектора е между 4 и 5%. Очаква се част от държавите членки да повдигнат въпроса за подпомагането на тютюнопроизводителите на европейско ниво и след 2020 г.

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 2 ФЕВРУАРИ 2018

ЗА 10 ГОДИНИ

3,5 млрд. лв. са прибрали контрабандистите на цигари

75% от тютюна за свиване в страната е незаконен, показва доклад

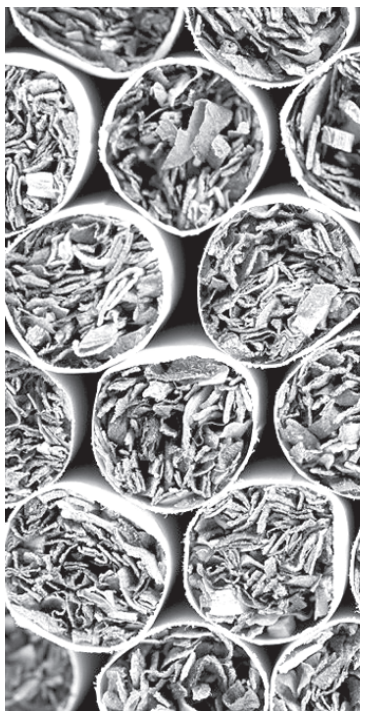
Между 2,5 млрд. лв. и 3,5 млрд. лв. са приходите за криминалния свят от незаконната търговия с цигари в България за периода от 2007 до 2016 година. Това са изводите от доклад на Института за пазарна икономика (ИПИ), публикуван вчера. Най-големи са приходите през 2010 г., когато според доклада те са между 450 и 640 млн. лв. През 2016 г., въпреки свиването на незаконната търговия, те се оценяват между 120 и 170 млн. лв.

"Това е ресурс, които в голямата си част се влива в организираната престъпност и създава възможности за корумпиране по високите и ниските етажи на властта", смятат икономистите. Въпреки спада на незаконната търговия с цигари през последните години до около 7% от общия пазар през 2016 г., негативните ефекти остават сериозни. За 2016 г. този дял се е равнявал на близо 1 млрд. къса незаконни цигари, които са ощетили бюджета на страната с 200 млн. лв., изчисляват икономистите. Според тях това биха били приходите за хазната от акцизи и ДДС, ако тези цигари бяха потребени легално. В пиковия момент за незаконната търговия - през 2010 г., потенциално пропуснатите приходи за бюджета са надвишавали 800 млн. лв., изчисляват още от ИПИ.

Незаконната търговия при тютюна за пушене достига над 75% от общия пазар, което се равнява на около 646 тона насипен тютюн (нарязан тютюн), който се продава на килограм, опакован в пликове без етикет и извън законните канали за продажба, пише в доклада. Въпросните 646 тона насипен тютюн са равносилни на 861 млн. къса еквивалент на класическа цигара - 0,75 грама на цигара. Цели 86% от незаконния насипен тютюн на пазара е с местен произход, тоест произведен в България, коментират от ИПИ.

Данните сочат, че немалка част от незаконната търговия е с източник вътре в страната. За това говорят брандовете на намерените кутии, непредназначени за местния пазар, ефектите от проведените кампании в страната и видимото преливане на количества между нелегалния и легалния пазар на цигари през последните няколко години. Това, според ИПИ, означава, че борбата с незаконната търговия не следва да се насочва само и единствено към опазване на границите, а и към по-ефективен контрол спрямо производството на цигари в страната.

Според анализа прегледът на развитието и ефектите от акцизната политика в България дава и някои поуки за общоевропейските политики. "В процеса на хармонизиране трябва да се отчитат разликите в социално-икономическите фактори и особено разликите в платежоспособността. Огромният ръст на незаконната търговия в България и други страни от Източна Европа в първите години на членството можеше да бъде избегнат при по-внимателно поставяне на целите и далновидна политика по догонване. Към 2018 г. страните членки на ЕС достигнаха новите минимални нива, както и в България, от 90 евро акциз на кутия цигари, с което ЕС се утвърди като икономическия блок с най-тежко облагане на най-разпространените тютюневи продукти. От ИПИ препоръчват в запазване на нивата на облагане и фокус върху борбата с незаконната търговия.

Сред държавите в ЕС сме с най-висок дял на екоданъците

България е на четвърто място в Европейския съюз по дял на екологичните данъци и такси от общите приходи от данъци и такси, показват данни на европейската статистическа служба Евростат. Екологичните данъци и такси у нас - енергийни данъци и такси, данъци и такси за транспорт, данъци и такси за замърсяване на околната среда и данъци и такси за ползване на ресурси, формират 9,6% от общите данъчни приходи на страната през 2016 г., показват данните.

Лидер е Латвия с 11,7%, следвана от Словения с 10,6 на сто и Гърция с 9,8%. На пето място е Хърватия с дял на екологичните данъци и такси от 9,3%, а шеста е Румъния с 9%. Делът на екологичните данъци и такси от общите данъчни приходи е най-нисък в Люксембург - 4,6%, Германия - 4,8%, и Франция - 4,9%. Делът на екологичните данъци и такси от общите данъчни приходи на страните от ЕС е един от индикаторите за изпълнението на целите за устойчиво развитие и ефективността на ползването на ресурсите, отбелязва Евростат. Съгласно възприетата пътна карта делът на екологичните данъци и такси трябва да бъдат повишени до над 10% в държавите, където е по-нисък.

Що се отнася до размера на приходите от екологични данъци и такси, през 2016 г. в България той достига над 1,334 млрд. евро спрямо 1,315 млрд. евро през 2015 г. и 1,167 млрд. евро през 2014 г. Общо за ЕС приходите от екологични данъци и такси за 2016 г. са 364,398 млрд. евро.

ЕК ОДОБРИ ПРИДОБИВАНЕТО НА ЕНЕРГИЙНАТА БОРСА ОТ БФБ-СОФИЯ

"Българска фондова борса - София" АД (БФБ) е подходящ купувач за "Българска независима енергийна борса" ЕАД (БНЕБ), се посочва в официална нотификация на Европейската комисия, изпратена до борсовия оператор. Според ЕК, БФБ разполага с финансовите средства, експертните способности и мотивация да развива БНЕБ като независим и конкурентен енергиен пазар. Като пазарен оператор с повече от двадесетгодишна история в поддържането и експлоатацията на пазарна инфраструктура, БФБ разполага с опит по отношение на търговска платформа и IT услуги и има визия за разширяването на предлаганите продукти, посочват от Комисията.

В нотификацията се отбелязва още, че Борсата е лицензирана от Комисията за финансов надзор и се подчинява на Европейското и националното законодателство в областта на финансовите пазари.

Решението на Комисията бе последното задължително изискване за влизане в сила на Договора за прехвърляне на акциите на БНЕБ между БЕХ и БФБ-София. Предстои заплащане на договорената първоначална сума и учредяване на безусловна револвираща банкова гаранция за разсрочената част от покупната цена. След това акциите на "Българската независима енергийна борса" ЕАД ще бъдат прехвърлени на "БФБ-София" АД, с което ще бъде финализиран процесът по продажбата.

Припомняме, че промяната на собствеността на енергийната борса беше поискано от ЕК още в края на 2015 г. и е условие за прекратяване на процедура за злоупотреба с господстващо положение на БЕХ на енергийния пазар в България. Целта на промяната на собствеността, поискана от ЕК, е да бъде гарантирана прозрачността на работата на енергийната борса.

КЗК включва сигнала на бизнеса към проверката за цените на тока

Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) ще присъедини сигнала на Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР) към образуваното от нея производство за извършване на секторен анализ на конкурентната среда на пазара на електроенергия. Това става ясно от отговор на КЗК на внесения от АОБР сигнал във връзка с цените, определени на пазарите за търговия на едро с електроенергия, съобщиха от комисията. С писмото си КЗК информира, че в рамките на образуваното от комисията производство ще бъде направен цялостен и задълбочен анализ на конкурентната среда на пазара на електроенергия, както и на посочените от АОБР твърдения, с цел идентифициране на съществуващи или възможни антиконкурентни споразумения или практики. В рамките на анализа, КЗК ще дефинира съответните пазари, техните характеристики и структура, бариерите за излизане, участниците на пазара, степента на пазарна конкуренция, нормативната уредба и др., и ще направи изводи за състоянието на конкурентната среда.

Извършването на нов секторен анализ на енергийния пазар ще даде на КЗК детайлна представа за настоящите пазарни процеси и за нуждата от предприемане на евентуални допълнителни мерки от страна на Комисията, съгласно разпоредбите на ЗЗК, които да допринесат за правилното функциониране на пазарната среда, се казва още в писмото на КЗК до АОБР.

Припомняме, че АОБР внесе сигнала си до КЗК на 25 януари 2018 г. В него се посочва, че насърчаването на открита и честна конкуренция на пазарите на търговия на едро с електроенергия в полза на крайните потребители е целта на Регламент (ЕС) - 1227/2011 на Европейския парламент. КЗК потвърждава, че ще направи исканите от АОБР проверки за координирано поведение на АЕЦ Козлодуй ЕАД и ТЕЦ "Марица изток" 2 ЕАД, като основните доставчици на електроенергия на свободния пазар у нас, при обявяване на начални тръжни цени. Ще се проверява също предварително уговорено сътрудничество на двете централи с определени търговци на електроенергия, прилагайки различен достъп до информация относно тръжни процедури, както и координираните действия на търговци на електроенергия във връзка със значително и пазарно необосновано увеличение на цената на активната електроенергия, предлагана на крайни потребители.

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 2 ФЕВРУАРИ 2018

Атина предлага „Македония“ с малка буква

Матю Нимиц изрази оптимизъм за окончателния вариант

Министърът на външните работи на Гърция Никос Коциас на срещата с посредника от ООН Матю Нимиц, е предложил името Република Горнамакедония, без английска транскрипция, като приемливо решение на спора за името на Македония, съобщиха гръцките медии, на които се позовава македонското електронно издание МКД.

Вестник "Ефимерида" пише, че от четирите предложени от посредника Нимиц имена, Гърция е предложила комбинация, в която думата "Македония" ще се слее с прилагателното "горна" и да не се произнася като отделна дума.

От петте предложения за ново име на Нимиц, Гърция предпочита Република Вардарска Македония, а македонската страна - Република Нова Македония. В крайна сметка като компромис излязло името "Република Горна Македония". Но Гърция не е приела и това име и е предложила Горна и Македония да се слеят в една дума и да се изговарят заедно, за да се избегне отделната употреба на термина "Македония", пишат от гръцкото издание. Той съответно ще се изписва с малка буква.

Според информацията на "Ефимерида" гръцко-македонският договор вече е постигнат и двете държави се съгласили за всичко, включително за промяната на македонската Конституция и отказ от иредентистките елементи в нея. Договорът също

Снимки БГНЕС

Никола Димитров и Матю Нимиц, преди да влязат на преговори във външното министерството.

ще опише детайлно икономическите и другите отношения между двете страни. Източници, запознати с въпроса, обясняват, че "БЮРМ ще стане един вид кантон на Гърция, със специфични условия на развитие на икономическите и търговските отношения", пише вестникът.

В неделя, 4-ти февруари, в центъра на Атина ще бъде организиран протест за "защита на името Македония". Протестът е подкрепен основно от крайно десни формации. Част от църквата също подкрепи екстремистката проява. Протестът предизвика реакция и от крайно левите организации. "4-ти февруари е нашият ден и няма да мине без проливане на кръв. Няма да позволим фашисти да ни провокират", се казва в съобщение на анархистката групировка "Рубикон", разпространено в социалните мрежи.

"Никой не може да има монопол върху употребата на термина Македония", изтъкна външният министър Никола Димитров на съвместна пресконференция с международния посредник Матю Нимиц, който вчера проведе срещи в Скопие с македонските ръководители. Димитров подчерта, че Скопие има добра воля за решаването на спора с Атина за името, а също че "след като Република Македония стане член на НАТО, ние ще станем съюзници с Гърция". Министърът припомни, че Република Македония чака в приемната на ЕС от 2005 г., а в приемната на НАТО от 2008 г.

На свой ред Матю Нимиц изрази надежда, че различията между Атина и Скопие ще бъдат отстранени. "Смятам, че процесът напредва и има добра воля от двете страни за постигане на решение на този дългогодишен проблем. Надявам се, че различията в гледищата ще бъдат отстранени".

Междувременно името "Горнамакедония" може да предизвика проблеми с България. На 4 август 2017 г. в интервю за македонските медии "24 часа" и портала "Фактор" външният ни министър Екатерина Захариева изтъкна: "Не бихме се съгласили с решение, което е свързано със "Северна република" или "Горна", защото това за нас е Пиринска Македония".

ТУРЦИЯ КОНФИСКУВА 99 КОЛИ, ВНЕСЕНИ НЕЗАКОННО ОТ БЪЛГАРИЯ

Прокуратурата в Одрин внесе в съда обвинителен акт срещу 4 души за контрабанден внос на 99 луксозни автомобила и настоя те да бъдат конфискувани.

Луксозните марки като Ауди, БМВ, Мерцедес и други са внасяни незаконно от България, организираната престъпна група ги е вкарвала като собствени през ГКПП Капитан Андреево-Капъ куле и Лесово-Хамзабейли. Граничните власти са потвърдили, че до момента през двата пункта контрабандно са преминали 200-300 коли. Четиримата заподозрени са били задържани в ареста и по-късно пуснати на свобода. Прокуратурата иска затвор за срок от 2 до 5 години заради големия брой автомобили от незаконния трафик, облагодетелстване от престъпна дейност и препитание от контрабанда.

В обвинителния акт се посочва, че групата е плащала на шофьорите, които прекарват колите през границата, по 50 лева /равни на 120 турски лири/ или 100 лева /240 лири/ . Превозните средства са внасяни в Турция с редовни или фалшифицирани документи от официалните български /понякога и румънски/ институции и са предавани на определен от групата човек. Часове след доставките шофьорите са се връщали обратно в България без колите.

ПО-ВИСОКИ ТАКСИ ЗА ТУНЕЛА ПОД БОСФОРА

Влезе в сила от вчера голямо увеличение на еднократните таксите за преминаване през тунела Евразия под Босфора, предаде информационната агенция Догу хабер ажансъ (ДХА)

За автомобилите скокът е от 16.60 турски лири на 21 турски лири (около 9 лева), а за микробуси увеличението е от 24.90 на 31.50 турски лири (около 14 лева).

Тунелът бе открит на 20 декември 2016-та и свързва под морето европейската и азиатската част на Истанбул. Тогава бе оповестено, че на първия етап от експлоатацията, или до 1 февруари 2018-та, таксите за преминаване през тунела за автомобили ще бъдат равностойността в турски лири на 4 американски долара (в момента около 6 лева).

Полша се самообвинява за Холокоста

Горната камара на полския парламент прие поправки в закона,който предвижда наказание за разпространение на фактите и твърдения за участието на поляци в Холокоста. Варшава смята за неверни такива твърдения.

Законът трябва да бъде подписан от президента. Поправките имат за цел да защитят имиджа на страната, но предизвикаха гнева на Израел. В хода на обсъжданията бе повдигната темата за трагичните събития от 10 юли 1941 г., когато по време на еврейския погром в градчето Йедвабне полски националисти са избили по различни данни между 340 и 1500 евреи. Александър Квашневски, който бе президент на Полша от 1995 до 2005 г., се извини през 2001 г. за това престъпление. Но сегашният държавен глава Анджей Дуда заяви по време на предизборните дебати през 2015 г., че в Холокоста не са участвали поляци и всички обвинения за това са лъжа.

С поправките в закона се предвижда, че всеки, който публично припише на полския народ или на държавата отговорност или съучастие в престъпления, извършени от нацистка Германия, или други престъпления срещу човечеството или военни престъпления, ще бъде глобен или наказан със затвор до три години. Според властите поправките имат за цел да защитят полския народ от разпространение на клевети и не ограничават научните изследвания или културна дейност, свързани с Холокоста.

Израел протестира още при обсъждането на закона, но Варшава не реагира.

КРАТКИ

Румен Радев приет от белгийския крал

Президентът Румен Радев беше приет от Негово Величество краля на белгийците Филип в рамките на своето посещение в Брюксел. Двамата обсъдиха двустранните икономически отношения, възможностите за увеличаване на инвестициите и потенциала на туристическите контакти между двете страни.

Френската левица иска изключване на СИРИЗА

Френският комунист Жан-Люк Меланшон призова за изключване на СИРИЗА от Партията на европейската левица в Европарламента. "За френската левица, както и за други партии в Европейската левица, стана невъзможно да бъде асоциирана в едно движение със СИРИЗА на Алексис Ципрас", гласи съобщение на партията на Меланшон. Според нея Ципрас е приел "логиката на остеритета дотолкова, че ограничава правото на стачки, като по този начин е показал все по-голямата си покорност към Европейската комисия".

Германия задържа български трафикант

Германската полиция задържа трима трафиканти на мигранти, сред които и български гражданин. Останалите двама трафиканти са от Полша и Турция. През последните месеци те са прехвърлили нелегално най-малко 160 мигранти. Задържаните са били част от престъпна група, която е прехвърляла мигранти с камиони от Чехия и Полша в Германия. От всеки мигрант престъпниците са взимали по 8000 евро. Престъпната мрежа е действала от месец август миналата година.

По-тежки глоби за пушене в Гърция

Гърция въвежда сурови глоби за пушене в автомобил или пред деца по искане на здравното министерство. Съгласно действащия закон срещу пушенето на обществени места въвежда се глоба от 1500 евро за всеки, който пуши в личния си автомобил, и 3000 евро за пушене в служебен или държавен автомобил.

Тайландски активисти са запечатали устата си в хода на акция пред мол в столицата Банкок. По този начин те протестират срещу очакваното решението на хунтата да отложи общите избори.

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 2 ФЕВРУАРИ 2018

СБ: България на дъното на ЕС

Световното богатство се увеличава

Най-богати са жителите на Норвегия, Швейцария и Люксембург, където разполагат с повече от един милион щатски долара на глава от населението, докато България има по едва 81 878 долара за всеки свой жител, се посочва в доклад на Световната банка "Промени в богатството на народите 2018".

Нашата страна изостава след Румъния, която има 107 022 долара, и Унгария, която регистрира 165 519 долара на глава от населението.

В Албания разполагат с 53 107 долара на глава от населението, в Босна и Херцеговина - с 40 486, в Турция - с 45 998 долара. Според доклада Македония има богатство от 52 210 долара на глава от населението.

Хърватия е с богатство на глава от населението от 147 545 долара и е на 28-то място. Това е под средното за региона от 368 233 долара. Преди Хърватия е Полша с долара 154 932, докато Словения е 16-та с 351 776 долара.

В Гърция, Португалия и Испания богатството е намаляло след финансовата криза през 2010.

Световното богатство се е увеличило значително през последните 20 години, но богатството на глава от населението намалява или остава непроменено, се казва в нов доклад на Световната банка.

Световното богатство се е увеличило с около 66% от 690 хиляди милиарда долара до 1,443 трилиона долара.

Докладът се опира на термина "богатство", а не на брутния вътрешен продукт в опит да направи обзор и да оцени икономическия растеж и устойчивост на държавите. "Промяна в богатството на народите 2018" проследява богатството на 141 държави в периода 1995-2014.

Промяната на богатството между 1995 и 2014 беше изключителна разнообразна, като някои страни демонстрират голям прогрес, а други са загубили "почва под краката" си след финансовата криза, се казва в доклада.

Европейските държави през 2014 г. държат 83% от регионалното богатство - Германия 19%, Франция - 14%, Великобритания - 13 процента.

Руската федерация има девет процента, а осем процента са регистрирани в страните от Източна Европа и Централна Азия.

Най-големият компонент на богатството е човешкият капитал, а природният е почти половината от богатството на страните с ниски доходи, пише в доклада.

Световното богатство е нараснало с около 66% (от 690 трилиона долара на 1,143 трилиона долара за 2014 по пазарни цени). Но неравенството е съществено, тъй като богатството на глава от населението в страните от ОИСР с високи доходи е 52 пъти по-голямо от това в страните с ниски доходи.

Човешкият капитал представлява глобално две трети от световното богатство, докато произведеният капитал е една четвърт от богатството.

Природният капитал е една десета, но е най-големият компонент на богатството в страните с ниски доходи (47% за 2014).

Холандски фермери се насочват към столицата Хага, за да протестират пред парламента. Депутатите ще обсъждат какви компенсации да изплатят на фермерите заради щетите, нанесени от извличането на шистов газ

Индия създава най-голямата здравна система в света

Индия обяви национална здравна схема за половин милиард от най-бедните си граждани, което е голям подарък за гласоподавателите преди общите избори.

Финансовият министър Арун Джаитли каза, че най-уязвимите семейства в Индия ще имат достъп до 500 000 рупии (7855 долара) годишно за болнично покритие чрез инициативата.

Индия харчи малко над един процент от своя БВП за общественото здравеопазване. Това е един от най-ниските показатели в света. Правителството цели да ГО увеличи до 2,5% до 2025 г. В момента то предоставя 30 000 рупии за здравеопазване за бедни семейства, но тази сума не е достатъчна, за да покрие повечето медицински процедури.

"Това ще бъде най-голямата в света програма за здравеопазване финансирана от правителството," каза иминистърът пред парламента в речта си за бюджета. Правителството непрекъснато, но сигурно напредва към постигане на цел за универсално здравеопазване". По думите му ще бъдат предоставени "достатъчно средства", за да се разгърне осигурителна програма за 500 милиона от най-бедните в Индия. В обхвата на програмата попадат около 40% от населението на страната. Ще бъдат създадени 150 000 здравни центъра, в тях основните лекарства и диагностични услуги ще бъдат безплатни.

Индия е дом на 1,25 милиарда души, но няма достатъчно лекари, а държавните болници са натоварени до крайно ниво.

ДАТСКИЯТ ПРЕМИЕР ОБВИНЕН В ПОДКУП

В Дания се разраства скандал около премиера на страната Ларс Расмусен заради подарък, който е взел от свой познат бизнесмен. По датските закони това може да бъде прието като подкуп.

Вестник "Юландс-постен" съобщи, че бивш датски държавен служител, чието име не се съобщава, е подал жалба в полицията срещу премиера по член 144 от Наказателния кодекс, който предвижда затвор или голяма глоба за получаване на подкуп от длъжностно лице.

Съобщава се, че през 2014 г. Расмусен, който все още е бил депутат в парламента, е получил покана да прекара отпуската си във вилата на Йон-Анкер Ларсен. Расмусен се възползва от тази възможност едва през 2016 г., когато вече е заел поста премиер за втори път в политическата си кариера. Стойността на почивката му била оценена на 10 000 датски крони, или 1700 долара. Според правни експерти от Университета в Копенхаген такъв подарък спокойно влиза в определението за подкуп, даже и ако дарителят не е получил никаква услуга или облага в замяна. Самият Расмусен отрича да е прекрачвал закона. На пресконференция той заяви, че е имал право да приеме такъв подарък в качеството си на депутат. "В този момент, аз не бях премиер и не съм могъл да зная, че отново ще заема този пост", каза той.

Украинците гневни заради скъпи ваканции на управници

Луксозните ваканции на украинския президент Петро Порошенко и на главния прокурор предизвикаха възмущение сред украинците, чиято страна е изправена пред голяма корупция сред елита и е сред най-бедните в Европа.

Малко след Нова година Порошенко и 10 от близките му роднини и приятели заминаха за седмица във ваканция на частен остров от архипелага на Малдивите, разкри предаването „Схеми" по американското Радио „Свобода", за което съобщи и украинската телевизия.

По-късно същото предаване разкри, че главният прокурор Юрий Луценко е бил на семейна ваканция на Сейшелските острови и е платил 52 000 евро за жена си, малкия си син и за себе си.

Президентството потвърди пътуването на Порошенко, но добави, че той платил лично пътуването си. Главният пък прокурор каза, че пътуването му е струвало по-малко от 20 000 долара и е било платено от големия му син по случай 30-годишнината от брака на съпрузите Луценко.

Двете разследвания на „Схеми" предизвикаха вълна от възмущение в страната. Време е туристическите агенции да организират пътувания „Следвайте Порошенко и Луценко": на Малдивите, Сейшелите, Панама", написа във фейсбук депутатът Сергий Летченко.

Разкритията предизвикаха остри критики в страната, където средната заплата е равностойна на 250 евро.

70% от руснаците харесват Путин

Около 71% от руснаците заявяват, че са решили твърдо да гласуват на предстоящите президентски избори и близо 70% от тях ще подкрепят действащия президент Владимир Путин.

Това показа проучване на Общоруския център за изучаване на общественото мнение (ВЦИОМ). Следващият по популярност е кандидатът на компартията Павел Грудинин с подкрепата на 7,2% от запитаните.

Междувременно руските власти са ликвидирали джихадист от съседна държава в град Нижни Новгород, на 400 км източно от Москва. Той планирал терористичен акт в деня на изборите 18 март. Укривал се в гараж и оказал съпротива, заради което бил ликвидиран. В гаража бяха открити самоделно взривно устройство, огнестрелни оръжия и муниции.

В проучването "Световно лидерство" на социологическата компания "Галъп интернешънъл" за лидерските предпочитания на балканските страни се посочва, че 26% от анкетираните българи предпочитат Путин за президент. В Република Македония 29% предпочитат Путин, а 18% Тръмп. Путин е спечелил сърцата на 59% от гърците, 56% от сърбите, на 50% от босненците и турците. В същото време албанците и косоварите масово предпочитат Доналд Тръмп, съответно с 58 и 41 на сто.

На глобално ниво Владимир Путин има подкрепата на 29%, а Тръмп на 17%, сочи още проучването на "Галъп интернешънъл".

Йоханис критикува практика в Евросъюза

Румънският президент Клаус Йоханис заяви, че ограничаването на достъпа до средствата на ЕС за "отклонилите се" държави може да наруши правилата на Съюза, съобщи изданието "Политико".

Той заяви, че свързването на фондовете с въпросите за върховенството на закона е против европейските договори и не трябва да се взема предвид, когато се определя дългосрочният бюджет на Съюза.

Президентът уточни, че Румъния няма от какво да се притеснява. По думите му "никой не е започнал да смята, че върховенството на закона не работи в страната". По думите му дебатите около правосъдната реформа вредят на шансовете страната му да се присъедини към Шенгенската зона

Румъния бе разкритикувана от Брюксел заради изменения в редица закони, свързани с правосъдието. Тези промени предизвикаха и масови протести поради притеснения, че ще позволят корупцията да остане ненаказана.

www.duma.bg

ДУМА

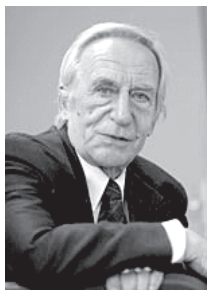
ПЕТЪК 2 ФЕВРУАРИ 2018

РОДИНА Е ПО-СИЛНА ОТ С

Навършват се 75 години от голямата победа на Червената армия при Волга, която промени хода на Втората световна война. В средата на отминалия трагичен и славен век един ефрейтор, наречен Фюрер, с писклив до конвулсии глас, реши, че със своята "светкавична война" ще се превърне в световен господар. Обяви война на Европа и света. Именно тогава СССР пое цялата отговорност да спаси човечеството от най-страшния геноцид в многовековната му история - фашизма.

Държавата, простряла се върху 1/6 от планетата, осенена от съзидателен труд, с който строеше настоящето и бъдещето на своя многонационален народ, трябваше в името на Човека да запее не Одата на радостта, а марша на живота и смъртта - "Вставай, страна огромная, вставай на смертный бой!..."

Лъчезар ЕЛЕНКОВ

Държавата на съветите се превърна в символ на човечеството! А нейната армия - в несъкрушим юмрук, който трябваше да прекърши гръбнака на "свръхчовеците". Парадът в Москва на 7 ноември 1941 г., след който полковете заминаха направо към окопите, за да спечелят Московската битка, постави началото на голямата Победа. След непревзетата Москва със златните кубета и несъстоялия се мечтан от Хитлер бал в Кремъл, за който вече били отпечатани поканите и менюто за коктейла, ще дойде най-голямото изпитание за съветския народ и човечеството - битката в междуречието на реките Дон и Волга, в защитавания с много кръв, подвизи, вяра и мъжество Сталинград.

● ● ●

Битката започва на 17 юли 1942 г. и завършва на 2 февруари 1943 г. Разделя се на два периода: отбранителен (17 юли-18 ноември 1942 г.) и настъпателен (19 ноември 1942 г. - 2 февруари 1943 г.).

Плановете на фашистите са през лятото на 1942 г. да раздадат в една битка изхода на войната. С цената на големи загуби хитлеристите нахлуват в града край Волга на 23 август 1942 г. Челните отряди стигат до реката - там, където сега е язовирната стена на Волжката водна централа. Боят бил ръкопашен. "За Родину, за Сталина!" - с този вик червеноармейците защитават Волга. И така през цялата 1682-дневна война - до Победата.

Понеже стана дума за Сталин и неговия принос във войната, ще вметна само състава на Ставката на върховния главнокомандващ - орган на висшето полево управление на войските. Въведен е в Руската армия по време на Първата световна война, изписва се СВГК. По време на Втората световна война първият състав на Ставката е: Тимошенко (председател), Жуков, Сталин, Молотов, Ворошилов, Будьони, Кузнецов. От 10 юли 1941 г.: Сталин (председател), за член е прибавен Шапошников.

Искам да поясня защо преди Сталинград градът се е наричал Царицин. Името му идва

Фонтанът "Детски хоровод" - символ на непобедимия Сталинград през годините на Втората световна война

громят съединенията на Съветската армия в южната част на страната, да завладеят нефтените находища в Кавказкия регион, богатите на селскостопанска продукция Дон и Кубан, да нарушат комуникациите, свързващи Москва с Кавказ, и да създадат условия за окончателния край на войната в тяхна полза. А по-нататък е открит и пътят към Баку. Лятото е горещо. За зимморничавата армия на Вермахта времето е подходящо за "блиц криг". Войската на 6 армия, командвана от ген.-полк. Паулус, и други подразделения разгръщат на Източния фронт силно настъпление. Без да жали живота на войниците, оставяйки кървава диря, немската армия напира като клин през знойните степи на Южна Русия. Хитлер хвърля в тази военна операция най-добрите части, за

не от думата царица, а от названието на рекичката Сарьсу (жълтата река), преиначено от руските заселници през XVI в. в Царица. Първото селище е било на острова срещу вливането на рекичката във Волга. В началото на XVII в. Царицин изгаря след голям пожар. Отново е построен през 1615 г. на десния бряг на Волга. От 1925 до 1961 г. носи името на Сталин. Преименуван е във Волгоград през 1961 г.

В онези дни на окървавени боеве опасността за СССР е още по-страшна, отколкото през 1941 г. Врагът е само на 120 км от Москва и се е добрал до Волга - "оста на Русия", както я нарича народът. Битката на фронта е достигнала кулминацията. Мостовете през Волга и корабите са под непрекъснат обстрел. Върху водата пламти разлят нефт. Сред грохот, обгърнат от пламъци и дим, градът се руши от немски бомбардировачи. Хитлер заявява: "Русите са пред пълно изтощаване на силите си".

Градът е притиснат до реката и сякаш е увиснал на косъм. Какво може да го спаси? Силата на оръжието и таланта на маршалите, генералите, офицерите - да! Но преди всичко - силата на духа на един велик народ. Съветските бойци се борят за всяка сграда, за всеки ъгъл, за всяко стъпало - и умират, но не отстъпват.

Опознах този дух, учейки и работейки в Русия девет години.

● ● ●

През август 1959 г., като студент в механичния факултет на Московския нефтен институт "И.М. Гебкин", бях на стаж в Машиностроителния завод за нефтено оборудване "Г.К. Петров" в Сталинград. Първото ми впечатление от мирния град бе неговата гара, вече възстановена. През онези героични дни 13 пъти преминава от едни ръце в други. И тракторният завод не спрял работа. През септември 1942 г. произвежда 200 танка - работниците влизали в тях и потегляли за фронта. Сталинградчани и редовните части на Съветската армия участват в 12 отбранителни атаки на ден. Повечето загиват, но никаква сила не може да ги извади от улиците и къщите на градските квартали. Месеци на щурм.

Градът се е проточил на повече от 70 км край Волга. Той е най-дългият град във великата страна. Притиснат до огледалото на голямата река, е възкръсвал от развалините.

Недалеч от гарата се намира прочутата 4-етажна "къща на Павлов". Тя 58 дни устоява на непрекъснати атаки. Бранят я шепа бойци начело със серж. Павлов. На всеки квадратен метър по стените й личат над 120 следи от куршуми, снаряди, шрапнели и гранати. Пред "къщата на Павлов" и на много места в града са монтирани на постаменти танкове Т-34 или само куполите им. Така е отбелязана някогашната бойна линия. На места тя стига на стотина метра от Волга. Всяка педя земя е напоена с кръв. А индивидуалните подвизи са десетки хиляди - именни и безименни. Но братските могили са общи. Мемориалът "Мамаев Курган" е събрал паметта за тях (изграден е 1963-1967 г.).

Такава е защитата на Сталинград и Волга. Когато започва настъплението, немската армия съсредоточава цялата си мощ в предния остър ъгъл на "клина". Така отслабват крилата. Изпълнявайки като по шаблон идеята за "светкавична война", хитлеристите не се погрижили за стратегически резерв. На крилата на "клина" Червената армия вече е събрала ударни групи. Плацдармите са осигурени навреме. На север - участъкът на южния бряг на р. Дон в района на Серафимович - Клетская, а на юг - участъкът на западния бряг на р. Волга между Сарпинските езера. Уловен е и мигът на максималното оперативно изтощаване на противника.

Контранастъплението започва на 19 ноември 1942 г. Устремно и изненадващо. Червеноармейците напредват по 20-40 км на ден. На 23 ноември съветските части се срещат близо до гр. Калач - обръчът е затворен. За 5 дни на площ от 1500 кв. км е обкръжена елитната армия на ген. Паулус (по същото време произведен от Хитлер във фелдмаршал, за да предотврати капитулацията). В "котела" се оказват 330 хил. германски войници.

На 9 декември съветското командване предлага почетна капитулация. Хитлер не позволява на войските да се предадат. Опитът на армията на Манщайн да стигне с пробив до обкръжените е осуетен. На фашистка Германия е нанесен непоправим удар. Над Германия еква погребален камбанен звън. Това е метафора, разбира се. Едва ли фанатизираното фашистко ръководство би позволило. Започва общото зимно настъпление на Червената армия.

През лятото на 1943 г. ще се състои нова героична победа на съветския Човек - битката при Курската дъга. Сталинградската битка е преломен момент във Втората световна война. А тази при Курск окончателно прекършва гръбнака на "непобедимите" хитлеристки пълчища. Започва отстъпление - град след град, държава след държава - до Победата на 9 май 1945 г. В Сталинградската битка заедно с непобедения Човек, защитаващ свободата и родината си, а не капитала, воюват: маршал Тимошенко, генерал Гордеев, генерал Бодин, генерал Василевски, маршал Жуков, генерал Голованов, генерал Ру-

www.duma.bg

ДУМА

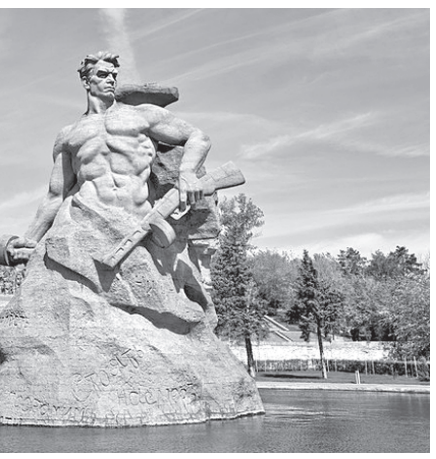
ПЕТЪК 2 ФЕВРУАРИ 2018

ТА СМЪРТТА

75 ГОДИНИ ОТ БИТКАТА ПРИ СТАЛИНГРАД

Мамаев Курган

ръце. Думите му неусетно ни залюляха:

“- Володя, в танка има немци. Не е повреден. Изчаква да излезем от траншеята! - извика някой от стената зад мен. Най-напред се задвижи лявата верига, после - дясната. Започна игра на живот и смърт. Не стреляха. Водачът на стоманения бръмбар искаше да ме притисне жив до стената. Отстъпвах прав. Момчетата от ротата не можеха да ме спасят, защото гранатите можеха да избухнат и върху мен. Бях на метър от танка. И толкова от стената... Изведнъж го усетих с глезените си. После с гърба. Стъпалото! - голям железобетонен блок, легнал напряко пред сградата, която защитавахме. Аз се свлякох зад него. Веригите загърмяха над лицето ми. Продължиха към стената. Изпълзях и се метнах на гърба на танка. Люкът беше отворен. Навярно причината беше горещината през онези дни на лятото през 1942 г. Доближих се до люка и изпразних автомата в него. Но нещо блесна и заслепи очите ми...”

Това е одисеята на този мъж, който, като разказваше, леко притискаше черната превръзка на окото си. Това е една от хилядите истории, които през онези дни и години често слушах и в Сталинград, и в Москва. Но тогава, на острова, за пръв път усетих, че има нещо по-силно от смъртта - самообладанието. И то е едно от големите качества на боеца, тръгнал с цената на саможертвата да защити родината си, и не само нея, а най-вече своето достойнство. Самопроверката в онези кървави дни е била въпрос на възпитание и огромна обич към родната земя - най-святото нещо за руския човек. Доказал го е през многовековната физическа и духовна битка. Ветеранът от войната, след като разбра, че съм от България, ме попита дали сме дали много жертви. Отговорих “Да!” Казах за участието ни в антифашистката съпротива, за битките на Първа българска армия при освобождаването на Сърбия, Унгария, чак до Виена, под командването на маршал Толбухин.

● ● ●

Днес, от разстоянието на годините, търся най-истинския, най-важния спомен от онези дни, с който да илюстрирам най-точно онова, което усетих в града на голямата Победа. В журналистическия ми архив съм написал няколко реда: “София, 1977 г., среща с Константин Симонов - поетът, писателят, журналистът, който през цялата Сталинградска битка е бил кореспондент на главния военен в. “Красная звезда”. Той е изпращал кореспонденции от първите дни на войната. Попитах го коя е главната причина за Победата. Отговори ми лаконично: “Жди меня и я вернусь!” Разбрах, че беше събрал в едно стихотворение цялата философия на боя! Да вярваш, че ще оцелееш. И близките ти да вярват! И да те очакват. Защото си тръгнал да се биеш за правдата и срещу злото. А то беше притиснало Човека и очакваше неговата гибел. Но Човекът може да бъде унищожен, но не и победен! Това е голямата истина за голямата Победа.

И все пак - надникнах в една от книгите на Симонов за голямата война. Ето какво пише: “Аз трябваше в моето пътуване до първите окопи на фронта да изпитам и прицелния огън по мен, и усещането у Човека, тръгнал в атака, и усещането у Човека, когато го вдигат в атака, и когато вече е залегнал под вражеските куршуми, както и усещането у Човека, когато сам той вдига другите в атака. Всичко това после ми помогна в очерците да предам психологията на войниците и командирите, оказали се пред смъртта и в сложната обстановка на вихъра на боя.” Константин Симонов е един от първите писатели, които въвеждат в литературата темата за руския човек във войната. Човекът, който в крайна сметка победи.

В Москва, след завръщането ми от Сталинград, разговарях със състудент от Източна Германия как се е получило така, че в Сталинград загиват около 1 млн. германски войници и над 300 хил. са пленени. Къде е бил немският обикновен човек? “Синята точка!” - отговори той. Стана дума за радиоапаратите “Blaurenct”, с които Хитлер и фашистката машина промиват съзнанието на милиони германци.

И понеже днес отново се срещаме с “промиване на мозъци”, използвано от правителства, партии, фондации, неофашистки формирования, ще цитирам кореспондента на “Ройтерс” от Нюрнбергския процес: “Който си затваря очите пред миналото, остава сляп за бъдещето!” На 23 октомври в една от килиите в Нюрнберг - тази на Гьоринг - американският психиатър д-р Джилбърт е записал: “Не ме е страх от военните, те ще се държат както трябва. Но Рудолф Хес... Той е луд. Не знаехме това!”

Този луд, както и Хитлер, ще даде указания да се напише потресаващият правилник в бележника на германския войник:

“Помни и изпълнявай: 1. Нямаш нерви, сърце и милост - направен си от германско желязо... 2. Бъди безмилостен, убивай всеки руснак, не се спирай, ако пред теб се изправи старец или жена, момче или момиче... 3. Ние ще поставим на колене целия свят. Германецът е абсолютен господар на света...”

Този разобличаващ документ, връчван на всеки германски войник, е отпечатан през 1941 г., преди хитлеристката армия да прекоси западната граница на великата държава, без Хитлер да обяви война на СССР.

● ● ●

Продължавам разказа си за лятото в Сталинград през 1959 г. Отговорникът на групата ни Виталий Шабанов бе участник във войната, по-възрастен от нас, останалите студенти. Работил е като шлосер, преди да замине на фронта. След победата постъпва в нашия институт. Последната събота от стажа ни момичетата отидоха на екскурзия до канала “Волга-Дон” заради учтивата, добра по характер и всеотдайна в приятелството Елена. За непознатите понякога нейните очи се изпълваха с необяснима самота и тъга. Баща й е загинал като сапьор в боевете за Смоленск. Войната се беше заселила в крехката й воля за съпротива. Беше изящно момиче.

Москва, 1959 г., Лъчезар Еленков (вляво), Виталий Шабанов (в средата) и Саша след Сталинград

Преди съботата Виталий заедно с комсомолския секретар в района, в който беше студентското ни общежитие, предложиха на нас, момчетата, да участваме в мъжки съботник. Подчертаха “мъжки”. Казаха ни, че ще събираме костите на загинали бойци, погребани набързо на юг от града по време на голямата битка. Там започва истинската степ - песъчлива почва, рядка растителност и сух вятър през лятото. Той издухвал пясъка и оголвал костите. За преживяването си написах стихотворението “Съботник в Сталинград”. В него е казано всичко. Ще добавя само, че тогава за пореден път усетих благородството и великодушието на руския Човек. Събирахме костите и на германските войници. Отделяхме ги в други ковчези. Тези, с останките на червеноармейците, ги откараха за бъдещия пантеон “Мамаев Курган”.

● ● ●

Волга - реката на живота и страданието. “Тече река Волга...” се пее в руска песен. Това е най-точното определение за реката. Съчинил го е народът, част от който сега е тук, сред светлината, събуждаща всяка сутрин града. Но войната в този град не е отминало ехо. Тя вечно ще присъства в спомените за нея, в разказите на писателите, в силуетите на сградите. Толкова велик и необикновен град герой, който възкръсна от страшната разруха, сътворена от безумци с подковани ботуши и мозъци, с железни чела и пречупени кръстове в петлиците на куртките си.

Да положиш на длан сърцето си за обич и поклон е задължително в Сталинград. Задължение, присъщо на Човек с широко отворени очи към измеренията на миналото, сърдечността на настоящето и зова на бъдещето.

● ● ●

Вечерта посрещнахме кораба с момичетата, които се завръщаха от екскурзията. Слязоха на кея слънчеви и хубави. А нас, “мъжете”, както ни нарекоха преди съботника, ни бе огряло истинско възмъжаване. Там, в степта, при погребаните набързо червеноармейци, само за няколко часа “пораснахме” с години. С прекършените сенки на загиналите ще разговаряме в сънищата си. Но после... Когато болката се превърне в траен спомен, макар и тъжен, останал в сетивата ни като постоянно пътуване към героичната гибел на тези известни и неизвестни мъже.

За тях от десния бряг по течението на Волга винаги в полет ще се издига птицата на честта. Во веки веков! Защото Русия е цялата огрята от подвиг. Тук и звездите са непокорни. Слизат от небето и заискряват в реката. Говорят на свой език. Толкова много звезди в огледалото на река не бях виждал. Исках да разбера звездния им език. Разгадах го: “Победа будет за нами...” Победата на непобедения руски Човек и на брега, влязъл в историята на човечеството със съдбовен героизъм.

Стояхме на кея. Гледахме на изток. В онази вечер сякаш разговаряхме с озвездените си души.

Преди да тръгна за Сталинград в Москва ми попадна том на руския поет-класик Велимир Хлебников (1885-1922), роден в Астрахан. Той е пътувал по същата река, само че нагоре, срещу течението, за да учи в университета на Казан, а по-късно и в университета на Петроград. Спомних си неговия стих “Родината е по-силна от смъртта!” Поиска ми се да го кажа на глас пред състудентите. Не се реших. Запазих го за себе си. Сега съжалявам. В него е закодирано всичко, което видяхме и преживяхме на брега на Волга и в нейния съдбовен град, дал името на още по-съдбовната и героична за Русия и света Сталинградска битка.

www.duma.bg

ДУМА

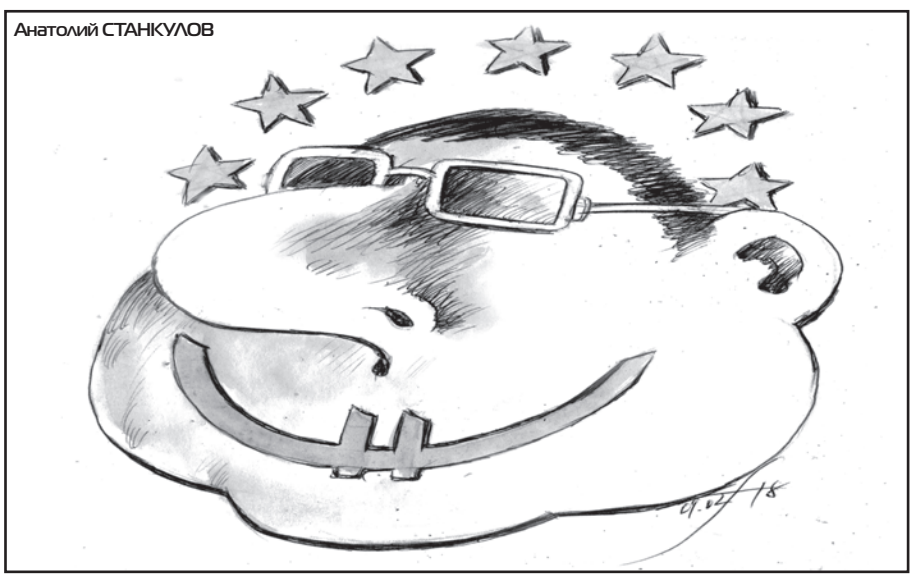
ПЕТЪК 2 ФЕВРУАРИ 2018

Акция „Пушилка"

ВАЛЕНТИН ГЕОРГИЕВ

Мине не мине някоя и друга седмица в лежерно затишие и прокуратурата, съвместно с МВР и данъчните, току напомнят за себе си. Поредната бомбастична кампания, в която "се бори корупцията" опре-

Анатолий СТАНКУЛОВ

делено има за цел да подгрее медиите, че нещо се върши. И тъкмо интересът вземе, че леко се вдигне, "чудото" приключва. Даже за по-малко от 3 дни. До следващата подобна кампания.

През седмицата въпросните институции претоплиха акция "Хеликоптер", с която през 2010 г. ефектно обследваха богаташки квартали в полите на Витоша. И тогава, и сега подопечните на Цацаров хора взеха на мушка луксозни имоти и коли, които не са декларирани или собственикът им не е обявил приходи, с които да може да ги придобие. Нещо обаче да сте чули като резултати с последвали обвинения и присъди от предишната акция? Що незаконни палати се заснеха отвисоко тогава. И какво? Ами нищо...

А още неприключили с баровските екстри на богаташите, ето ти нов удар - този път срещу местния феодализъм. Изборът падна върху община Септември. Ефектни арести, маскирани полицаи, претърсвания като на филм. Вярно, кметът е свой човек, гербер, а далаверите му се измерват не само с няколко тона суджук. Но пък жителите на града протестират срещу кражбите и безобразията повече от половин година, та положението вече не се търпи. Разгеле, най-сетне това няма как да не бъде забелязано. Европредседатели сме, да се протестира не е никак препоръчително, пък и нали декларирахме, че борим корупцията...

Това, което остава извън полезрението на държавното обвинение и за което иначе всички говорят, продължава да е тема табу. Направете си труда да проверите например коментарите на хората по форуми и социални мрежи, когато се появи поредната новина за подобна акция. В тях сред главните действащи лица неизменно са върхушката на ГЕРБ и недосегаемите олигарси. Прокуратурата може да се прави на много активна при акции тип "Пушилка", но така и не проверява като как например депутатът Делян Пеевски забогатя така рекордно за последните години. Как официалните му спестявания по данни на Сметната палата скочиха с удивителните 525 пъти от 2009 г. досега. А само за 1 година и половина влоговете му от 100 000 лв. обявени през 2016 г., станаха 17 милиона!!!

А какво да кажем за странната оставка на шефа на НСО Ангел Антонов? Уж нямаше да я подава, уж бил разследван и той за корупция и злоупотреби в службата, пък изведнъж го покриха с консулски пост в чужбина. Дето се вика - пито, платено! Забравете!

За Шенген и мониторинга върху страната ни няма и смисъл да говорим. Докато я "изпреварвахме", Румъния ни отвя, а ние си оставаме под наблюдение и с акциите "Пушилка".

Вноса на магданоСа...

ЕВА КОСТОВА

Краят на м.г. премина като начало на сегашната - спор между синдикати и работодатели има ли глад за кадри у нас. Гоним нашите работници в чужбина и внасяме такива от трети държави. За да поддържаме ниски заплатите в България! Смятаме, че е крайно време да бъде проведен открит разговор, без мишкуване и с ясни аргументи и доказателства за фактите, базирани на официални данни, не с внушения и неистини - колко и какви са свободните работни места и защо работодателите осъществяват дългогодишен натиск върху управляващите за улесняване на вноса на работници от трети държави в ущърб на българския работник. Това е позицията на един от големите синдикати. Данни на Агенцията по заетостта към 16 януари 2018 г. показват, че са обявени едва 9511 свободни работни места. Регистрираните безработни към края на декември са над 232 хил. души.

Кои тук са търтеите? Бизнесът продължава да иска облекчения за внос на работници от други страни, докато синдикатите са категорични, че у нас има достатъчно специалисти. И привеждат неоспорими аргументи. Изтъкват заплахата, че по-широко отваряне на пазара на труда в ущърб на българските работници ще задържи пак заплатите, които в момента имат шанс за увеличение.

Сътресенията на пазара на труда стават бързо, но се възстановяват бавно. А България в това отношение е твърде сеизмична зона и тук може да удари здраво. С непредвидими вторични трусове по веригата. Да се чуди човек откъде у бизнеса такова неистово желание за интернационално сближаване в сферата на труда! Гаче ще внасят магданоз...

Както беше казал някой, колкото повече ни пази държавата, толкова по-беззащитни ставаме. Помощ, пазят ни от безработица!

Как да вярваме?

АСЯ ГАРДЕЛИ

7% била контрабандата на цигари за 2016 г. Данните бяха изнесени вчера от Института по пазарна икономика (ИПИ). Със същите данни се похвали още в края на миналата година и премиерът Борисов. Даже обяви, че щял да смъкне нелегалната търговия с папироси на 6%. Дали? А що си трае за контрабандата с насипен тютюн, та да видим дали реално правителството е запретнало ръкави да се справи с контрабандата?

След неколкократното поскъпване на цигарите българите все по-често купуват папироси не от легални производители, а си ги свиват с насипен тютюн, защото излиза в пъти по-евтино. Ако една кутия цигари струва средно 5 лв., то пакет тютюн излиза около 10 лв., с който обаче се свиват към 70-80 цигари, равни на 3-4 кутии. Очевидно, контрабандистите, усетили, че имат повече далавера в нелегалната търговия на тютюн, са пренасочили бизнеса. И така контрабандата с рязания тютюн процъфтява. Данните на ИПИ сочат, че незаконната търговия с тютюн на кило заема цели 75% от общия пазар у нас. Е, за каква борба с контрабандата говорим, тогава? Просто незаконният бизнес от едно направление е отишъл в друго, по-доходно. Определящ е пазарът, а не някакви си хвалби за намалялата незаконна търговия. Всъщност, всички сме свидетели на откритото предлагане на нелегални папироси и тютюн по пазарчета и кюшета, включително в столицата. Как да вярваме на премиера, като се хвали щедро с непостигнати резултати, пък за проблемите си мълчи?

Датата 2

СВЕТОВЕН ДЕН НА ВЛАЖНИТЕ ЗОНИ И ВОДОЛЮБИВИТЕ ПТИЦИ. На тази дата през 1971 г. в иранския гр. Рамсар е подписана Конвенцията за влажните зони. От 1997 г. денят се чества официално в световен мащаб. България е осмата държава, присъединила се през 1976 г. към конвенцията. Страната ни има десет влажни зони с международно значение.

ПЕТЛЬОВДЕН. С този празник се отбелязва спасението, оцеляването и съхраняването на мъжката сила. На него народът ни отдава чест и възхвала на мъжката челяд, на която се се крепили семейството и мирът. Основна традиция на този ден е да се заколи петел във всяка къща, в която има момченца, а където са само момиченца - за курбан отива някоя ярка. Къща без петел не бива - ще запустее.

1894 - В ЯМБОЛ СЕ РАЖДА ЖОРЖ ПАПАЗОВ, ХУДОЖНИК И ПИСАТЕЛ (УМИРА 1972 Г.). Завършва висше образование в Прага, а от 1924 г. до края на живота си живее и работи във Франция. Най-известните му творби са "Пейзаж от Чехия", "Морето", "Гладиатори" и др. От 1952 г. художествената галерия в Ямбол носи неговото име.

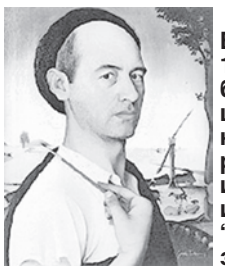
1907 - УМИРА ДМИТРИЙ МЕНДЕЛЕЕВ, РУСКИ ХИМИК (Р. 1834 Г.). Член на Лондонското

кралско дружество, на академиите на науките в Рим, Париж, Берлин и др. Най-голямото му откритие е периодичният закон за химичните елементи, в негова чест периодичната таблица носи името Менделеева. На него е кръстен 101-вият елемент в нея - менделеевий.

1943 - ЗАВЪРШВА НАЙ-ТЕЖКАТА БИТКА ВЪВ ВТОРАТА СВЕТОВНА ВОЙНА - СТАЛИНГРАДСКАТА. Съветската армия побеждава силите на фашистка Германия и нейните съюзници. Според съветското военно командване евентуална загуба на Сталинград (дн. Волгоград) ще доведе до прекъсване на преките комуникации на Москва с Кавказ и на достъпа до каспийския нефт. Сталинградската битка е един от повратните моменти в хода на Втората световна война, ключов фактор за победата над Третия райх. Силите на Тристранния пакт (Германия, Италия, Япония) губят около една четврт от личния си състав.

1976 - УМИРА ЗЛАТЮ БОЯДЖИЕВ, ХУДОЖНИК (Р. 1903 Г.). Един от най-самобитните български художници на XX в. След парализа на дясната ръка започва да рисува с лявата, с нов стил и изразни средства. Сред поизвестните му картини са "Село Брезово", "На трапезата", "Две сватби" и др.

2010 - УМИРА КАРАНДАШ, КАРИКАТУРИСТ (Р. 1924 Г.). Истинското му име е Цветан Иванов Цеков. Ученик на Илия Бешков. Завършва живопис при проф. Дечко Узунов. Установява автентичните числа на Леонардо, с които геният оразмерява всичко в пространството на "Тайната вечеря" и над 20 разновидности на перспективата в картината. Един от основателите на в. "Стършел", където работи повече от 40 години.

Неделник
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ПОЧИВНИТЕ ДНИ
ПЕТЪК
2 ФЕВРУАРИ 2018
ДУМА

ЦАРЮ ОСВОБОДИТЕЛЮ ПРИЗНАТЕЛНА БЪЛГАРИЯ

Творение на големия италиански скулптор Арнолдо Цоки, паметникът в центъра на София вече един век възвеличава подвига на освободителите

Цар Фердинанд и скулпторът Арнолдо Цоки на откриването - 30 август 1907 г.

Кирил МОМЧИЛОВ

След Руско-турската война от 1877-1878 г. Поборническо-опълченската организация в София начело със Стоян Заимов, подема инициативата в града да бъде издигнат голям паметник, достоен за подвига на освободителите.

Паметникът на Царя Освободител е построен на площада пред Народното събрание; основният му камък е положен на 23 април 1901 г. - в деня на честването на 25-ата годишнина от Априлското въстание. Тържествено е открит на 30 август 1907 г. в присъствието на голяма руска делегация: семейството на сина на Царя Освободител - Великия княз Владимир Александрович, генерали, старши и младши офицери, войници. На откриването присъстват всички живи опълченци, както и по десет души представители на окръзите.

Димо Казасов (1886-1980), който е в София от 1905 г., свидетелства в спомените си:

"Пред Народното събрание, окован в дъски, стоеше през 1905 г. Паметникът "Цар Освободител", който беше на привършване. Силна нощна буря през зимата бе срутила оградата му и бе счупила меча на богинята на победата... В делегацията на откриването бе и легендарният генерал на Опълчението Столетов, който не можеше по друг начин да изрази възхищението си от понеслия го на ръце народен възторг, освен с непрекъснато стичащите се по бузите му сълзи..."

Паметникът е висок 14 м, а статуята, която изобразява руския цар Александър II, възседнал кон и държащ Манифеста за обявяване на Освободителната война, е 4,5 м. Пиедесталът на паметника е изграден от полиран витошки гранит, поставен върху каменен стилобат, а фигурите са излети от бронз.

В централната част на паметника са изваяни Богинята на победата и руски воини. Към четирите стени на пиедестала са прикрепени бронзови орелефи със сюжети от Освободителната война. На челната страна Богинята на победата - Крилатата Ника, я съпровождат знаменосци и барабанчици, след които следват руски бойци, устремени напред.

От източната страна е изобразен генерал М. Д. Скобелев, отличил се при щурма на Плевен; зад него, развели Самарското знаме, летят напред българските опълченци; също на кон е главнокомандващият руските войски княз Николай Николаевич, брат на Александър II.

От западната страна на паметника са изобразени генерал И. В. Гурко, командир на Предния отряд, освободител на София, и граф Н. П. Игнатиев, руски посланик в Цариград, подписал Санстефанския мирен договор на 3 март 1878 г.

Южният орелеф представлява българския народ - отразена е голямата признателност към освободителните войски и помощта, която българите оказват на руските освободители за по-скорошния разгром на поробителите.

От трите страни на пиедестала на паметника са поставени бронзови барелефи, свързани с освобождението от турското робство и държавното устройство на България.

На лицевата страна на паметника се четат думите:

„ЦАРЮ ОСВОБОДИТЕЛЮ ПРИЗНАТЕЛНА БЪЛГАРИЯ"

Под този надпис е поставен бронзов венец, подарен от румънците в памет на румънските воини, загинали в Освободителната война.

Това високохудожествено творение е дело на италианския скулптор Арнолдо Цоки (20.IX.1862-17.VII.1940), който е автор на паметника на Гарибалди в Болоня, на паметника на Колумб в Буенос Айрес и на паметника на свободата в Русе.

За архитектурното оформление сътрудник му е бил българският архитект Никола Лазаров (1870-1942). Нека се знае още, че в международния конкурс, проведен през 1900 г., са участвали 32 скулптори от 13 страни. При представянето на проектите Пенчо Славейков (1866-1912) казва:

"Моделът на г-н Цоки е най-добрият, който в окончателната си форма, в която и художествено изпълнените отделни черти ще усилят общото впечатление, ще бъде за дълги години единственото истински художествено творение, което ще краси българската столица".

(В зелената площ отпред е поставена паметна плоча в знак на признателност към заслугите на Хуманитарен фонд на Андрей Скоч, финансирал реставрационните работи на паметника през 2012-2013 г.)

Фрагменти от паметника

ВРАТОЛОМНИТ АВАНТЮР

БЕЗ ТЯХ БЪЛГАРИЯ ДНЕС НЕ БИ ФИГУРИРАЛА НА ВСЕСВЕТСКАТА КАРТА

ЛИЛЯНА СТЕФАНОВА е бележита наша поетеса и писателка. Родена в семейство на учители, публикува стихове в литературния печат още като ученичка. Висше образование получава в Москва, в Литературния институт "Максим Горки" - 1954 г. Специализира в Лондон (1965-1967 г.). Завършва Писателската програма в университета в Айова, САЩ (1988 г.)

До днес авторка на повече от 60 книги поезия, проза, есеистика, публицистика, творби за деца. Сред тях - "Обич и мъка", "Една есен в Америка", "Вулканите на Мексико димят", "Япония без кимоно и ветрило"...

Последните година-две истинска сензация предизвика нейният автобиографичен роман "Моят луд век". Свидетелка на съдбоносни събития, в него тя споделя не само неизвестното за своя живот, но рисува и широка палитра на времето - явления, между които международни форуми, срещи, дългогодишно общуване със знаменити личности от цял свят.

Преведена на 31 езика с общ тираж на книгите й над 1 милион екземпляра, днес Лиляна Стефанова е сред най-изтъкнатите представители на българската литература и просвета. Носителка на престижни национални и международни награди за литература.

●●●

СЛЕД ТЕЖКИ РАЗОЧАРОВАНИЯ и ПРЕДАТЕЛСТВА, след ужаса от човешка злонамереност и зловидство, късно нощем си спомням отново и отново думите на Жан Жак Русо. Казват му: "Хората са лоши". Той отговаря: "Да, но човекът е добър".

●●●

ИМА МОДЕРНИ УСТРОЙСТВА, които за секунди нарязват на много тънки лентички секретни и други документи, за да не бъдат прочетени или използвани. Но какви страшни устройства за бездуховност днес са изобретени у нас или са внесени от чужбина! Те нарязват не хартия, а съзнанието и емоционалния свят на деца, юноши, млади хора. Заличават божествен знак, духовен кълн. Чистотата, хармонията, красивите пориви и чувства, шепота на тревите, първата любов. Всичко, което художествената литература посява в невръстната душа.

●●●

ЧЕСТО С ОСОБЕНА БОЛКА се явява в умореното ми съзнание една сцена. Виждам мансардата, полумрака и онова старо желязно легло, на което лежи Димчо Дебелянов. Болен, с висока температура. Чувам приглушен глас, неговия. Моли приятелите си да го привържат с въжета за леглото, за да не се хвърли от прозореца в пристъп на мъка през нощта.

Не за милост на богати благодетели, не за пари, не за купена слава е молила нашата голяма поезия.

В сънищата ми - железният креват, въжетата и молбата на Димчо ...

●●●

ВГЛЕЖДАМ СЕ В ЛИЦАТА НА ХОРАТА по трамвайните спирки, в бакалията, по пейките на Южния парк... Стари дрехи и нови грижи. Внезапно връхлетяла беда. Безразличие. Приказки, откъслечни думи, тежки от страхове... Бързам. Вкъщи ме чака недовършен ръкопис. И отново съзнавам, колко е бил прав Греъм Грийн, който в "Път на спасението" пише:

"Писателският труд е форма на терапия и ми е непонятно как се спасяват от безумие, мъка и панически страх, които дебнат човек на всяка крачка, онези, които не пишат книги, не създават музика, не рисуват картини".

●●●

ПО ПЪТИЩАТА НА ШВЕЦИЯ И НОРВЕГИЯ в дълбока зима съм срещала пътен знак: "Внимание, лосове!". В снежни виелици и бури или под бялата завеса на тих снеговалеж тези знаци предупреждават за смъртна опасност. Внезапно пред фаровете могат да изскочат огромни рога!

В пустинята Сахара учудена виждах край шосето пътния знак: "Внимание, камили!". Предупреждават за опасна среща особено в пясъчните бури.

В САЩ, в Южна Каролина, край аутобан, при това бетонен, заграден от двете страни с бездънни тресавища, особено ме стряскаше яркият знак: "Внимание, крокодили!".

А у нас, би трябвало да има знаци, които да предупреждават край нашите магистрали за животното човек, много по-опасно по пътищата от крокодилите, лосовете и камилите, които нито са пияни, нито яхат по триста конски сили.

●●●

ДУМАТА БЛАГОДАРЕНИЕ идва от благодаря. Означава благодарност, признателност, хваление, когато някой е доволен от нещо (Найден Геров - "Речник на българския език", б.а.). Всекидневно изпитвам остра болка за езика ни, като слушам как хубавите наши думи губят красотата и силата си в един отчайващ произвол на невежествени хора. Подмяна, смъртоносна за езика ни.

В пресата, в електронните медии, в обикновения говор чуваме и то много често: "Благодарение на самоделна бомба бяха убити...", "Благодарение на корупцията държавата ни губи годишно...", "Благодарение на кражбите в детските домове децата гладуват...", "Показните убийства в столицата стават благодарение на организираната престъпност..." и пр. и пр. А имаме и думата възблагодарение - да наградя, да въздам.

●●●

СВАТБАТА НА ЯВОРОВ И ЛОРА се състояла на 12 септември 1912 г. в София. След три дни той тръгва с чета за Македония. На 16 ноември няколко негови приятели му пишат писмо. Сред тях е и Дора Габе.

"Тъй ли се женят хората - упреква го тя - да оставите жената на другия ден на сватбата и да гоните вятъра из Турско. Много бихме могли да Ви кажем, но като се върнете - довиждане. Лора вече се разболя от мислене."

Обзета от милост към Лора и от нежно женско съчувствие към нея, Дора Габе не е могла да разбере каква велика поетова съдба се крие зад това "... да гоните вятъра из Турско".

А какви думи оставя за нас самият Яворов след това "безумие": "В очите на хората моето предприятие непременно ще бъде вратоломна авантюра. Но ти знаеш цената на хорските мнения. Без вратоломните авантюри на "нехранимайковци" като Ботева, България днес не би фигурирала на всесветската карта".

●●●

В МОЕТО ДЕТСТВО много често новото се раждаше от преобърнатото старо. Помня, когато гордо отивах на училище в новичко палтенце, някоя съседка ще ме спре, ще ме огледа и ще каже:

- Личи си по копчетата. Това е старото ти палто, добре го е обърнала майка ти.

В хаоса на политическите промени след 90-та на миналия век, та и до днес, има твърде много хора с обърнати палта. Ако не са ужасните издайници - копчетата, зашити върху предишен живот, и убеждения - може би биха минали за съвсем нови, появили се неизвестно откъде. Нова биография, нови възгледи, партии... С какво презрение гледам сега това "обърнато" старо, пак от сиромашия, но... вече духовна.

С големия поет Владимир Соколов в студентските години. Никой не е превеждал с такава любов Димчо Дебелянов

●●●

НИКОЛАЙ ЛИЛИЕВ ПИСА: "Целият ми живот изтече в това разстояние между дълг и нещо друго, което би могло да се превърне в действителност, а е останало мечта".

Днес, когато аз самата се обръщам назад, разбирам със своя тревога, че той е изтръгнал от себе си истина, към която не бих могла да прибавя нищо повече и за моята лична драма.

●●●

ИМА КОРАВИ ОЧИ, казва народът ни. Не зли, не жестоки, не гневни, а корави. Кораво сърце - за безмилостен човек, корав човек.

И все пак съдбата народна през векове страдания се отразява най-вярно в простите и тъжни думи - корав хляб и кора-

Прекрасна компания - с Иван Гранитски и Стефан Продев в Китай

Лисабон - глътка любов с южен привкус

СТОЛИЦАТА НА ПОРТУГАЛИЯ ПРИВЛИЧА С ВКУСНИ ВИНА, МОРСКИ И МЕСНИ ДЕЛИКАТЕСИ... И С МНОГО ДУХ

Павлета ДАВИДОВА

Кулата „Белем“

Има места, които пленяват сърцето ти от първия миг, в който попаднеш в магията им. Лисабон притежава онова очарование, което те подтиква да си обещаеш, че отново ще се върнеш - за да видиш това, което си пропуснал, да хванеш още един залез или просто да изпиеш чаша порто с приятели.

За начинаещия листът с места за посещения в португалската столица би могъл да е доста опростен - крайбрежната, стария град и пътуване с трамвай 28. Към списъка обаче няма как да не добавите малките магазинчета, скътани в тайнствени улички, квартал “Белем” и големите площади. За океанариума, арената за борба с бикове, музеите на декоративните изкуства и Фадо музиката и още много локации... просто си трябва допълнително време.

Задължително обаче не бива да пропускате “Белем”. Манастирът “Жеронимуш” ще спре дъха ви от първия миг с огромните си мащаби и симпатичните архитектурни детайли. Построен е в чест на успешното завръщане на Васко да Гама от Индия, а в централния храм на манастира се съхранява саркофаг с останки от прочутия мореплавател. На метри от манастира е наблюдателната кула-фар, която гордо наблюдава туристите по крайбрежната алея. Само един ден няма да ви стигне за музея на корабоплаването и Националния археологически музей, които също са разположени в квартала. Тълпи от чужденци ще срещнете пред един от символите на Лисабон - прословутата Белемска кула, която е сред защитените от ЮНЕСКО обекти. Тук е и президентската резиденция “Паласио де Белем”. Няма как да не забележите и Паметника на откривателите, който “пробожда” пространството край морето. Построен е в чест на мореплавателите, открили “новите светове” през XV и XVI в. Местните са измислили как да се справят с все по-популярната традиция младите влюбени да закачат катинари с имената си на различни локации. Край Паметника на откривателите има специални “любовни фигури”, а срещу 2,5 евро всеки може да си купи метална пластинка във формата на сърце, която да окачи на тях.

Кръчмички и хубаво вино дебнат на всяка крачка

Всеки себеуважаващ се пътешественик трябва да си хареса симпатично площадче с гледка към морето, на което да седне и на чаша вино да опита местните специалитети. Изключително любима е рибата треска, приготвена по най-разнообразни начини, в менюто за ценители влизат октоподите и различни морски дарове. Месните специалитети, гарнирани с бира или по-добре - с вино, също заслужават специално внимание. За любителите на разядките Лисабон предлага прекрасни сирена, които си пасват по неописуем начин с традиционното порто, което ще ви изкушава на всяка крачка из града.

Големите и широки булеварди са пресичани от симпатични тесни улички. Дори метрото в центъра е “скрито” в такава. Има вероятност да изпуснете “Сата Жуща” - 45-метров стоманен приказен асансьор в центъра на града. Работи от 1902 г. и е построен от чирак на Густав Айфел. Всеки ден стотици туристи минават през него, за да се насладят на гледката, която предлага терасата му.

Пешеходната търговска улица “Августа” разполага много туристически атракции, навсякъде е пълно с цветари и магазинчета, които предлагат почти всичко, произведено от... корк. Тази улица свързва Плаца ду Комерсиу и площад Росиу. Вторият площад е изключително оживено място, за което твърдят, че е отправната точка за срещи на истинските лисабонци. Наблизо е Площадът на търговията, който е ограден от местната Триумфална арка и статуята на Хосе I.

Най-впечатляващ за романтиците обаче е квартал “Алфама”. Това е най-старият и живописен квартал на Лисабон. През него минава трамвай 28, от чиито прозорци може да зърнете тесните малки улички, “заключени” между китни къщички, изпъстрени с цветни плочки. Да, разнообразни мозайки от плочки придават на сградите специфичен вид - всяка къща се надпреварва със съседната, предлагайки разнообразен десен от шарени квадратчета. На върха на “Алфама” е и замъкът на св. Георги. Мястото е изключително магично по залез и предлага невероятна гледка над града. Естествено, и тук може да си купите дори само чаша вино, с която да споделите мига.

Лисабон се нуждае от много време за разглеждане... И южната му любов винаги те кара да си обещаеш, че отново ще го посетиш - за да усетиш онзи дух, който те е накарал да се усмихнеш.

Паметникът на откривателите

Манастирът „Жеронимуш“

„Сата Жуща“

ДУМА
ПЕТЪК 2 ФЕВРУАРИ 2018
Неделник

СЗО ПРЕДУПРЕЖДАВА:

Пластмасата у дома е опасна за здравето

Полимерите, които вредят на ендокринната система, се използват за производство и на кредитни карти?

"Най-новите изследвания показват, че хората по целия свят са изложени на тези вещества и опасностите, които те предизвикват. Наше задължение е да защитим бъдещите поколения", подчертава д-р Мария Неира от СЗО.

Миналата година подобно предупреждение издаде Европейската агенция за околна среда, която съобщи, че синтетичните химични вещества в козметичните средства и лекарствата могат да бъдат опасни за хората.

Синтетичните химически вещества, които се намират във всеки дом, имат сериозни последици за човешкото здраве и могат да причинят рак на гърдата, астма, безплодие и деформация на плода, предупреди СЗО. Химичните вещества предизвикват затлъстяване, безплодие или намаляване на раждаемостта, дефицит от внимание и нарушения в обучението, диабет и сърдечно-съдови заболявания

В доклада на СЗО се отбелязва, че полимерите, които причиняват увреждане на ендокринната система, се използват за производство на играчки, PVC подовете, дори и кредитни карти. Препоръката е те да бъдат забранени, за да се предпазят бъдещите поколения.

В проучването се отбелязва, че са необходими по-нататъшни изследвания, за да може изцяло да се разбере връзката между полимерите, компонентът на промишлените продукти, които използваме у дома, и конкретните заболявания и нарушения. Доказано е, че контактът с тези единици причинява рак на тестисите, гърдата и щитовидната жлеза, влияе на развитието на нервната система при децата и причинява хиперактивност с нарушения на вниманието при малките.

Химичните вещества фталати намаляват плодовитостта при жената и се предполага, че имат връзка с детските болести, включително и левкемията.

Под съмнение е и бистфенол А, който се намира в предмети, с които ежедневно влизаме в контакт, като например, флакони или очилата за слънце. Тези изкуствени съединения възпрепятстват естествената работа на хормоните, които имат решаващо значение за развитието на човешкия организъм и цялостното здраве на човека.

Проучването, озаглавено "Новите научни познания за химикалите, които причиняват ендокринни нарушения", е направено под ръководството на ИОМС, Международна програма за здравословен контрол на химикалите. ИОМС си сътрудничи с редица агенции от ООН и осъществява цялостно проучване на този проблем. Тези химикали засягат хормоналната система и целия организъм като цяло, както и системите, които контролират развитието и функционирането на репродуктивните органи, тъканите и органите, системите, които регулират обмяната на веществата и ситостта.

До 2030 г. пластмасовите опаковки в ЕС ще може да се преработват

Само преди дни бе приета първата по рода си всеобща Европейска стратегия за пластмасите. ДУМА е първата българска медия, която публикува съвместното изявление на Кармену Вела, еврокомисар по околна среда, морско дело и рибарство, и Елжбета Бенковска, еврокомисаря по вътрешен пазар, промишленост, предприемачество и МСП, за европейската стратегия за пластмасите

Кармену Вела

Елжбета Бенковска

Пластмасите са навсякъде. Идете до плажа, разходете се по вашата улица, отидете на почивка някъде в провинцията... и ще бъдете принудени да се съгласите. Ползите, които пластмасите носят на обществото и икономиката ни, са безспорни. Но твърде много от тях се използват еднократно и се изхвърлят. Ако искаме да видим чисти плажове, чисти океани и чисти улици, това трябва да се промени.

С първата по рода си Европейска стратегия за пластмасите ние полагаме основите на една нова кръгова икономика в сектора на пластмасите. Съгласно новите планове, до 2030 г. всички пластмасови опаковки на пазара на ЕС ще бъдат рециклируеми или ще бъдат за многократна употреба. Трансформирайки начина, по който ние проектираме, произвеждаме, използваме и рециклираме пластмаси, Европа може да поеме инициативата, създавайки нови възможности за инвестиции и работни места.

Европейските потребители генерират 25 млн. т пластмасови отпадъци, но само 1/3 от тях се рециклират. Ние пилеем пари. Ежегодно тези изхвърлени пластмаси може да струват 105 млрд. евро на икономиката. Увреждането на околната среда е също толкова тревожно. В световен мащаб пластмасите представляват 85% от отпадъците по плажовете. Ако не променим начина, по който произвеждаме и използваме пластмасите, до 2050 г. в океаните ни ще има повече пластмаса, отколкото риба.

Също така нашите граждани са силно загрижени за въздействието на пластмасите върху тяхното здраве и околната среда. Те не желаят пластмасови отпадъци в океаните. Те не искат птици, костенурки и морски животни да попадат в найлонови торбички и стари рибарски мрежи. Те не искат да има пластмасови микрочастици в рибата, която консумират. И все повече им омръзва нашата практика да изхвърляме пластмаси.

Новата стратегия за пластмасите цели да разреши тези проблеми. Ние сме възприели един цялостен подход към целия жизнен цикъл на пластмасите. Успоредно с другите неща ще бъдат разработени нови правила за опаковките, за да се подобри рециклируемостта на използваните на пазара пластмаси. Новите стандарти за качеството на рециклираните пластмаси ще гарантират на потенциалните потребители, че материалите са безопасни и надеждни. Ние подкрепяме стратегията със силен финансов компонент и създаваме нови възможности за иновациите в сектора на пластмасите. До 2020 г. ще сме инвестирали 350 милиона евро в разработването на по-интелигентни и по-годни за рециклиране пластмасови материали, както и в повишаване ефективността на процесите по рециклиране.

За да се спре изхвърлянето на пластмасови отпадъци и замърсяването, ние ще предложим нови правила за пластмаси за еднократна употреба и риболовни съоръжения. Ще има и нови мерки за ограничаване на използването на пластмасови микрочастици в продукти, като например в козметиката, и ние ще приемем стандарти за биоразградими и компостируеми пластмаси. За да се разреши проблемът с морските отпадъци, Комисията предлага нови правила за пристанищните приемни съоръжения.

И тъй като проблемът е глобален, ние използваме нашата международна мрежа, за да стимулираме промяна в целия свят. Резултатът трябва да бъде по-глобални решения и по-високи международни стандарти. Комбинация от натиск на международните форуми и директна подкрепа на отделни инициативи, както направихме при почистването на река Ганг в Индия например.

Но един глобален проблем създава възможности в световен мащаб. Промишлеността на ЕС може да се наложи като световен лидер в технологиите, необходими за производството на по-лесни за рециклиране пластмаси и за създаването на нови продукти, като се използват пластмасови отпадъци като суровини.

Ако всички участници на глобално, национално и местно ниво се присъединят, ние можем да осъществим този преход. Компаниите, със своите стратегии и инвестиционни решения, са ключов фактор за успеха, както и гражданите със своя избор и поведение. Заедно можем да направим така, че пластмасите да станат наистина нещо действително фантастично.

Ден на отворените врати в УСБАЛО по случай 4 февруари

Ден на отворените врати организира Университетската специализирана болница за акти-вно лечение на онкологични заболявания (УСБАЛО) по повод на Световния ден за борба с рака - 4 февруари.

Инициативата ще се проведе на 5 февруари (понеделник) от 9 до 16 ч. През това време всеки желаещ може да получи изчерпателна информация за възможностите за лечение и помощ в УСБАЛО в "Центъра за пациента" (до централния вход на болницата). Също така да посети клиниките по лъчелечение, гръдна хирургия и урология. Онкологичните заболявания се нареждат сред социално значимите диагнози.

За съжаление броят им в годините се увеличава, а откриването на немалка част от тях продължава да е в късен стадий. Точна статистика за онкологичните заболявания в страната ни няма заради пропуските в подаването на информация към Националния раков регистър (http://www.sbaloncology.bg/assets/files/rakov_registar/rakov_registyr_2017.pdf). Данните обаче показват, че всяка година новооткритите случаи надхвърлят значително 30 хиляди. Най-голям дял от тях заемат рака на гърдата, на белия дроб и трахеята, на простатата, дебелото черво и матката.

Захарта е полезна за атеросклерозата и имунитета?

Американски учени стигнали до извода, че е рано захарта да бъде наречена бяла смърт. Специалисти от Бостън провели изследване и установили важни ползи от захарта. Резултатите от изследването показали, че с помощта на захарта се намаляват проявите на атеросклерозата. Освен това тя влияе добре на кръвоносната система и укрепва имунитета. Атеросклеротичните плаки запушват артериите, което води до проблеми в кръвоносната система, обясняват учените. Но с въвеждането на един от елементите на захарта под кожата, този процес не само спира, но дори става обратим, твърдят учените.

Съдържанието на материалите в „Здраве" дава обща информация за здравето и болестните състояния на достъпен немедицински език. Тя не може да замени консултацията с лекар за поставяне на диагноза и за лечение. Екипът на вестника не носи отговорност за самостоятелно поставяне на диагноза и самолечение, основани на публикациите.

Тарс

НОВ ПРАЗНИК

Лозан ТАКЕВ

Господа и дами, и другари,
явно по конвенцията според мен,
вече трябва втори февруари
да е празник
и трансджендърден...

Мирослав БОЖКОВ

- ГЕЛЕ, ОТДЕ СЕ ВЗЕ ТОЯ ПРАХ НАД СОФИЯ!
- ОТ УПРАВЛЯВАЩИТЕ - ПОСТОЯННО СЕ БИЯТ В ГЪРДИТЕ, ХВАЛЕЙКИ СЕ С УСПЕХИТЕ СИ!

ЛЮБОВ, ЛЮБОВ...

Георги КОНОВСКИ

Накрая се отпусна назад и махна с ръка. Най-после! Три дена труд... Но ще има резултат...

Пак погледна към грамадата документи отпред. Заверени от адвоката, от нотариуса, от домоуправителя, от кварталния, от деветте местни и седемдесетте столични НПО-та, от баща му, от майка му, от фирмата, от областната управа, от общината, от... Уф, обърка се вече...

Важното е, че всичко е готово... И сега може да звънне по телефона и да отиде на важната среща. Само да купи цветя... Момент! А разрешително да й поднесе цветя? И за бонбоните отделно? Че то де дават тъй – да връчи на младата жена цветя и бонбони така. Без разрешение от нейна страна то си е жива обида. И, ако я засегне с тая си грубост и мъжко посегателство над правата й...

Малей...

А времето напредваше... Сега трябва да тръгне по познатия път, да... Не, не – по-добре без цветя и бонбони... Но – ако тя се засегне, че е отишъл на срещата с голи ръце? Ей така – като на бизнес среща? И се оплаче, където трябва? Сложно става, сложно...

Още повече, че проблемите му се увеличаваха. Преди час му връчиха известието – да се яви като подсъдим пред трибунала за женски права. Оплакване срещу му – кака Жужа от другия вход се оплакала, че я засегнал с индиферентността си и не щял да обърне внимание на презрелите й прелести...

Какво го чака... Отпусна се на стола. И махна с ръка – да става каквото ще. Природата сбъркала, като го направила мъж, ама той ще оправи барем нея – като не може друга... Взе телефона:

- Мишенце, здрасти сладък! Как си тая вечер? Ми да се видим... Ще пийнем ликьорче, ще хапнем пастичка, ще се отдадем на нашите си мъжки работи...

А погледът му падна върху стария плакат в ъгъла, останал от времето на дядо му: „Не чакай милости от природата!“...

ПУТИН ЩЕ ОПРЕДЕЛИ ОСКАРИТЕ

Денчо ВЛАДИМИРОВ

След десетото изтърване на мобилния ми телефон започнах да подслушвам неволно чужди разговори по дипломатическите канали. Ето последния подслушан разговор от дните, когато правителството в САЩ бе останало без пари и български пенсионери спонтанно замисляха да събират дрехи и храни за изпращане на бедстващите американски чиновници .

Звънеше, както ми се счу, доста познат глас през последните години. Звънеше право в Белия дом. Както винаги Тръмп по халат си гледаше в работно време телевизия. Ама че трудова дисциплина имат тия американски президенти? Ето и разговора:

- Добър вечер, Доналде! Как е? Аз вече така се обръщам и с Ердоган, и с Меркел, наричам си я Ангела и толкоз. Така премахвам всякаква дистанция между мен и нея. Научих го от джудото. Ще се обръщам към теб с Доналд, или я по-добре направо по нашенски. Ще да ти казвам Дончо или Доньо. Кое избираш, какъв е твоят чойс?

- Ама кой си ти?

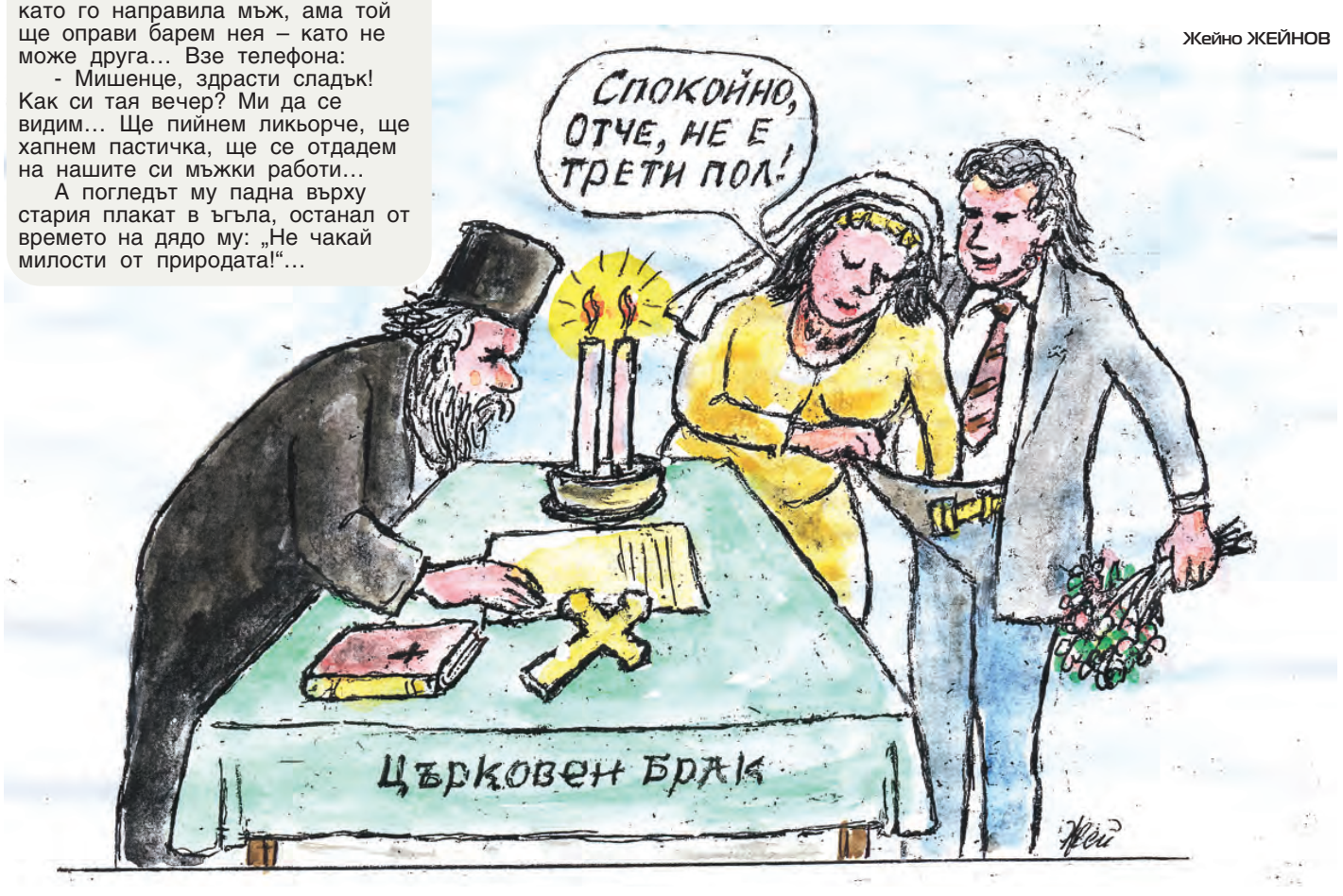
- Как кой, бе? Мен сега целият свят гледа. Този, дето беше преди теб, Барак, той ме нарече, като му бях на гости „ефективен световен лидер“, а пък Юнкер - “златното момче”. С него сме биз бизе. Но да не губим време в напразно бърборене, че Западните Балкани ме чакат! Глей сега, Дончо, както си я закъсал с парите за федералното правителство, не ти на мен, а аз на теб трябва да ти помогна, Аз на тебе хелп ю, ъндерстент? Ще ти пратя Горанов, много е печен...

- Не ми трябва Ал Гор, да си гледа озоновите дупки...

- Загаси телевизора, бе френд, стига си гледал Сиенена... Пречи ми да проведа дипломатическия си конвърсейшън с теб! Зимай го моя Влади, той не само пари ще ти уреди, а и икономии ще отчете, та да те оставят най-сетне на мира тия от Конгреса! Да му мислят пенсионерите ви, но той пари ще намери...

Тук нещо в телефона ми щракна и разговора прекъсна! Явно Путин се намеси! Нали знаете, сега той избира президентите на Америка, а казват щял да определи и Оскарите! Ей, здраво пипа тоя човек!

Жейно ЖЕЙНОВ

Архилох и другите

Димитър БЕЖАНСКИ

Кой е Архилох? Архилох е древногръцки поет, живял някъде около 680–645 година преди Христа. Смята се, че той е най-ранният лирик в европейската литература. Аз лично го смятам и за един от най-ранните сатирици, но за това – по-късно.

Архилох е бил поет-пройдоха. Препитавал се е главно чрез скитничество, чрез разбойничество и чрез наемна военна служба, което не се различава от разбойничеството кой знае колко. За жалост от творчеството му са запазени само фрагменти, но и те категорично говорят, че имаме работа с голям поет. Вижте само това:

С моето копие хлябът ми ръжен замесен е,
с моето копие мачкат
исмарското вино за мене.
Пия – облегнат на моето копие.

Е, хубаво е, дявол да го вземе, нали?

Но, Архилох е бил пройдоха. По тази причина някой си Ликамб – богат древен грък и баща на красива древна гъркиня на име Необула – се заинатява и не му дава Необула за съпруга.

Това докарва Архилох до бяс и той започва да съчинява гневни, остри, язвителни епиграми срещу Ликамб. По онова време не е имало вестници, списания, телевизия и радио, но това не пречи епиграмите да добият популярност. Масовата публика ги знаела наизуст, те се разпространявали от уста на ухо и от ухо на уста, вследствие на което Ликамб бил дотолкова опозорен, че в един прекрасен ден си метнал примката на врата и се обесил.

Дааа, други са били тогава времената, други са били нравите! Един сатирик-пройдоха довежда мишената на своите сатири до самоубийство! Ей на това му се вика ефективна критика!

А сега? Помислете си какво е сега! И сега има сатирици-пройдохи. Аз ги познавам лично. Всичките. Или поне повечето от тях. И съчиняват епиграми не по-зле от Архилох, уверявам ви! Но осмиваните от тях обекти днес не реагират на критиката като оня старец Ликамб. Не, не реагират като него... А жалко!

БЕЛЕЖКА НА РЕДАКЦИЯТА:
Авторът с ръка на сърцето се закле, че с този текст не цели да предизвика масови самоубийства из горните етажи на властта, а просто си разсъждава за силата на сатирата – някога и сега.

Евроценности:
- Бай Кольо, бил ли си джендър?
- Бил съм байовото, и пак ще ги бия!

☺

ГЕРБови успехи:
Горивата поскъпват, алкохолът – също, хранителните стоки, водата, енергията, глобите и т. н. Добре, че не пипат заплатите и пенсиите – все пак, стабилност да има поне някаква!

☺

Модерни времена:
Дочут разговор:
- Боже... мамо! Не може да ти е толкова трудно да работиш с компютър!
- Сериозно?! Аз трябваше да те уча как да ядеш със лъжичка...

☺

Концерт...
Певицата пее:
- Ех да бях птица...
Някой от залата се обажда:
- Ех да имах пушка...

☺

Знаете ли, че:
МВР набира стройни и нежни кандидати за новия си охранителен отдел ДЖЕНДЪРМЕРИЯ.

☺

Полов живот:
Шофьор съм на камион. Спирам на отбивка да пусна една вода. От храстите изкача една от "ония" дами.
- Бате, правя секс за трийсет лева.
- Нямам пари, разкарай се!
- Нищо бе, Бате, може и за нафта...

☺

Класика:
На абитуриентския бал на Класическата гимназия класическа чалга ли се слуша?

☺

Вчера в градинката чух как една майка обяснява на петгодишното си момиченце:
- Най-добрата певица е Галена, маме. Тя прави смислени песни и се облича елегантно като истинска дама. И е най-талантливата изпълнителка в "Пайнер". Когато пораснеш, си мечтая да станеш като нея, маме...
Слушах я тая майка и се възмутих до дъното на душата си. Замислих се, какво поколение отглеждаме... Как възпитаваме децата си... Какъв пример им даваме...
Та всеки нормален човек знае, че най-талантливата и най-елегантна певица в "Пайнер" е Джена!!!

☺

В чудния свят на семейните:
- Край! Развеждам се с теб, ти ми измени.
- Стига си викал бе, нощувах при най-добрата ми приятелка Станка.
- Лъжеш мръсница! При Станка нощувах аз.

☺

Моите деца непрекъснато ги вълнува въпроса "Откъде идва всичко?"
- Данъчните също ги вълнува този въпрос.

☺

Краят на работния ден в голям супермаркет. На едната каса младо и хубаво момиче седи и плаче:
- Ах, че съм глупачка!
Другите касиерки идват при нея и питат, какво се е случило?
- Момичета, днес идва при мен един вежлив младеж, абсолютен симпатяга, облечен безупречно. Може само да си мечтаеш за такъв. Маркирам му покупките, а той ме е зяпнал. И изведнъж казва:
- Госпожице, мисля, че цял живот съм ви търсил. Имам си всичко: кола, апартамент, вила, мой бизнес. Но за истинското щастие само вие сте ми липсвали. Ако приемете моето предложение, то на следващия ден след сватбата ще заминем за Малдивите. Съгласна ли сте да станете моя жена?
Шашнати колежките я попитали:
- А ти? Какво му отговори?! Не мълчи! Кажи!
Момичето:
- А аз, а аз… да му кажа "Желаете ли вафли на промоция".

☺

Джендъризми:
Мило списание, много съм притеснен. Случайно научих, че повърхностният слой на човешката кожа се състои от напълно мъртви клетки. Ама наистина мъртви. Сега съм в драма. Когато докосваш човек, ти докосваш мъртвите му клетки. Аз обичам да галя женски гърди, значи ли че съм джендър - некрофил?

☺

Писмо пише, сълзи брише:
- Скъпи Пиер, надявам се, че ще можеш да ми помогнеш. Миналия ден тръгнах на работа, а мъжът ми остана да гледа ТВ вкъщи. Около километър и половина след като потеглих, колата ми аварира насред улицата. Върнах се пеша до дома, за да помоля мъжа ми да ми помогне. Когато се прибрах, не повярвах на очите си. Той беше в спалнята с дъщерята на съседите. Аз съм на тридесет и пет, мъжът ми е на тридесет и шест, а момичето е на двайсет години! Женени сме от десет години! Когато поисках обяснение от него, той ми призна, че с момичето имат връзка от шест месеца. Имам нужда от твоята помощ. Какво да правя?
Лора
- Скъпа Лора, ако колата блокира, след като е карана кратко разстояние, това може да се дължи на редица проблеми с двигателя. Започни с проверка на тръбопровода за горивото. Ако е чист, провери вакумните тръби и маркучите на всмукателния колектор, както и кабелите за замасляване. Ако не е нито едно от тези неща, тогава има проблем със самата горивна помпа, която дава ниско налягане на инжекторите. Надявам се, че това ще ти помогне.
Пиер

☺

От новите скороговорки:
- Джендър джентълмен джандармерист по джапанки джанки и джинджифил купува!

☺

От пресцентъра на МВР:
На оживено столично кръстовище, при шофиране с несъобразена скорост се сблъскаха Майбах, Ферари и Ламборджини. Жертва стана шофьор на Трабант умрял от кеф!

☺

Жалба на пациентка след проведено ехографско изследване:
- През цялото време, докато ме преглеждаше, докторът гледаше телевизия.

☺

Модерни времена
Моята жена избяга с един, с когото се запознала в интернет. Ама, че съм глупав, а можех да си пусна интернет вкъщи още преди три години!

☺

- Какво казва добрият заварчик, когато му кажат - "Добър ден?"
- Добре заварИл.

☺

- Ставай вече, будилникът ти звъни.
- Кажи му, че ще му звънна по-късно...

☺

- Скъпи, днес ще те направя невероятно щастлив!
- Сериозно? Признавам, че понякога ще ми липсваш!

☺

- Не бе, не ти е голям носът, но ако паднеш по лице, огледай се, да не е бликнал нефт...

☺

Потъва кораб. Капитанът моли всички пътници да се качат на лодките, но пътниците ги е страх да се прекачат. Тогава капитанът минава лично до всеки пътник, казва им по нещо и бързо започнали да се прекачват. Капитанът и помощник-капитанът се качват последни на последната лодка. Помощникът го пита:
- А какво им казахте, че всички ви послушаха?
- Към всеки с различен подход. На немците им казах, че това е заповед. На американците казах, че е патриотично, на японците, че повишава потенцията, а на българите, че е забранено.

☺

Открития стават всеки ден:
Оказва се всъщност, че динозаврите са били еднакви, просто различните палеонтолози ги сглобяват всеки посвоему...

☺

Още за насилието над жени:
Преди малко с непозната, която припадна пред мен в паркинга на мола, ми се случиха доста неща, за които обикновено трябват поне три срещи:
- Занесох я на ръце до колата.
- Свалих и половината дрехи.
- Отворих и бутилка вода.
- Храних я с парченца шоколад в устата.
- Бих и шамари.

☺

Модерни времена:
Март 2018 пускат новите мартеници - с Пижо, Пенда и Дженда!

☺

В чудния свят на алкохолиците:
Инерция - жегите отдавна свършиха, а организмът си иска по десет бири на ден.

☺

Как е жена ти?
- Страда от алкохолизъм.
- Ау, че тя пие ли?
- Не бе, аз пия, тя страда.

☺

Как изглежда идеалният педераст?
- Е. М. в катаджийска униформа, в средата на футболен стадион, със съдийска свирка и кърпач в ръка, и се целува с ония, от БГ Хелзинкския комитет!

☺

Драма:
Циганите станаха "роми", педалите - "джендъри", крадците - "бизнесмени", гъзарите - "елит"?!

☺

Лекар се прибира, хапва и ляга, но вътрешният му глас не му дава да заспи:
- Не трябваше да чукаш пациентката си. Това си е чиста перверзия.
- Я мълчи бе, защо да е перверзия, много лекари си чукат пациентките.
- Да, ама не са ветеринари!

☺

Модерни времена:
На българо-турската граница поздрава към българите вече не е "Мархаба комшу!". Новият поздрав е "Мархаба джендър ефенди!"

☺

Прибира се Вуте от София. В Шоплука среща Нане и започва да му се оплаква.
- У Софията голем град, обаче никакъв ред!
- Е оти бре, Вуте?
- Маани, маани разхождам се по улицата и на едно място гледам пише жени, чукам влизам то кенеф!

☺

- Винаги съм се чудил, как къртицата се ориентира под земята.
- Имат страхотен слух. Направо чуват как растат морковите.
- Че за какво им са моркови?
- Супер са полезни за зрението!

☺

Открития стават всеки ден:
Два милиона години еволюция... а един от пръстите все още "безименен?"

☺

- Мамо, когато порасна и аз ли ще имам мъж?
- Разбира се, миличка, ако си добро момиче!
- А, ако не съм!??..
- Е, тогава ще имаш много мъже!

☺

Жена влиза в хола и казва на съпруга си:
- Гоше, слез да изхвърлиш боклука!
Гошето, с тежка въздишка:
- Айде стига, де, Марче, тамън седнах....
Марчето, с разбиране и съчувствие:
- А какво прави досега?
Гошето:
- Лежах!

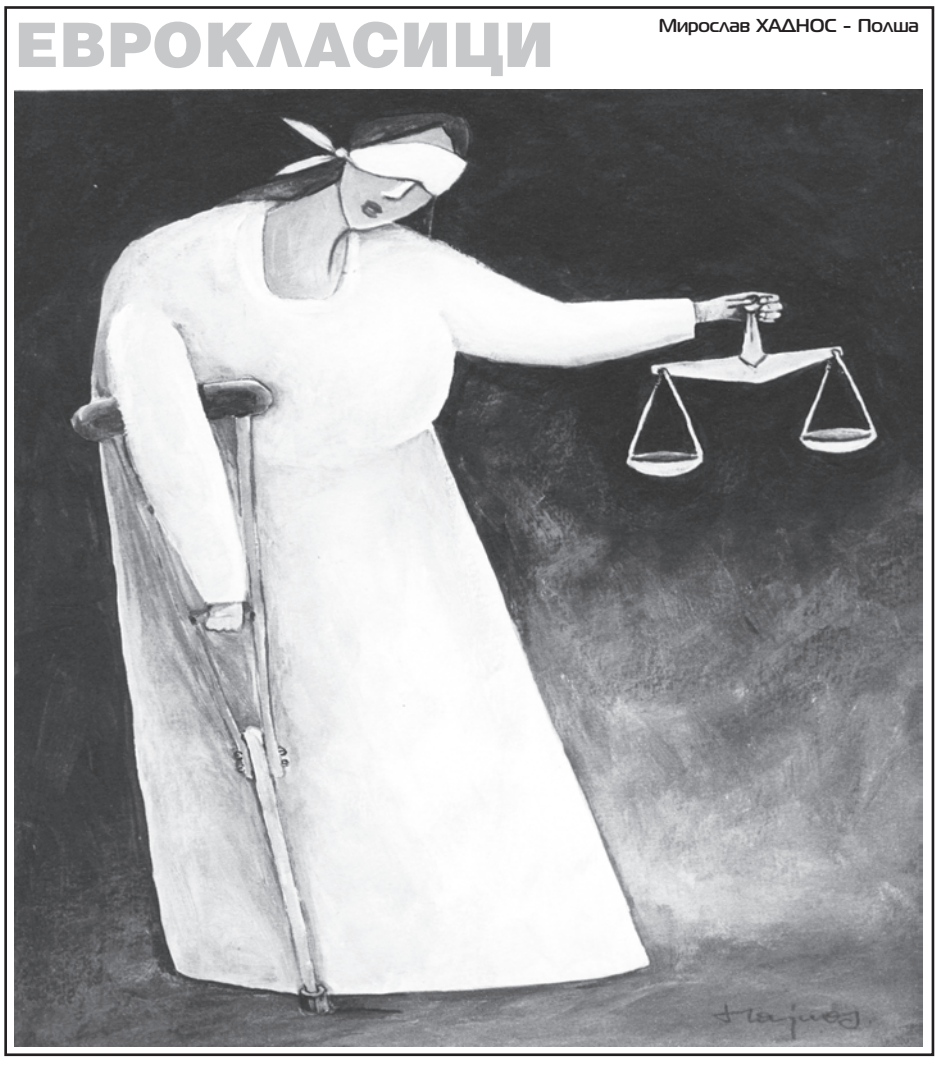
☺

Един спечелил милион от тотото и някаква го интервюира.
- Какво най ви хареса, когато забогатяхте?
- Че жена ми престана да готви.

☺

Любимият виц на генерал пожарникаря Борисов:
Страшен пожар в болницата. Пламъци бушуват! Горещината е убийствена! Пристига пожарната и започва да гаси… Два часа по-късно дежурният офицер докладва на главния лекар:
- Лоша работа, докторе! Пожара го изгасихме, обаче в мазето е имало десет души, шест от тях успяхме да спасим, вече са добре! Но останалите четирима, за съжаление, не можахме…
- А бе в мазето е моргата, бе!

☺

ПЕГАС®

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ЛИТЕРАТУРА, ИЗКУСТВО И КУЛТУРА

ДУМА

ПЕТЪК 2 ФЕВРУАРИ 2018, БРОЙ023

От редактора

Диктатура

Боян БОЙЧЕВ

Според новите учебни програми по история, такава у нас е имало само по време на "комунистическия режим".

Само че...

Скоро ще ме изкарате диктатор, каза премиерът преди дни.

Диктатурата е автократична форма на управление, при която властта е концентрирана в една личност или ограничена група от хора.

Ами не е ли така днес?

Да видим признаците.

Нарушаване на човешките и гражданските права. Къде остана свободата на словото, на убежденията? Дори налагането на новите учебни програми също става под диктат, истината за "комунизма" е единствена и официална, друго мнение е невъзможно, мозъците на децата трябва да бъдат промити.

Зависима съдебна система. Е? Да сте видели у нас корумпиран политик или бандит-бизнесмен, вкаран в затвора?

Цензура в пресата и медиите. Повечето медии, включително националните, налагат цензура и са верни на управляващите. Нашето светло бъдеще е свързано единствено с НАТО и ЕС. Социализмът е нещо лошо, мракобесническо. Друго мнение не може да бъде чуто.

Манипулиране на избори. Да си спомним Костинброд. А в по-малките населени места се гласува... феодално. Тоест, каквото каже местният феодал.

В Народното събрание пък се гласува според есемеси. Така то се превърна в орган, който да наложи легитимно властта на една партия и нейния лидер. Различното мислене не само не е желателно, то на практика е невъзможно.

Само че нашенската диктатура е подвластна на друга диктатура. И нашият шеф трябва да се отчита пред другите шефове - от Брюксел. Каквото кажат, това е. Пресен пример - Истанбулската конвенция, налагат ни да я приемем на всяка цена. В това отношение се сещам за администратора от фейлетона на безсмъртния Алеко, който мачка по-нисшестоящите, а пред повисшестоящите е готов на всичко, за да им се хареса. Звънец на масата да има.

И друг диктатор има - световният жандарм. Има ли по-голяма диктатура от американската външна политика? Тя налага американското влияние с всякакви средства: от икономически натиск до военна сила. Санкции срещу Русия, тя е враг. Подкрепяйте и не смейте да се противопоставяте.

За каква демокрация говорим? Това си е чиста диктатура.

Обаче народът си мълчи. По-голямата част псува тихо по кръчмите, другата си върти далаверите типично по байганьовски. Както сме свикнали от столетия.

И пак Алеко да си спомним, разочарования, който преди повече от 100 години стигна до извода, че човечеството роди друг господар - капитала.

Новият диктатор.

СПЕКТАКЪЛ

„Ромул Велики" гостува на старозагорска сцена

"Ромул Велики" от Фридрих Дюренмат, постановка на МГТ "Зад канала", гостува на сцената на Старозагорската опера на 12 февруари от 19 ч. Режисьор е Бина Харалампиева. Сценография Чавдар Гюзелев, музика Асен Аврамов. Участват Герасим Георгиев-Геро, Василена Атанасова, Весела Бабинова, Петър Калчев, Бойко Кръстанов, Владимир Димитров, Владимир Зомбори, Стоян Младенов, Евгени Будинов, Атанас Чопов, Вежен Велчовски, Симеон Бончев.

"Ромул Велики" е смешно-тъжна история, в която май че става дума за политика. Пиесата показва гибелта на Западната Римска империя. Императорът Ромул Велики очаква спокойно разрушаването на неговото отечество. Въпреки опитите на министри и придворни да убедят и принудят господаря си да предприеме решителни мерки срещу нарастващата опасност в лицето на приждащите варвари, Ромул предпочита да остане в своята крепост, да похапва и отглежда домашни птици.

В този много стар свят най-хубавото нещо са чудаците! Искаме представлението да ви забавлява. Авторът определя жанра като "историческа комедия". Когато правихме спектакъла, изтрихме думата "историческа", споделя Харалампиева. Във всяко представление като гост-солист на китара ще участват Иван Лечев - "Фондацията", Ал. Маринов от "Сигнал", Славчо Николов от "Б.Т.Р.", Васил Крумов от "Обичайните заподозрени", Ал. Логозаров и Ангел Дюлгеров.

ТРАДИЦИЯ

Литературна вечер в Сливен

В края на януари 2018 г., в Регионална библиотека „Сава Доброплодни", в рамките на първия за годината Петъчен литературен салон, за двадесети пореден път беше представена книжната продукция на сливенските автори за предходната година. В обзора на книжната продукция бяха включени петдесет и пет книги на автори от Сливен и региона, издадени през 2017 г. Наред с имена, които чрез творчеството си вече са придобили национална известност – Камен Васевски, Деньо Денев, Веселина Седларска, Андрея Илиев и др., в обзора бяха представени първите книги на млади творци като поетите Даниел Тунев, Надежда Батинкова и Анна Чонгорска.

Продукцията на сливенските автори по традиция беше представена от Тенко Тенев – поет, председател на Дружеството на писателите в гр. Ямбол, и от литературния критик Димитър Бечев – директор на Регионална библиотека „Г. С. Раковски" – Ямбол. Във вечерта взеха участие зам. областният управител на област Сливен Димитринка Петкова и зам.- кметът на община Сливен Пепа Чиликова.

ДЕБЮТ

Нов вестник за култура в Смолян

Вестник "Здравец", издание за литература, изкуство и култура на Клуба на дейците на културата - Смолян, е факт. Той е своеобразен наследник на познатото приложение на в. "Родопски вести" от недалечното минало. "Здравец" има задачата да бъде трибуна на интелигенцията в Смолян, на умните и талантливи млади и не толкова млади хора, които приемат, че истината е свещена и имат какво да споделят със своите съграждани. В януарския брой присъстват по свой начин: поетът Джани Родари, вълшебникът-романист Антон Дончев, талантливият поет Димитър Златев, проф. Симеон Янев, дългогодишен преподавател в СУ "Св. Климент Охридски", варненската художничка Сияна Струнчева, актьорът Вели Чаушев, ансамбъл "Родопа", щрихи от културната политика на Община Смолян...

ПЕРИОДИКА

IV брой на списание „Пламък"

На пазара е вече четвъртата книжка за 2017 година на алманаха за изкуство и публицистика "Пламък".

Тя започва с "И после тишина" на актьора и поета Мартин Парушев. Ще се потопите в новите стихотворения на Александра Ивойлова, Ивайло Дамянов, Веска Гювийска, Любен Лачански, Анчо Анчев, Атанас Капралов, Алина Стоянова, Димитър Златев, Красимира Милчева, Дарина Анастасова, Росен Желязков, както и в новата проза на Румен Шомов, Банко П.Банков, Стоян Бойчев, Елена Христова, Весела Кацарова, Йордан Калайков, Радосвета Калоянова, Ася Дертлиева, Ралица Райкова. Дебют на страниците на Гео-Милевото списание прави Елина Иванова с разказа си "Българската мечта".

Може да прочетете и откъс от новата книга на Цветан Пешев "Коза ли е, риба ли е", както и преводи от немски на Станко Нацев. Юбилеите на Найден Вълчев и Владимир Зарев са отбелязани с материали съответно от д-р Елена Алекова и проф. Михаил Неделчев.

В броя има критически отзиви от проф. Симеон Хаджикосев, Михаил Михайлов, Драгомир Шопов, Продрум Димов, Ивета Данаилова.

За метафорите като химери на свръх съзнанието е статията на проф. Боян Лалов, а за свободата и националния словесен лад в "Епопея на забравените" - на Владимир Стоянов. Атанас Тончев ни припомня за творчеството на един позабравен писател - Славе Езеров. За капитализма, либералната глобализация, информационната война и капиталистическият културен елит разсъждава писателят Александър Гочев. Броят е богато илюстриран с картините на художничката Здравка Лисийска.

Белетристика

В сянката на самолетоносача

Разказ от Златимир КОЛАРОВ

“The 3rd of November 2017, San Diego - California/ USA 11.05 a.m.
Place: The quae of the Sea port village.
Object: Midway...”

Ако бях военен, така щях да започна разказа си за самолетоносача Midway, акостирал задълго поради “пенсиониране” на кея на пристанището на малкото крайбрежно селище на Сан Диего, отдавна влязло в пределите на града.

“305 метра дължина
79 метра ширина
610 метра котвена верига
212 000 конски сили
69 000 тона тегло
2000 каюти
2000 електрични мотори
1500 телефона...”

И още:

“12 900 000 литра горивен капацитет
378 500 литра дневен разход на гориво
984 литра гориво за миля (1,5.... метра)...”

Ако бях пристрастен към цифри и факти, т.е. статистик, така щях да продължа разказа си за Midway.

“10 тона храна дневно (всеки ден!), в тях:
13 500 сервирани порции
3000 картофени гарнитури
1000 филии хляб
2041 килограма телешко, когато е поръчано 500 порции баница или пай...”

Ако бях кулинар, така щях да продължа разказа за Midway след статистика.

“1945 - конструиран като най-големия боен кораб в света за десетилетието
1946 - първият боен кораб, действал като ледоразбивач в Арктика
1947 - единственото дотогава успешно изстрелване на немските ракети V-2 от кораб
1963 - първото успешно акостиране на бряг чрез използване на технологията “автопилот”
1965 - първото сваляне на самолет МИГ от пилотите на Midway във войната във Виетнам
1973 - последното сваляне на самолет МИГ от пилотите на Midway във войната във Виетнам
1975 - евакуация и спасяване на 3073 бежанци и емигранти от Сайгон
1991 - флагман на въздушните операции в Персийския залив по време на операцията “Пустинна буря”
1992 - акостиране в San Diego, California
2004 - обявен като USS Midway Museum
2010 - посетен дотогава от 5 000 000 посетители
2012 - първият военноморски музей, посетен от 1 000 000 посетители годишно...”

Ако бях историк, така щях да опиша самолетоносача Midway. Но тъй като съм лекар и не се интересувам нито от мощност и размери на двигатели, нито от кулинария или дати, а от хора, ще посоча:

“Екипаж - 4500 души
600 инженери
60 готвачи
200 летци
5 лекари
3 зъболекари
40 капитани...”

И без да съм финансист, ще подчертая цената:

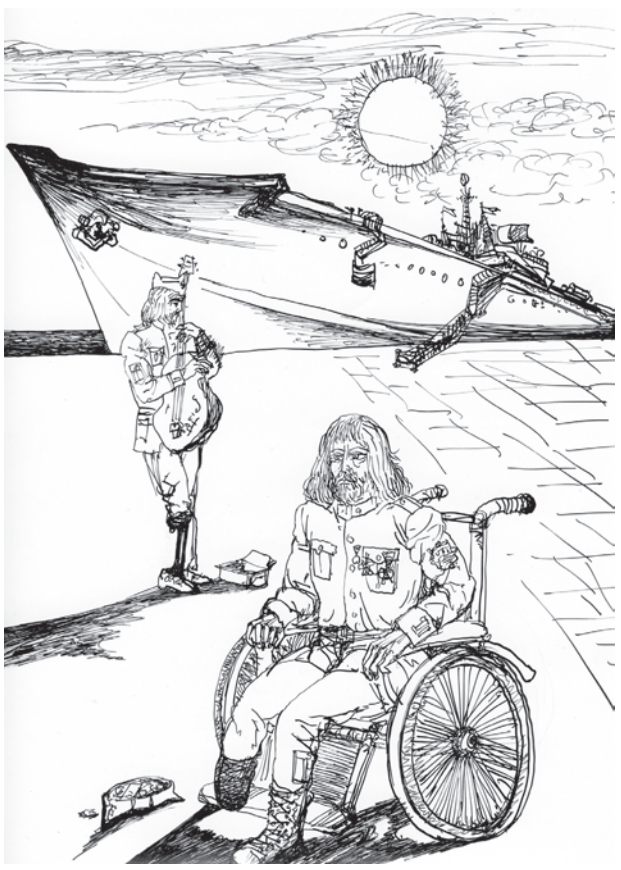
“90 000 000 US долара при построяването
260 000 000 US долара поддръжка за периода 1966-1970...”

И продължавам да си мисля като лекар и човек: Една стоманена крепост за убиване. На хора! Един малък град от Средния Запад, качен на тази крепост, заедно с обслужващия персонал, с лекарите и зъболекарите. Без жените, старците и децата. С тях градът би надскочил 15 000 жители, т.е. мъжете от кораба, които биха се грижили с труда си за тези 15 000 човека - да ги хранят, обличат, да плащат таксите им за колежи и университети, да ги закрилят... Да си заработят 10-те тона храна всеки ден, плюс храната на своите близки и да творят блага за обществото. Вместо “до орат и сеят нивата всеки ден, да плевят и жънат, да носят зърното вечер вкъщи, жените им да опекат хляба и да го дадат на старите и на децата”, те стрелят и убиват, за да защитят мира - нагледен пример за пълния абсурд на латинската поговорка “Si vis pacem, para bellum”, в превод “Искаш ли мир, готви се за война”. С вложените пари колко старчески и детски домове могат да се издържат, колко помощи и храна за бедни и гладни в Африка, в Азия, в целия свят! Това за един самолетоносач, а средствата, които се трошат за военни нужди в целия свят, от всички страни - за наземни, подводни и космически военни програми? Не ми го побира съзнанието за какви средства става дума. Убеден съм, че ако тези пари се вложат в градивни цели, светът ще се отърси от мизерията, глада и болестите, светът ще бъде друг... - тези мисли ме връхлитаха, докато разглеждахме с жена ми USS Midway Museum на посочения в началото на разказа 3-ти ноември 2017 г.

Видяхме летищната площадка, командната кула, трите палуби на кораба с хангара за самолетите, помещенията за ракетите и бомбите, каютите за пилотите и редовите войници, за капитаните и адмирала, заседателната зала, кухнята, лекарския и зъболекарския кабинет, залите за почивка, оборудването... Корабът имаше всичко нужно за живот, но в къща от стомана, под непрекъснатия прицел на неприятелските подводници, кораби и самолети.

Четири години преди това с жена ми разгледахме на съседен кей съветска подводница, която е плавала под водите около Сан Диего, подарена от руснаците при затоплянето на отношенията между бившия Съветски съюз и Щатите - друг дом от стомана, за други няколко хиляди мъже, които също вместо да “сеят зърно”, кладят война, за да опазят мира в света, както тръбеше пропагандата с еднакъв бяс от двете страни на Желязната завеса, от двата военни лагера тогава. И тя под прицел на неприятелски подводници и кораби.

Всеки път, като чуя пропагандното грачене, че тезата за мира е уникална и благородна, подета с еднаква сила от двете страни на

РИСУНКА ЛЮДМИЛ АСЕНОВ

***ЗЛАТИМИР КОЛАРОВ** е роден през 1954 г. в София в семейство на лекари. Семеен е, жена му е кинорежисьор, има един син.*

През 1980 г. завършва медицина в София и десет години работи в Бяла Слатина, Пазарджик и Пловдив като лекар и асистент по Вътрешни болести. Понастоящем е професор към Клиниката по ревматология на Медицинския университет-София.

Автор и съавтор е на повече от 550 научни труда, публикувани и изнесени на научни форуми в страната и чужбина, на 30 научнопопулярни книги и брошури за пациенти, на 12 художествени, 1 публицистична, 4 научнопопулярни и 1 историко-изследователска книга, на 2 сценария за игрални и 11 за документални филма и множество литературни публикации в ежедневници и литературни издания. Освен автор на сценариите, той е и продуцент на повечето от филмите.

Член е на Съюза на учените в България, на Съюза на българските писателите, на Съюза на българските филмови дейци, секция “Драматурзи” и на Съюза на журналистите в България, главен редактор на сп. “Топмедика”, заместник главен редактор на сп. “Ревматология” и сп. “Съвременна медицина”.

Носител на 12 национални награди и номинации като лекар и преподавател, 13 награди за белетристични, 6 за киносценарии и 1 международна награда за игралния филм “Пътят към върха”.

фронтовата линия, си спомням баба ми Райна, Бог да я прости, която по подобен повод цитираше приказка от Петко Р. Славейков, която завършва с “каквото куку, такова пипи” (става дума за пилета, а не за кукувци-политици и кукувци-военни - марионетки в лапите на военно-промишления потенциал на своите страни).

По палубата покрай нас се разхождаха, прегръщаха и целуваха млади хора, родители с деца, туристи като нас от всякакви народности и раси, японци, които щракаха с фотоапаратите си неспирно, нехаещи, че мирът е застрашен, че да го опазиш, трябва да се готвиш за война... Хората се радваха на топлия ден, на слънчевите отблясъци по морската вода, на чайките, които кръжаха над корабната кула, на делфините, които за момент описаха дъга над водата и изчезнаха задълго, на кафето и кроасаните в няколкото кафенета в задната част на кораба, на живота...

Слязохме по мостика, слънцето бе минало зенита, на кея се очертаваше широка сянка от задната палуба на кораба. В прохладата й седеше шестдесетина годишен мъж в инвалидна количка и избеляла военна униформа, с коси до раменете и отрязан над коляното десен крак. Остатъкът от крака му бе обут в сив плетен чорап. Пред количката бе оставил войнишкото си кепе с няколко монети и банкноти. На гърдите си бе закачил потъмнял медал и широк картон с надпис “Help military vet” (“Помогнете на ветерана от войната”), изписан с флумастер с разкривени черни букви. До него друг military vet също с отрязан десен крак над коляното и също в избеляла военна униформа, но без медал, свиреше на електрическа китара и подскачаше на пружиниращата си протеза, обута с лачена обувка като здравия му крак.

Пуснах няколко монети в кепето на войника. Той ми благодари с прегракнал от тютюна глас, аз му кимнах. С жена ми излязохме от сянката на самолетоносача и тръгнахме по крайбрежната алея. Звукът на китарата бавно заглъхваше зад нас.

Златка Тименова:

Никога нищо не е само черно или само бяло

В Португалия българската култура почти не е позната, много от португалците се сещат за България като страна, през която са минали, пътувайки за Гърция или Турция, казва университетската преподавателка в Лисабон

Интервю на
Георги Н. НИКОЛОВ

- Госпожо Тименова, вие несъмнено се интересувате от родината си и какво се случва в нея. Мислите ли, че с потоците икономическа емиграция и рухнало стопанство тя сама се заличава от географската карта на света?

- Не бих искала да мисля апокалиптично. По-скоро нека всички заедно да намерим начин за излизане от разрушителните процеси. Всички ние, които имаме воля и обичаме България. Но преди това трябва да премахнем разделителните линии, станали вече анахронични: сини/червени; млади/стари; българи в България/българи извън България; бедни/богати. Освен това имаме и много успехи, които не виждаме и за които не се чува и не се пише. Никъде никога нищо не е само черно или само бяло.

- Как се чувства един български учен - имам предвид вас, "по широкия свят"? Ще направите ли сравнение между областите, в които работите, тук, у нас, и в Лисабон?

- Не мога да кажа, че съм учен, преди всичко съм преподавател. Чувствам се нормално и у нас, и в Лисабон. Все пак в Португалия отношенията не са така открито агресивни, както у нас. Академията се промени много в последно време. Не знам докъде е стигнала тази промяна в България, но тук вече почти няма фундаментални дисциплини, студентите се плашат от всякакви теории, търсят практичното и бързо приложимото. Например, без да знаят достатъчно чужди езици, искат веднага да започнат да превеждат. Все пак някои български студенти, които идват в Лисабон по програмата "Еразъм", са по-добре подготвени от тукашните.

- Позната ли е българската култура в Португалия и с какво най-вече? Какво й липсва, за да бъде усетена по-мащабно?

- В Португалия българската култура почти не е позната. Масовият португалец знае за "Българските гласове", за Стоичков, Балъков и Йорданов. Много от португалците се сещат за България като страна, през която са минали, пътувайки за Гърция или Турция.

Ако нямаме национална идея, не можем да говорим и за разпространение на националната ни култура. Не се отпускат никакви средства за културни прояви, особено в Португалия, където нямаме Български културен институт, а българското посолство е от трето-разрядните. И въпреки това с много усилия нашите дипломати се опитват да организират някои прояви или да участват в други общославянски. При тези условия и в този контекст са нужни много повече средства, воля и голяма доза идеализъм.

- Кои наши литературни творци са преведени там и с какви черти на творчеството си са предпочетени?

- Българските автори, преведени на португалски, са много малко. Преди политическите промени у нас това са, например, Вазов, Вапцаров, Кратка антология на българската поезия, а след промените - Антон Дончев, Лиляна Михайлова, Георги Господинов (поезия) и още някои, може би, за които не се сещам и моля за извинение. Но не бих могла да говоря за предпочитания, това са случайни преводи.

- А кои са вашите любими автори, които бихте искали да станат достояние на читателската ни аудитория?

- За щастие у нашата читателска аудитория има много повече културно любопитство и благодарение на финансовата подкрепа от страна на португалските културни институции, португалската литература е много добре представена у нас. Може би поезията остава малко по-назад. Например бих искала поетът Рамош Роза да присъства с повече преводи.

- Защо насочихте лирична си дарба най-вече в хайку-поезията? С какво Ви заплени и какво Ви даде? И какви послания отправяте Вие към поклонниците на този нелек жанр? Ще пробвате ли перото си и в други жанрове?

- Лирична ми "дарба" се изразяваше най-напред в рецитиране на поезия. Покъсно научните занимания заглушиха лиричните ми тежнения. Но когато преди 15 години научните ми статии и доклади започнаха да приличат повече на поетически преживявания, разбрах, че започвам друг живот.

Стегнатият изказ винаги ме е привличал, но специфичната форма на хайку не се появи изведнъж. Японското тристишие е най-кратката поетическа структура, която позволява с прости думи, по най-естествен начин, да се отворят дълбините на смисъла и чувството отвъд изказа. А това никак не е лесно. Не знам дали имам послание към любителите на хайку поезия, още по-малко към пишещите. Хайку е начин на живот и вид интелигентност. Сигурно няма да имам време да пробвам някой друг жанр. Още не съм открила тайната на хайку. И по-добре, може би.

- Владеете много езици и имате високи критерии за сравнимост между интелектуалните нива на отделните народи. В този план - какво трябва приоритетно да вълнува съвременните автори, за да бъдат търсени и актуални?

- Не мога да кажа за какво трябва да пишат нашите автори, ако това имате предвид. Истинският автор е добър, защото пише за това, което истински го вълнува. Все пак едно пожелание: да имаме малко по-широк поглед върху света и върху нас самите; темите ни, освен национални, да звучат и по-общочовешки. Кой ще разбере прекрасния ни Радичков? Вероятно една шепа интелектуалци.

- Занимавате се и с литературна критика. Защо според вас в България такава очевидно липсва? На какво равнище е тя в Португалия и има ли граници, които не престъпва?

- Вие сигурно сте прав, но все пак не мисля, че в България липсва литературна критика. Това, което определено дразни, е снобското писане, чуждиците, калкираните литературни термини, на които може да се намери еквивалент, желанието да вместим всичко, което сме прочели, независимо дали отговаря на темата. А в Португалия литературната критика е много слаба, липсват теоретични основи.

- Какво трябва да знае младият български писател, тръгнал да завоюва света?

- Да знае да общува, да се усмихва, да познава другия, преди да тръгне да го покорява. Да не се подценява, да бъде горд с културата и историята на страната си, за да предизвика интерес у чужденеца. Да има критерии и да "купува" най-доброто, а не първото и най-лесното, което се появява само защото е чуждо.

- Какво в скоро време ви предстои на академичното поприще? Ще ни зарадвате ли скоро и с нова ваша книга и каква ще е тя?

- Научните ми занимания остават все по-назад. Може би ще направя едно изследване върху превода на белгийската франкофонска литература в Португалия. Надявам се също така да излязат от печат две мои книги с хайку, вече почти готови, едната - в България, а другата - в Мароко. От едно португалско издателство имам предложение и за още една книжка. Но дори и само една от трите да излезе, ще бъда доволна. Разбира се, очаквам и антологията за българските писатели по света, която вие подготвяте.

- И в края на разговора: какви пожелания ще отправите към българския народ, освен за здраве?

- Повече положителна енергия!

- А на себе си какво пожелавате? И ще ни поздравите ли с нови ваши хайку?

- Същото пожелавам и на себе си! И ви подарявам едно хайку:

охлювът върху
листото на розата -
безкрайна целувка

ЗЛАТКА ТИМЕНОВА - ВЪЛЧЕВА е родена на 29 май 1949 г. в София. Завършва 9-та гимназия с преподаване на френски език и френска филология в СУ "Св. Климент Охридски", където защитава и кандидатска дисертация. Преподава френски език в Института за чуждестранни студенти, френска литература в СУ и във ВПУ - Благоевград. От 1994 г. живее и работи в Лисабон. Преподава френски език, теория на литературата и теория на превода в университет "Лузофона" в Лисабон. Защитава докторска дисертация в областта на съвременните езици и литератури в университета в Коимбра, Португалия. Академичните й интереси са в областта на литературната теория и критика, сравнителните литератури, теорията на превода, лингвистиката на текста, литературните преводи. Участва в научни конференции и има научни публикации в България, Франция и Португалия. Публикува преводи на поезия и художествена проза от френски на български език, от португалски на български и от български на португалски език. Владее френски, португалски, английски, руски, испански. Членува в Международната асоциация за сравнителни литератури (ICLA), Иберо-славянската асоциация за сравнителни изследвания (CompaRes), Изследователския център по европейски и португалски литератури и култури към Лисабонския университет (CLEPUL), Дружеството за приятелство Португалия-Япония, Международната асоциация по хайку, Токио, и П.Е.Н клуба в София. През 2013 г. излиза от печат стихосбирката й "Като звезден прах". Носител е на редица международни награди. Удостоена е с грамота от Министерството на образованието и науката за принос в развитието и популяризирането на българския език и култура в Република Португалия (2017).

Стихотворения от Владимир Висоцки

***ВЛАДИМИР ВИСОЦКИ** е роден на 25 януари 1938 година в Москва. Гениален руски поет, певец, писател, театрален и киноактьор. Автор е на около 1100 стихотворения и 800 песни. Изиграл е над 30 филмови роли и над 15 роли в театъра. Заслужил артист на РСФСР. Лауреат на Държавната награда на СССР. Умира на 25 юли 1980 година.*

Поет

Ако умреш трагично, ти си истински поет,
ако и срока спазиш, си чудесен.
Един на 27 излетя под пистолет,
друг в „Англетер“ намерили обесен.

На 33 - Христос, той бил поет, предупредил:
„Убиеш ли - помни, - ще те догоня!“
Опасно мисли. Току-виж, че нещо сътворил.
За всеки случай - в дланите пирони.

Замаян съм - числото 37 е пред мен -
от него приятен хлад се стеле.
Тогава и за Пушкин бе дуела назначен,
и Маяковски вещо се прицели.

На 37 още сме - коварно, ребром бог
въпросът е поставил: „Или - или?“
Рубеж, на който паднаха и Байрон, и Рембо,
а ние някак май сме се спасили.

Дуелът е отложен. А на 33 не знам
разпнат ли бях - не чувствах болка силна.
На 37 - не кръв - сивота избликна там,
над слепите очи - но не обилна.

„Душите им в петите са - какъв ти пистолет!“
Търпете, истерици вманиачени!
С пети по острието ходи бедният поет,
душата му е боса и ранена.

Как може „дълга шия“ да римува с „отрежи я“ -
да съкратят поета - повод ясен.
Но той изглежда радостен, че нож ще му забият,
заклали са го - значи, е опасен.

А вие, познавачи на фаталните числа,
като в харем държанки се мъчете.
По-дълъг е животът днес - при всички патила
отсрочен е и краят на поета.

Превод: Владимир ЛЕВЧЕВ

Лирическа

Тук с лапи увиснали зъзне елшак
тук птица тревожно свирука.
Живееш сред лес омагьосан и как,
и как ще избягаш оттука?

И да вее череша бельо на студа,
и люляк в порой да се срине —
аз пак ще те грабна и сам отведа
в дворец, озвънен с окарини.

Твоят свят е магьосан за много лета,
а за мен и лъчите — дамгосан.
А ти мислиш, че няма по-чудни неща
от този твой лес омагьосан.

Нека дойде без росни листа утринта,
смръщен месец да спори с небето.
Все едно ще те грабна и сам отведа
в светъл трем със балкон към морето.

В кой ден от неделята, в колко часа
ти ще тръгнеш със зоркост прикрита,
на ръце да те взема и там отнеса,
дето няма да бъдеш открита?

Ще те грабна, щом кражбата в тебе пламти.
Колко сили прахосах по тебе?
И на рай във колиба пожертвай се ти,
ако някой двореца обсеби.

Превод: Иван ТЕОФИЛОВ

Аз не обичам

Аз не обичам изхода фатален
и няма да ми писне да съм жив.
И мразя се, когато съм печален,
когато пея, а не съм щастлив.

Аз хладния цинизъм не обичам
(Не вярвам във възторга въобще!),
през рамото ми някой да наднича,
писмата ми друг да ги чете.

Аз мразя разговори полусмели,
полунеща да шепнат с полуглас.
Аз ненавиждам в гръб когато стрелят,
когато в упор стрелят - мразя аз.

Аз не обичам с клюки да се калям,
а също и съмнението зло.
Аз не обичам змийски да ме галят,
с желязо да ми стържат по стъкло.

Аз мразя ситите душички, свити,
аз предпочитам истинския риск.
Да бъдеш честен вече е събитие
и чест е днес да бъдеш ти сплетник.

Аз мразя счупени крила да виждам,
изпитвам жал, но само към Христа.
Насилието както ненавиждам,
така и ненавиждам слабостта.

И мразя се, когато се страхувам.
Когато бият някой без вина.
Когато във душата ми нахлуват
и в нея хрантят своята злина.

Аз мразя - и манежи, и арени -
там сменят милиона за петак.
Дори след най-големите промени
аз няма да ги заобичам пак.

Превод: Румен ЛЕОНИДОВ

Само той не се върна от боя

Всичко някак е друго... А както преди
пак просторът е тих и спокоен,
и гората е същата с тези води...
Само той не се върна от боя...

Аз не знам кой беше прав - често спореше с мен
и държеше на правдата своя.
Аз разбрах, че ми липсва от онзи момент,
в който той не се върна от боя.

Неуместно мълчеше, не пееше в такт,
нещо друго все бъбреше, свое,
всяка сутрин ме будеше още по мрак,
а от вчера го няма. От боя.

И не само това, че е пусто сега:
изведнъж осъзнах - бяхме двама...
И раздухваше вятърът мойта тъга,
щом след боя разбрах, че го няма.

Пролетта се отскубна днес като от плен
и гласът ми увисна в покоя:
„Ще запалим ли, брат!“ - но е тихо край мен.
Вчера той не се върна от боя.

С нас отново са мъртвите, щом сме в беда.
Те са даже в смъртта часови...
Отразен в тоя лес като в синя вода,
небосводът притихва спокоен.

И в землянката имаше място за нас,
беше общо и времето в строя.
Всичко вече е мое, но мисля, че аз,
сякаш аз не се върнах от боя.

Превод: Добромир ТОНЕВ

Тя е била в Париж

Навярно ще умра, притварям си очите
и виждам - ще умра; смутен съм и не знам
дали ми е сега до нея... От мълвите
узнах: била в Париж, но не само там.

За Севера й пях, а чувствах, че сме склонни
да минем всеки миг на “ти” - и аз, и тя.
Напразно май й пях за неутрални зони -
какво й пукаше за северни цветя!

Аз още нещо пях и погледа си движех
към този, който е преди със нея бил.
За нея кой ли съм? Сега била в Париж и
сам Марсел Марсо й нещо доверил.

Напуснах работа. Не съм бил прав тогава!
Над речника със чест и страх превих гръбнак.
За нея кой ли съм? Сега е във Варшава
и май на друг език ще си говорим пак.

Ще дойда, ще река по полски: “Проше, пани,
не бих ти пял - като човек ме приеми...”
За нея кой ли съм? Тя вече във Иран е.
Как бих я проследил по толкова земи?

Тя днес е още тук, а утре ще е в Осло...
В небрано лозе съм, попаднал съм в беда!
Да пробва бившия и който иска после,
я нека по-добре си чакам аз реда...

Превод: Бойко ЛАМБОВСКИ

Маски

Бе смешно като в залата за смях.
Развъртаха ме ловко, с реверанси:
сред толкова палячовщини - бях
като на карнавал венециански!

Да се отдам на общия екстаз?
Или да се измъкна от тълпата?
Под тези зверски маски, мисля аз,
човешки са на някои лицата.

С перуки, с маски - всички до един:
кой приказен, а кой - литературен...
Съседът вдясно - тъжен Арлекин,
палач е друг, а друг - карикатурен.

Един изглежда с маската по-шик,
друг пази тя от клюки и въпроси,
а трети вече бърка своя лик
със маската, която вечно носи.

Навлизам в хоровода с весел вик,
но мисъл неспокойна ме обзема -
ако палачът се хареса в миг
и не поиска маската да снеме?!

А ако Арлекин все тъй тъжи,
обиквайки лицето си печално?!
И глупавият израз задържи
глупакът на лицето си нормално?!

Затяга се кръгът около мен,
улавят ме, към дансинга ме тласкат,
приели всички във един момент
естественото ми лице за маска.

Конфети, шум... Но нещо липсва пак.
И всички маски стават прокурори.
Крещят ми, че не съм отново в такт,
и че настъпвам своите партньори.

Зли маски ми се смеят отстрани,
а веселите маски стават злобни,
зад тях се крият като зад стени
лицата им - съвсем правдоподобни.

Аз музите преследвам, но не ще
разкрия същността им анонимна:
ако под тези маски въобще
полулица и полумаски има?!

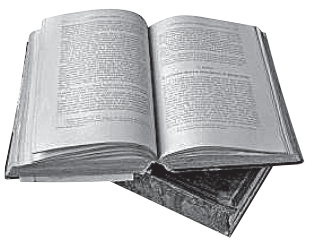
Аз тайната на маските разбрах.
Анализът на някои показва,
че този равнодушен вид у тях
от слюнки и плесници ги предпазва.

Но ако си подлец без маска ти -
носи я! А при вас?.. При вас е ясно:
защо си скрил под чуждите черти
лицето си, и без това прекрасно?!

Как бих отгатнал честните сърца,
добрите хора как да станат ясни?!
...Разбили биха своите лица
във камък те, ако не носят маски.

Превод: Добромир ТОНЕВ

ПЕГАС Редактор Боян БОЙЧЕВ

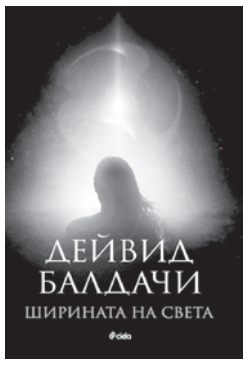

Лавица

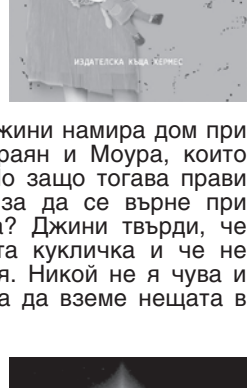
“НЕВЪЗМОЖНОТО БЯГСТВО НА ДЖИНИ МУН” от Бенджамин Ладуиг издава “Хермес” в превод на Дори Габровска. Джини Мун обича да играе баскетбол, да свири на флейта и да чете поезия. Макар външно да прилича на повечето тийнейджъри, Джини е различна. Понякога се потапя толкова дълбоко в мозъка си, че забравя всичко, което се предполага, че знае. Джини намира дом при приемните родители Браян и Моура, които я обичат и закрилят. Но защо тогава прави всичко по силите си, за да се върне при биологичната си майка? Джини твърди, че там е забравила своята кукличка и че не може да живее без нея. Никой не я чува и разбира, затова решава да вземе нещата в свои ръце.

“ШИРИНАТА НА СВЕТА” от Дейвид Балдачи издава “Сиела”. Добре познатата от “Довършителката” и “Пазителката” героиня ще трябва да се изправи срещу най-голямата опасност до момента, а напрежението и неочакваните обрати са гарантирани. След като се опитаха да избягат от родното село Горчилище и се озоваха в забранената зона Мочурище, Вега Джейн и приятелите ѝ намериха изход от създадената, за да държи хората в селото, зона и се отправиха на пътешествие в търсене на отговори на неудобни за Съвета въпроси. Сега за героинята на Балдачи и нейната свита от верни другари предстои ново тежко изпитание: забравеният враг в лицето на Маладоните.

“3 МИНУТИ” от Руслунд и Хелстрьом издава “Ера” в превод на Юлия Чернева. От години Пийт Хофман живее в Колумбия със семейството си, внедрен на ключова позиция сред престъпния свят. Като част от прикритието Хофман е включен в списък на ФБР с най-издирваните престъпници. Принуден да се крие от шведските власти, той успява умело да лавира между колумбийската мафия и ФБР. Неочаквано предателство го оставя без помощта на федералните. Но името му остава в списъка... Хофман се превръща в пречка и за двете страни, а шансовете му да излезе жив от играта са нищожни. Единствената надежда на Пийт се оказва някогашният му враг Еверт Гренс.

“КАК СЕ СПРАВЯ ГЕРОЯТ СЪС СМЪРТНООПАСНИТЕ ДРАКОНИ” от Кресида Коуел издава “Колибри” в превод на Мария Донева. Поредна среща с най-великия викингски герой, живял някога. Навръх рождения си ден Хълцук изобщо не е толкова спокоен, колкото се е надявал. За да спаси дракона си Беззъбчо от изгнание, той трябва да се промъкне в Общинската библиотека на Мускулестите буци и да открадне свещената книга на викингите. В стремежа си да отърве своя другар, Хълцук ще предизвика библиотекаря Косматко Страховити и безмилостната му армия от буцешки воини и ще се сблъска лице в лице с ужасяващите Дракони пробивачи. Рождени дни като този се помнят цял живот...

Зимни новели с топлина за цялата зима

Книгата на Ингвилд Х. Рисхьой докосва сърцето и те прави по-добър

Книга, която ще докосне сърцето ти и ще те накара да твориш добро - това е “Зимни новели”, спечелила най-голямата литературна награда в Норвегия - “Браге” (2014). Книгата излиза на български в превод на Ростислав Петров, издание на “Изида”.

Едва ли има друг автор, който би могъл да пресъздаде с толкова топлина и съпричастност човешката уязвимост и крехкост. Ингвилд Х. Рисхьой го прави с много мъдрост и без да губи вяра в хората и в способността им да правят добро. Писателката е един от най-емблематичните автори в днешната норвежка литература. Невъзможно е да не се разчувстваш и да не бъдеш дълбоко впечатлен от писателския талант на Рисхьой.

Това са три истории за любовта в най-чистата ѝ и благородна форма - майчината и бащината любов, сестринската любов, любовта към ближния. Три истории за хора, които имат добри намерения и полагат огромни усилия, но не винаги постигат успех.

Първата новела представя отношенията на една твърде млада самотна майка и нейната дъщеря. Действието се развива по студените норвежки улици, където майката се мъчи да предпази дъщеря си от заплашителната реалност - те нямат достатъчно пари дори за билет за автобуса, за да не мръзнат навън. Във втората новела един мъж се опитва да бъде по-добър баща, а също и да израсне като самостоятелна и зряла личност, след като е бил освободен от затвора. Той трябва да купи възглавница за сина си. Ако не успее да направи това, как ще се справи с каквото и да било друго в живота си? И докато първите две новели представят гледната точка на уязвимите родители, в последната се срещаме с три деца - две сестри и един брат. Те са избягали от дома си в затрупаната в преспи планина, предадени от безхаберието на родителите си.

Това са образите, които създава Рисхьой - хора, които по един или друг начин са отритнати и изолирани от околната среда, а нормалните битови грижи за тях се превръщат в тежко бреме. Същевременно това са герои, които знаят, че трябва да израснат като личности и трябва да се борят, за да постигнат целите си, независимо от вътрешната си несигурност и чувство за безсилие. Макар че авторката се насочва именно към описание на

мизерията и битието на социално слабите в норвежкото общество, в нито един момент не усещаме някакъв вид превъзходство или презрение от нейна страна. Напротив, с умело познаване и разбиране на човешките взаимоотношения и проблеми, Рисхьой успява да обрисува това сериозно социално разделение и тези дълбоки лични кризи с искрено съчувствие, с много мъдрост и без да губи вяра в човещината на хората и в способността им да творят добро.

Роман

Един звезден човек, който чака в небето

“Денят, в който Томас навърши 46, започна с новината, че Дейвид Боуи е починал. Браво, помисли си Томас. При това на моя рожден ден...”

Това са първите редове, които Дейвид М. Барнет пише на своя лаптоп и така слага началото на шеста глава от романа си “Земята вика Майор Том” (издава “Кръгозор” в превод на Цветана Генчева). И въпреки че това е измислена история, в онзи ден авторът наистина навършва 46 години, а по новините съобщават, че Дейвид Боуи е починал. Датата е 11 януари 2016 г. (певецът умира предишния ден, но повечето хора научават за това на следващата сутрин).

Въпреки че британският писател и журналист никога не е колекционирал албумите на великия музикант, той израства с песните на Боуи. “Space Oddity” излиза точно 6 месеца преди Барнет да се роди и затова самият той се шегува, че е “захранен” с тази музика, още докато е бил в утробата на майка си.

Но има още едно събитие, което играе важна роля за написването на романа “Земята вика Майор Том”. На Коледа 2015 г. астронавтът Тим Пийк набира грешен номер от Международната космическа станция и се обажда на възрастна жена в Англия, като я шокира с думите: “Привет! Това Земята ли е?”

Дейвид М. Барнет си представя какво ли щеше да стане, ако космонавтът и пенсионерката бяха започнали редовно да си говорят. След като две седмици по-късно Боуи умира, сюжетът на “Земята вика Майор Том” добива по-ясен вид и авторът започва да пише историята за Майор Том.

Томас Мейджър е кисел и намусен темерут, чиято единствена любов е музиката на Дейвид Боуи. Мрази прецакания си безсмислен живот. Мрази всеки човек на Земята, най-вече себе си. Така че, когато се появява възможност да се откаже от света, се възползва без колебание.

След поредица от непредвидени трагикомични обстоятелства Томас се оказва първият човек, който ще стъпи на Марс. И докато на Земята го превръщат в знаменитост с прякор Майор Том, той напуска планетата завинаги и получава единственото, което истински е искал. Да няма хора. Да е сам. Съвсем сам.

Семейство Ормърод живее в Уигън, Англия. Това са Гладис, милото бойно бабче, което започва да губи паметта си, и внуците ѝ 10-годишният Джеймс - истински малък учен и заради това мишена на побойниците в училище, и 15-годишната Ели, която е поела върху плещите си грижите за семейството и прави всичко по силите си то да не се разпадне.

Но един ден от космическия кораб Томас по погрешка се свързва с Гладис...

Страницата подготви Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Музейна изложба, посветена на Васка Емануилова

Личността и делото на скулпторката са представени чрез нейни творби, фотографии и документи

В. Емануилова, "Жътварка, пиеща вода", дарение Годеч

През 2017 г. се навършиха десет години от началото на активната изложбена дейност на столичната галерия "Васка Емануилова". Тя беше открита до парк Заимов в самия край на 2006 г. след дълъг период, в който дарението на Емануилова нямаше собствено пространство.

Оттогава досега галерията развива програма, която през годините се стреми да преоткрива и показва на публиката творчеството на Емануилова. Да търси контекста на историческите свидетелства и по този начин да актуализира паметта за известната скулпторка.

Личността и делото на авторката са представени чрез нейни творби, фотографии, записи и документи. Потърсена е връзка между нейната работа и произведенията на съвременници - учители, приятели, близки колеги като Иван Лазаров, Мара Георгиева, Кирил Петров, Стоян Сотиров, Андрей Николов, Вера Лукова, Иван Ненов, Преслав Кършовски, Вера Недкова и др. Всички тези автори споделят обща среда и дейност с Емануилова и участват в процесите на формиране на модерното българско изкуство през XX век. Част от произведенията са малко познати на публиката. Поставени са акценти върху изучаването и работата с образците на класическата скулптура; върху формирането на градската култура и особеностите на съжителството на "родно" и "европейско" в творбите на българските автори. За първи път е поставен акцент върху малкото християнски образи, създадени от Емануилова, и тяхното преплитане с традиционния и/или идеологически контекст. Скулпторката е сред най-портретуваните от свои колеги художници, което може да бъде видяно в творби на Светлин Русев, Люба Паликарова, Александър Стаменов и др. Тя продължава до 25 март.

Изложбата съдържа произведения от колекцията на галерия "Васка Емануилова", СГХГ, ателие-колекция "Светлин Русев", ХГ Добрич, ХГ "Жорж Папазов" в Ямбол.

Персонализирани традиции през погледа на петима художници

Проектът представя новаторски поглед към традициите и националните корени на пет съвременни български художници. Глобализираният свят, в който живеем, заличава разликите и унифицира знаците в изкуството. Проектът представя съвременна трактовка, която е различна в начина на боравене с визуалните средства. Художниците конструират нови модели, в основата на които се разпознават древните традиции, фолклор, ритуали и символи. Проектът събира Явора Петрова и младите автори Антония Ангелова, Велислава Гечева, Зоран Георгиев и Ирма Водева. Изложбата е отворена до 10 февруари в галерия "Ракурси", ул. "Хан Крум" 4а.

Антония Ангелова представя рисунка от цикъла "Биволи", създадена в Родопите. Тя е завършила скулптура в НХА. Носителка на наградата за рисунка на СБХ 2000 г., наградата за живопис за млад автор на фондация "Св. св. Кирил и Методий", 2008 г. Велислава Гечева интерпретира върху златен тракийски венец и лична традиция. Участва с работа, изпълнена в древната техника "енкаустика". Родена през 1986 г., завършила живопис в НХА, тя е носител на наградата за живопис за млад автор на фондация "Едмонд Демирджиян" (2012), награда от НХА и първа награда "Портрет" от НХУИИ "Илия Петров". Зоран Георгиев показва обекти и инсталации, в които прави връзка между съвременността и традицията. Георгиев е роден през 1985 г., завършил е живопис в НХА. Ирма Водева представя инсталация, свързана със занаята бубарство, символизираща кръговрата на живота и преминаването на традициите през вековете. Авторката е родена в София, магистър в НХА. Носителка на награда на I форум "Малки графични форми" на СБХ, София, 2012.

Явора Петрова се концентрира върху ритъма на сезоните и свързаните с тях цикли на живота, труда и смъртта. Участва с обект, изпълнен в техника бродерия със златен конец върху черен, нетъкан текстил.

Страницата подготви Надежда УШЕВА

Деси Добрева кани на „Лудо младо“

Оригиналният авторски спектакъл ще бъде представен на 8 май от 20 ч. в зала 1 на НДК

Деси Добрева - такава, каквато не сме я виждали досега, заедно с най-добрите: трупата на Нешка Робева, брас-бенда на Мишо Йосифов, Стоян Янкулов-Стунджи, Косьо Цеков (“ФСБ”), Нено Илиев, водещи фолклорни виртуози, народен хор, духов оркестър - в уникална смесица на стилове, събрана в неповторим музикално-танцов спектакъл. Това е краткото представяне на спектакъла “Лудо младо”, който всички те ще изпълнят на 8 май от 20 ч. в зала 1 на Националния дворец на културата, научи ДУМА от Мони Крумов от “Top Artists Agency”. За осъществяването на проекта се работи повече от година. Направени са над 400 часа звукозапис в сътрудничество с най-актуални автори и аранжори, а мултимедийното шоу не отстъпва на най-големите международни продукции.

Очаквайте неочаквани музикални и танцови композиции, достойни да се мерят с най-известните шоупрограми по света, отбелязват организаторите. Не пропускайте един спектакъл, подготвен с много любов за вас, зрителите. Един спектакъл за трудната невъзможна любов между твореца и неговата идея, за превъзходството на духовното над посредствеността и пошлостта. Той се осъществява със съдействието на фирма “Рапид” КБ. Билетите от 20 до 45 лв. се продават на ticketportal.bg и eventim.bg

Деси Добрева е популярна певица и телевизионна водеща, чийто глас и талант я правят национално разпознаваема и обичана и това се изразява най-вече в огромната й концертна дейност и сценични изяви. Впечатляваща е музикално-артистичната й кариера: класическо пиано в национално училище по изкуства, театър “Стоян Бъчваров” във Варна, Националната музикална академия с поп и джаз пеене и музикална педагогика, Бъркли колидж във мюзик в Бостън. Безспорно най-голяма популярност й носят участията й в “Шоуто на Слави” и турнетата на “Ку-ку бенд”, “Евровизия”, както и участието й като автор и водещ на шоуто “Полет над нощта” по БНТ.

В дългия си професионален път Деси има много успешни проекти с “Ку-ку бенд”, Теодосий Спасов, Дейвид Йънг и други, както и концерти у нас и по света. Пяла е в емблематични зали - Роял Албърт хол и Астория хол (Лондон), “Блу ноут” (Ню Йорк), Ман аудиториум (Тел Авив), Коперникус тиътър (Чикаго), Харвард юнивърсити и Бъркли пърформанс сентър (Бостън), “Арена Армеец” и Национален стадион “Васил Левски” (София) и др. Още се помнят сценичните й изяви в Русия, Словакия, Италия, Германия, Гърция, Турция, Малта, Беларус, Литва, Чехия, Румъния, Македония, Швейцария, Китай, както и ежегодни турнета в САЩ и Канада.

Симфоничен джаз и фолклорни пиеси с Ангел Заберски и приятели

Симфоничен джаз и фолклорни пиеси от световната и родната сцена - това включва новият музикален проект на композитора и пианиста Ангел Заберски-син. На 24 април от 20 ч. в зала 1 на НДК Заберски ще събере едни от най-популярните имена от българската джаз сцена: Михаил Йосифов, Велислав Стоянов, Мартин Ташев, Стоян Янкулов-Стунджи, Тодор Бакърджиев, Борис Таслев, Михаил Михайлов и Димитър Узунов, 38-членен щрайх оркестър с диригент Григор Паликаров, както и интересни гост-солисти.

Специално участие в концерта “Симфони - джаз” ще вземе българският музикант и световен шампион по бийтбокс Александър Деянов-Скилър - човекът, който внесе културата на бийтбокса преди повече от 10 години у нас. През 2011 г. роднят изпълнител стана шампион на най-голямото международно бийтбокс състезание “Bscene Grand Beatbox Battle 2011” в Швейцария. Освен първото място Скилър грабна и сърцата на многолюдната публика, което му донесе и специалната голяма награда в състезанието - “Best Show”.

Концертът “Симфони - джаз” е продължение на линията, която Националният дворец на културата следва - да продуцира нова музика от български композитори, както и да подпомага създаването на нови аранжименти на световни музикални образци от различни жанрове. Публиката помни добре изключително успешния проект “Концерт за 4 рояла”, в който класиката и джазът се съчетаваха по оригинален начин. В продължение на тази насока, сега Ангел Заберски ще представи свои нови творби и аранжименти, като част от тях са написани специално за концерта и ще бъдат изпълнени за първи път.

Билетите вече се продават на касите на Билетния център на НДК по 25, 35, 45, 55 и 65 лв. Резервации може да бъдат правени през онлайн платформата на НДК, информира Николета Николова, експерт ВО на НДК.

Страницата подготви Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Музиката, която витае около харизматичния Агент 007

Бонд. Джеймс Бонд. На 18 февруари в зала “България”. Софийската филхармония представя музиката от незабравимите филми за Агент 007. Филмовата класика ще зазвучи под диригентската палка на маестро Найден Тодоров. А в ролята на специалните агенти влизат Милица Гладнишка, Криста, Рут Колева, Боби Косатката/Der Hunds, Ягода Тренева и Живко Станев. С безценната подкрепа на Стоян Джаферов - китара, Богомил Енчев - барабани, Светослав (Козмо) Неделчев - бас, и Филип Александров - клавишни.

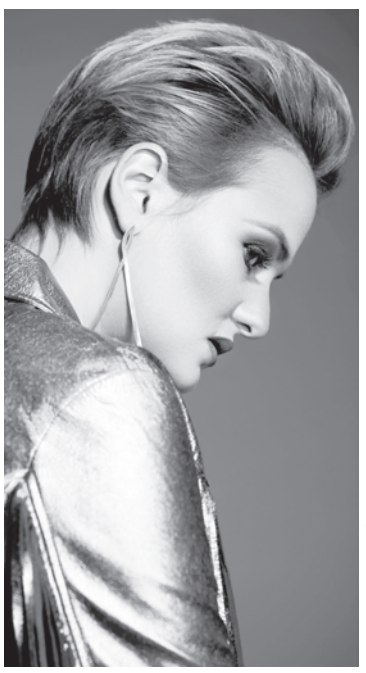
56 години след появата на харизматичния Агент 007 за първи път на екрана и в разгара на снимките на 25-ия филм за Джеймс Бонд, Софийската филхармония ще припомни някои от най-хубавите музикални моменти на превърналата се в класика поредица. Сред тях са топ синглите “Diamonds Are Forever”, “The World Is Not Enough”, “Golden Eye” и “Skyfall”.

Запазете си 18 февруари, изненадите тепърва предстоят, приканва Кремена Николова-Флор, експерт реклама и връзки с медиите на Софийската филхармония. Билети се продават на касата на зала “България”, tickets.bg, eventim.bg и epay.bg.

Снимка РУДИ БЕЖЕВ

Найден Тодоров

Снимка ДИЛЯНА ФЛОРЕНТИН

Рут Колева

Снимки СОФИЙСКА ФИЛХАРМОНИЯ

Милица Гладнишка

Der Hunds

Варненският театър гостува в София

Пет постановки ще се играят от 12 до 16 февруари в пет салона

Традиционният февруарски гастрол на Варненския драматичен театър в София ще се състои от 12 до 16 февруари на пет сцени с пет постановки, научи ДУМА от Виолета Тончева, пиар експерт на ТМПЦ Варна. Столичната публика ще има възможност да гледа "Хенри IV" от Пирандело, реж. Лилия Абаджиева, "Месец на село" от Тургенев, реж. Стилиян Петров, "Комичната илюзия" от Корней, реж. Васил Дуев, "Сън" от М. Борисова, реж. Стоян Радев Ге.К., "Приятели?" от З. Каменова и К. Ангелов, реж. Николай Кенаров.

Спектакълът на Лилия Абаджиева "Хенри IV" задава вечния въпрос: "Кой съм аз?" В търсене на отговора ще се потопим дълбоко в душата на един на пръв поглед объркан човек, но на практика достатъчно наясно със себе си, за да избере лудостта съвсем съзнателно. Хенри на Луиджи Пирандело не е историческа личност и неслучайно авторът не му дава име, защото Хенри може да бъде всеки от нас. Подобно на героя, който потъва в собствен свят, забравен от най-скъпите на сърцето му хора - приятеля и любимата, всеки избира собственото си бягство от онова, което го кара да се чувства неудовлетворен. "Хенри IV" ще се играе на 12 февруари, понеделник, от 19 ч. на сцената на Народния театър "Иван Вазов". Сценографията и костюмите са на Васил Абаджиев. Хенри IV е Стоян Радев, Маркиза Матилда Спина - Веселина Михалкова, Фрида, нейна дъщеря - Цветина Петрова, Маркиз Карло ди Ноли - Ненчо Костов, Барон Тито Белкреди - Симеон Лютаков, Доктор Дионизио Дженони - Васил Ряхов, Ландолфо (Лоло) - Пламен Димитров, Ариалдо (Франко) - Станислав Кондов, Бертолдо (Фино) - Константин Соколов.

"Месец на село" от И. С. Тургенев може да се гледа на 13 февруари, вторник, от 19 ч. в Младежкия театър "Николай Бинев". Постановката е на Стилиян Петров, превод Майя Праматарова, сценограф Венелин Шурелов, костюми Елица Георгиева, музика Иван Шопов. В ролята на Наталия Петровна е Даниела Викторова, Михаил Ракитин е Стоян Радев, Верочка - Цветина Петрова, Алексей Беляев - Валери Вълчев, Игнатий Шпигелски - Николай Божков, Аркадий Ислаев - Пламен Димитров, Ана Семьоновна Ислаева - Юлияна Чернева, Лизавета Богдановна - Веселина Михалкова, Катя - Гергана Арнаудова, Шааф - Константин Соколов, Афанасий Болшинцов - Николай Кенаров, Коля - Алекс Маринков. "Месец на село" е драматична история, в която са заплетени съдбите на няколко персонажа, борещи се с първичните любовни трепети, несъвместими с общоприетите норми. Героите се оказват подвластни на страстта и все по-малко верни на разума. Колкото повече се отпускат в прегръдката на сладострастието, толкова повече се губят в реалността. Докъде е готов да стигне човек, за да изпита нещо различно, нещо непозволено...

Театралната комедия по Пиер Корней "Комичната илюзия" варненските артисти ще играят на 14 февруари, сряда, от 19 ч. в Театър "Българска армия". Спектакълът е постановка на Васил Дуев, превод Пенчо Симов, сценография и костюми Даниела Николчова, музика Стефан Здравески, хореография и сценичен бой Филип Миланов и Валери Кирилов. Ненчо Костов (дебют) изпълнява ролята на Клендор, Ивайло Иванов (дебют) е Адраст, Цветина Петрова е Изабел, Сабина Коен (дебют) - Лиз, Константин Соколов - Матамор, Гергана Арнаудова - Алкандра, Пламен Димитров - Придаман, Стоян Радев - Жеронт, Николай Кенаров - Тъмничар, Габриел и Ераст. "Комичната илюзия" на Корней е история за театъра като спасение. Персонажите преминават през перипетии, докато сюжетът не ги изведе в театъра. Театърът едновременно като метафорично и реално пространство, където проблемите намират разрешение, а греховете изглеждат простени.

"Сън" от Магда Борисова ще може да видим в театър "Театро" (ул. "Върбица" 12) на 15 февруари, четвъртък, от 11, 14 и 18 ч. Постановка и музикална среда Стоян Радев Ге. К., сценография и костюми Даниела Николчова. Действащи лица и изпълнители: Тони - Георги Няголов, Сладкаря - Валери Вълчев, Банкерката - Цветина Петрова, Кучето Ралф - Николай Кенаров, Феята на зъбчето - Биляна Стоева, Феята на радостните игри - Веселина Михалкова, Феята на сдобряването - Даниела Викторова, Феята на блестящите идеи - Теодора Михайлова, Големият Вълшебник - Константин Соколов, Доктор Сън - Николай Божков, Библио - Гергана Арнаудова, Текаря - Милена Кънева, Майката - Юлияна Чернева. В страната на сънищата, населена с феи и вълшебници, ще станем част от неповторимото приключение на малкия Тони и неговите приятели. Един спектакъл за деца от 7 до 107, задължителен за възрастни и препоръчителен за малчугани, както обича да казва режисьорът.

"Приятели?" от Здрава Каменова и Калин Ангелов ще се играе на 16 февруари, петък, от 19 ч. в "I AM STUDIO" (ул. "Г. С. Раковски" 149, в безистена). Постановката е на Николай Кенаров, ролите изпълняват Константин Соколов и Валери Вълчев. "Приятели?" е представление по пиесата "Гарфънкъл търси Саймън" на двамата автори, първи режисьорски опит на младия актьор във Варненския театър Николай Кенаров. Човек си взима приятел под наем за два часа - това е изходната ситуация и предпоставка за случващото се на сцената в продължение на 75 минути. Как се сприятеляваме, кой и как се сприятелява? И можем ли да бъдем толкова близки, колкото ни се иска...

Билети за представленията може да се купят от касите на съответните театри, както и в мрежата на eventim.bg.

Снимка СИМЕОН ЛЮТАКОВ

"Приятели?" от Здрава Каменова и Калин Ангелов, реж. Николай Кенаров

Снимка ВЕНЕЛИН ШУРЕЛОВ

"Месец на село" от Иван Тургенев, реж. Стилиян Петров

Снимка ИВАН АБАДЖИЕВ

"Хенри IV" от Луиджи Пирандело, реж. Лилия Абаджиева

"Сън" от Магда Борисова, реж. Стоян Радев Ге. К.

Снимки ТОНИ ПЕРЕЦ

"Комичната илюзия" по Пиер Корней, реж. Васил Дуев

Страницата подготви Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

...ТЕ ...РИ НА „НЕХРАНИМАЙКОВЦИ" КАТО БОТЕВА

ва постеля.

●●●

ХОРА, КОИТО БЯХА ЗА МЕН СКЪПИ и близки приятели, с които споделях радости и беди - покъсно открих, че са били по-чужди и от моите врагове.

Хората, които бяха за мен изпълнени с омраза, мои врагове в същите тези години, по-късно се оказа, че биха могли с човешките си качества да бъдат мои приятели.

●●●

ИМА ТОЛКОВА МНОГО БОЛКА в твоя роман, каза Валерия Велева, когато вече беше прочела като редактор и последните редове.

Да, права си, но аз за първи път разкривам напълно неизвестни страници от моя живот и моя луд век. Никога не ми е било нито леко, нито лесно. Носех дрехи в ярки цветове като защитна бронежилетка, за да скрия болката. В моя луд век преминах през ада и рая, той нищо не ми спести и нищо не ми прости. Той е ликувал и страдал и в моя личен живот. Може би беше лудост. Пабло Неруда е казал: "Както трудно се отдава на разумните хора да станат поети, така може би е непосилно за поетите да бъдат разумни. Лудостта, по-точно известен тип лудост, съпътства много често поезията".

●●●

ЦЯЛА НОЩ ВАЛЯ. Снегът е дълбок, с тънка ледена корица. И изведнъж в снежната белота - черно куче. Рисува черни зигзази, лудува, пали снега с черна енергия. Черният цвят предизвиква бялото, нарушава неговото замразено спокойствие, оставя черни гримаси по неговото лице. Какъв вечен красив двубой, си мисля. Каква дива енергия в ледената скованост, как едно черно куче може да промени, мразовит пейзаж, да направи своя корекция, да стопли душата ми с вечната мъдрост на природата.

●●●

СРЕЩАМ ПОЗНАТА. Как ти завиждам, казва ми, как ти завиждам! Ти всичко споделяш в стиховете си. Своите чувства, своите тайни и болки. Не се стесняваш. Открито и смело. Тежки раздели, обиди, мъка, забранена любов, страсти... А пък аз съм затънала в пълно мълчание. Боя се от скандали, одумки. Как искам да извикам на висок глас: "Обичам го!" Но не смея. Не мога.

- Само че аз споделям с читателя и твоите тайни - казвам - и затова пиша.

●●●

ПОМНЯ ДУМИ на Константин Паустовски като любимо стихотворение: "Скитничеството не е болест, не е страст - това е висш и най-кристален израз на голямата човешка мъка по далечното, загадъчното, по живот, обвеян от свежи ветрове, многостранен, ликуващ, в който пее всеки миг, всяка почти неуловима минута".

Кой би могъл да изрази по-добре великата "човешка мъка по далечното!"

●●●

ИСТИНСКАТА ПРЕМИЕРА на една книга стихове не е публичен акт, а интимна, лирическа среща. Тогава, когато читателят отвори книгата и остане сам дълго с нея. Когато и неговата душа е в изгревите на моята.

За тези премиери мечтая. Те са всичко, което искам в своя живот.

●●●

ЛОШИЯТ ПРИЯТЕЛ, ми премина там, в тая магична връзка море - планина. Те съжителстват странно и загадъчно и ме правят свободна и независима. Безводната планина и безкрая от необуздана водна стихия. Зеленината тайнственост на хлъзгавите водорасли и зеленината сила на странджанския дъб. Ритъма на морските бури и ритъма на странджанските тъпани... Понякога ми се струва, че всичко това тържествува в мен, дълбоко в мен.

●●●

ЖИТЕЛИТЕ НА МАЛКИТЕ СЕЛИЩА в Южното ни Черноморие наричат западния вятър Драмадан. Страховито пренасяне у нас на италианското му име Трамонтана. Сутрин, като се събудиш, след като тоя вятър е вилнял, откриваш, че в градината младите листенца на току-що поникналия раз-

С художника Дечко Узунов на голяма детска изложба в Градската градина

Най-слънчевите мигове за мен - бликналата вярност на читателите

гласи източна мъдрост, е като сянката. В слънчев ден е винаги до теб, а в мрачен ден никакъв го няма. Защо ме връхлетя тая стара истина в днешната оловно мрачна вечер след тежка загуба и душата ми напразно чака телефонен звън, познат глас, добра дума?

●●●

ВИНАГИ СА МЕ ПРИВЛИЧАЛИ острите схватки между критик и поет.

Д-р Кръстев: Поемите на Пенча Славейкова са сякаш изваяни от мрамор.

Гео Милев: Сякаш това може да бъде комплимент за един поет - да бъдат поемите му изваяни, гладки, тежки и мъртви като мрамор...

●●●

БЕШЕ НЯКАКВО НЕПОЗНАТО ВЛЕЧЕНИЕ към това нестинарско разстояние между Странджа и Черно море. После, след години, осъзнах, че е било съдбовно. Част от живота сад са почернели. Драмадана! - казваше с ужас баба Каля, моята съседка. Драмадана захапа за кой ли път лятната ми къща, откърти мазилката, отвори рана. Изсуши бадемовите дръвчета... Но имаше нещо неукротимо и весело във всичко това. Раните, които си нанасяме ние, хората, един на друг, са грозни и страшни. Само те.

●●●

МАЛКО ЧУДЕСА В СВЕТА са ме смайвали и разтърсвали така, както пясъчните бури в Сахара. Движението на пясъците като дяволска опустошителна сила. За мигновения изтрива реалност, форми, живот, пътища. Погребва всичко, което човек и природа са създали. Нов, различен, неземен пейзаж. Опустошение. Нищо не е пощадено от пясъчната буря, силата на пясъчинките, които изграждат забрава.

Какви страшни пясъчни бури година след година изменят лицето на нашата национална духовност. Погребват величави народни творения. Остава само тя - забравата.

●●●

НЕОТДАВНА СИ СПОМНИХ, че ескимосите имат четиридесет думи за това, което наричаме бяло. Разпознават четиридесет оттенъка, нюанси, багри. Ние обикновено гледаме, но не виждаме.

Но в оня януарски ден, когато се разхождах в парка сред дървета, пътеки, полянки, храсти, очите ми потъваха в бялото и за първи път открих различни цветове, които дотогава не бях различавала. Бяло многоцветие! Прогледнах за неподозирана красота.

Не е ли това висшият дар на поезията? Да ти помогне да прогледнеш.

●●●

ГРУПА АМЕРИКАНСКИ ПСИХОЛОЗИ осъществили интересен експеримент. В тираж от 70 хиляди екземпляра бил пуснат на пазара диск със записани улични шумове, полицейски сирени, глъчка, изстрели, викове, писък на аларми. Хората, които си купили диска и го прослушали, били на мнение, че това може да мине за модерна музика.

Изкуство без творчески акт. Все едно е да запишеш пулс на сърцето, човешко дихание, отчаян плач и да наречеш това, което слушаш, поезия. Можеш. Но тайната на творчеството е, че прониква в онова, което никакъв механичен запис не би могъл да улови.

●●●

ТОГАВА ВСЕ ОЩЕ ЖИВЕЕХ в своята родна къща в София, на една малка уличка. Отсреща, пред ниска неизмазана къща, имаше две много високи тополи. Помня, че веднъж, когато Пеньо Пенев случайно ме изпращаше до вкъщи, като ги видя, зяпна изумен:

- Какви тополи! - викна, така че, бабите, насядали на ниска пейка пред портата, уплашено вперихa очи в нас.

Пеньо беше вдигнал глава към върховете на дърветата с онова странно изражение, което неведнъж бях улавяла на лицето му.

- Ти сега още не знаеш - каза той - какво значи това, че точно пред къщата ти има такива огромни тополи. Всеки ден си приятел с такава висота!.

Не съм забравила. Беше добър знак.

●●●

НИЕ, БЪЛГАРИТЕ, ВИНАГИ СМЕ ОБИЧАЛИ думата насърчение. След тежки кризи, национални трагедии, бедствия тая дума е имала особено място в живота на народа ни. Насърчение. Още след първата стъпка, след търкулнатата питка, от първото "Браво", от първите юношески мечтания. Не крясъци, упреци, обиди за това, което детето не е свършило, не е успяло да направи навреме и добре, а да получи насърчение. Да превърне първото "мога" във второ, трето, четвърто, в множество прекрасни "мога". И най-главното - сладкото откритие, че успява, все повече и повече възлиза по-нагоре, че големите разбират и се възхищават от него. Расте малкият човек и му помага думата насърчение. За мен самата е неоценимо богатство, че родителите ми, учители, владееха безпогрешно изкуството да насърчаваш. И не само те, а и първите ми учители.

●●●

ВЕЛИКАТА РУСКА ПОЕТЕСА МАРИНА ЦВЕТАЕВА го беше казала и за нас. Ние, поетите, които искаме да бъдем независими, освен думите, нямаме нищо друго в нашия днешен свят, в който властват парите.

●●●

"ГЛУПАВО" е всичко наивно, благородно и доверчиво, всяка смела всеотдайност на земята, нека ние бъдем "глупави", моя Катя!"

В тия няколко реда, които Томас Ман пише до жена си, е цялото величие на писателя и човека.

Често се връщам към тия думи с бледата надежда: ако можеше да има повече "глупави" в тоя наш алчен, зъл, ужасно практичен днешен ден. Ако можеше да има повече благородство и смела всеотдайност!

БЯЛА КЪЩА С БЕЛИ ДУВАРИ...

Кацнала на най-високата част на Таксим тепе в Пловдив, Чалъковата къща пленява с хубост и знаменателна история

Бяла къща с бели дувари

Петра ТАШЕВА

Любителите на историята, хубостта и уюта на българския бит и дух, който в Пловдив се чувства на всяка крачка, се влюбват в Стария град. Те бродят из калдъръмените му улички, разглеждат къщите, черквите и остават завинаги негови горещи поклонници.

Чалъковата къща е отворена за посещения отскоро. Кацнала е на най-високата част на Таксим тепе. Притеглена от ослепителната чиста хубост на бялата къща с белите дувари и синята украса - като шевица на бяла моминска риза, и аз - пловдивчанката, която отдавна не живее в родния си град, се отправям с любопитство към този нов туристически обект. Влизам през портата в цветния двор, в който и скалите от тепето са естествен и великолепен декор.

Къщите на Стария град са враснали в Трихълмието - Таксим, Джамбаз и Небет тепе. И Чалъковата къща е като залепена за Таксим тепе, даже в една от стаите й едната стена е от скалите на самото тепе. Защитени от земетресения са били къщите в тези здрави скали, но във вековете много от тях са изгорели от честите пожари.

Чалъковата къща не е от най-големите, но затова пък е принадлежала на един голям и значим за Пловдив и за България копривщенски род. Заслугите на неговите членове към Пловдив са много големи.

Чалъковци идват тук от Копривщица. От векове са сродени Пловдив и Копривщица. Видни копривщенски личности и цели родове имат голяма роля за израстването на моя роден град като богат с история, с култура. Чалъковият род е един от тези знаменателни родове.

Казваме, че ние не сме имали аристокрация. Истината е, че у нас е имало родове със здрав български дух и с благородни дела. Такива духовни аристократи са и Чалъковци.

В годините на турското робство и най-вече по време на Възраждането ни, в китна Копривщица израстват хора, будни, любопитни, любознателни, сръчни майстори, за които средногорското селище се оказва тясно. Неслучайно Захарий Стоянов възклицава, че туй селце като "кутийка" има "паплач от деятели и родолюбци". Техните погледи са устремени не само към близките големи градове, но и към далечни страни и блестящи световни столици.

И потеглят копривщенските бегликчии, джелепи и абаджии на гурбет по земите български и по света! През Цариград те стигат чак до Близкия изток, до Божи гроб, до Сирия, Египет. Разнасят своите стоки от домашни аби, гайтани, плетени чорапи, държат магазини за домашни млечни продукти. И към Пловдив, като най-близък голям град, се отправят. Знатни копривщенски родове се заселват тук и играят голяма роля в живота на града - родовете на Чалъкови, Герови, Чомакови, Груеви, Каблешкови, Моравенови, Говедарови, Тумангелови, Азманови, Чипеви, Лютови, Самодивекови, Дишкови, Нейкови, Палавееви, Биволарови, Брайкови, Дишбиеви, Кесякови, Доганови, Десьови, Дебелянови, Гайтанекови, Налбантови, Джамбазови...

Невероятно големи са заслугите на копривщенци в живота и борбите на Пловдив през Възраждането за българска просвета и образование, за българска църква, за освобождението на България и за устройването на младата държава. Първото правителство на Източна Румелия в Пловдив е главно от копривщенци: Йоаким Груев, д-р Вълкович, Михаил Маджаров, Рашко Маджаров, Касъров, Найден Геров, д-р Стоян Чомаков. Петима копривщенци записват имената си като кметове на Пловдив: Петко Каравелов, Никола Чалъков, Михаил Маджаров, Иван Кесяков и в нашето съвремие - д-р Иван Чомаков, от 1999 г. до 2007 г.

Заселилите се в Пловдив копривщенци са много. Тридесет и шест са били къщите, строени и обитавани от тях. Те били едни от най-големите и най-хубавите в града, оформили са цяла махала, като само Чалъковци са имали над 20 къщи.

Дворът

Чалъковци се замогват с доставката на овце в Цариград, със събирането на данък десятък (бегликчийство - данък върху дребния рогат добитък). Стоян Тодорович Чалъков (1768-1850), наричан Големи Стоян, идва в Града на тепетата през 1793 г. Заедно със синовете си събира данъците (беглика) върху добитъка и зърнените храни в Мизия, Тракия и Македония.

Половин век Чалъковци държат беглика почти за цяла Европейска Турция в Цариград, като са го събирали тука чрез доверени лица - копривщенци. Диванът им имал доверие, а те имали влияние пред властите, като често българи са били помилвани и освобождавани, ако за тях се застъпели Чалъковци. Паши и патриарси треперели от тях и никой не смеел думата да им повърне, защото имали достъп както при везирите, така и при султана. Чалъковци единствени били удостоени с признанието Лични приятели на султана, който ги приемал винаги, когато гостували в Цариград.

Салонът за гости

След Стоян Чалъков в Пловдив идва брат му Вълко Тодорович Чалъков (1765-1841), наричан Големи Вълко. Той се заселва в Пловдив в 1817 г., като много активно се включва в управлението на града и урежда черквите, училищата, болниците. Почитан и уважаван е и от турската власт, приеман е лично от султана, наричан е Най-благороден господар и Градоначалник филипополски.

Има двама синове. Най-големият е Недельо. Той е назначен от Високата порта за главен бегликчия на Тракия. Тодор Чалъков е другият му син, който е виден член на Българската църковна община. Точно Тодор Чалъков живее със семейството си в този дом, наричан днес Чалъков и само тази къща е оцеляла през вековете. Останалите са изгорели.

Многобройни са били Чалъковци. След Големите идват братовчедите им Стоян и Вълко Куртович Чалъкови, двамата наречени Малки.

Всичките от рода се грижат за българщината в града, който след идването на копривщенци от Филипопол става Пловдив. Организират и участват в градските борби против гръцкото духовенство. Даряват общо около 5 милиона лева на Пловдив и епархията за черкви, училища, болници, аптеки и други инициативи и дейности. На чорбаджи Вълко Големи се приписва фразата: "Щом съм го казал, така ще стане!", която говори за сигурност, за силен дух, за авторитет, за градивно благодетелно дело. Тази фраза става девиз на всички копривщенци в Пловдив.

Константин Моравенов пише за Чорбаджи Вълко, че е "плашило за владиката гръцки Никифора", че докато е жив, той плаща на учителите в Главното училище и издържа най-добрите ученици от Копривщица да учат в централното главно училище.

Видните будители Йоаким Груев и Найден Геров с големите си заслуги за образованието в Пловдив също са копривщенци и идват в града, поканени от Чалъковци. Ктитори и дарители на най-големите и хубави черкви на града, като "Св. Богородица", "Св. св. Константин и Елена", "Св. Неделя", "Св. Петка", параклиса "Св. Николай" са Чалъковци. Грижат са за епархийското училище "Св. св. Кирил и Методий", а уредените училища и болници към някои от тях са първите в града и са дело също на Чалъковци и на други благодетелни копривщенски фамилии.

Днес възрожденската Чалъкова къща е възстановена със средства и доброволен труд на членовете на Сдружението с нестопанска цел "Тракия". Красивите стенописи са дело на художниците Кристина Кутлова, Атанас Калишев и Ангел Китанов от Националната художествена гимназия, които четири месеца са работели в къщата. Те са възстановили всеки щрих и детайл така, че да е най-близко до оригинала. Рисунките в трите яйцевидни ниши (алафрангите) сега греят в ярки и красиви цветове.

В музейната експозиция е златната реплика на наследствения родов пръстен на Чалъкови, изработен от пловдивски златар, който е служел и за печат. Предавал се е от баща на по-голям син.

Мебелите в дома са от времето на Възраждането. Гостите могат да прочетат писмената история на рода Чалъковци в книгата на доктора по право Христо Кесяков - кмет на Копривщица, "Вълко и Стоян Тодорови Чалъкови - потекло, живот и дейност", издадена през 1935 г.

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 2 ФЕВРУАРИ 2018

Концлагерите са измислени от англичаните

Целта на изкривяването на миналото е да бъдат обработени младите

Доц. Стоян ВЛАЙКОВ

Нарочно не гледах предаването "История бг" по БНТ за лагера "Белене" и не слушах вчера изстъпленията по повод на Народния съд. Реших да пощадя нервите и чувствата си. Защото знаех кои какво ще говорят. И се оказа, че правилно съм постъпил. Но какво се е случило в предаването научих от статията "Вакханалията "История бг" от Христо Георгиев, публикувана в рубриката "Черно на бяло" на ДУМА. Точно и убедително авторът разкрива реалността за лагерите, кои и колко хора са били въдворени в тях. Но силата на публикацията е в разкриването на истината за концлагерите преди 9 септември 1944 г. и за жестокостите, които са се вършили в тях с политическите противници на монархическия режим. Предлагам на МОН да я включи в учебната програма за X клас. Но едва ли ще стане, защото тя ще запари на "специалистите" като жив въглен.

Това, което се върши от МОН около програмата, аз наричам безчестие и безсрамие. Защото всички те са живели по време на социализма, изучили са се, работили по специалността си, публикували са научни и публицистични трудове, хабилитирали са се, придобили са жилища. При това почти всички са деца и внуци на комунистически ръководители и активисти. Парламентарната група на ГЕРБ и правителството са пълни с такива. Защо не се откажат от всичко придобито през социализма и да се върнат да учат в I клас, за да изучат комунизма и да усвоят "евроатлантическите ценности".

Упорството, с което МОН и депутатите на ГЕРБ защитават и налагат нелепостите, неверните твърдения, хиперболизацията на негативите и изопаченията, ме навежда на мисълта, че всичко се командва някъде отвън и нашият слугинаж само изпълнява. И се командва отвън така категорично и безусловно, че "няма мърдане", както премиерът Борисов нареди със SMS на своите депутати. Целта е с повтаряне на изопачения и неистини да бъде заличена всякаква памет за реалното ни минало - и преди, и след 1944 г. Менторите, които стоят зад тази маневра, много добре знаят какво е било и знаят, че хората съзнават това. Атаката е насочена към младите, които могат да бъдат манипулирани.

Но чиста ли е съвестта на тези, които ни налагат сега чужди ценности, след като концлагерите започват още от индианските резервати в САЩ, а началото на лагерите на смъртта слагат... англичаните. Първите концентрационни лагери в познатия вид са създадени от тях по време на Втората англо-бурска война (1899-1902). Тя се води от Британската империя срещу холандски и английски заселници в Южна Африка, образували Южноафриканската република и Оранжевата свободна държава. На страната на бурите са участвали и българи, живеещи там по това време. Тогава британското командване създава първите огradени лагери не само за пленени войници, но и за местното мирно население. Лагерите са в Кейптаун в ЮАР и в Блумфонтейн в Оранжевата република. Особено тежки са условията в лагера в Блумфонтейн, създаден през 1900 г. - паянтови дървени бараки с тенекиени покриви или брезентови палатки, огradени с бодлив тел и силна охрана. Горещината вътре е нетърпима, пламва епидемия от тиф заради замърсената вода и храна. Умират близо 20 000 души (с тези в Кейптаун) и почти всички жени. В сраженията с англичаните падат три пъти по-малко бойци - 5700 в боевете и още 2000 войници и офицери умират от раните си.

Подобни лагери са създадени на о. Текери в Гърция, в които са заточени български войници, пленени по време на Междусъюзническата война (1913). По гръцки сведения те са около 7000 души, но се смята, че са повече. В лагери са вкарвани и цивилни мъже от близките до Солун села с българско население.

Концентрационните лагери в Русия са открити след Октомврийската революция и са творение на Лев Троцки, Яков Свердлов, Григорий Зиновиев, Николай Бухарин, Михаил Кедров. По предложение на Свердлов правителството на В.И.Ленин приема постановление за създаване на малки концентрационни лагери, най-вече в пограничните градове, за да се попречи на престъпниците да бягат в чужбина. Тези лагери след това се превръщат в машини за унищожение: на царски офицери, свещеници, дворяни, селяни, най-вече на руската интелигенция.

Всеки от новите управници започва да създава своя ЧК ("чрезвичайна" - извънредна комисия) и свои лагери, в които се вкарват хора без съд и присъда. Свердлов е имал 16 свои лагера, Лев Троцки по негов пример също учредява своя ЧК и собствен трибунал. Михаил Кедров (Мойсей Цедербаум) създава лагерите в Архангелска, Вологданска и Вятска губерния, и в Карелия. Поручик Михаил Тухачевски, бъдещият най-млад съветски маршал, унищожава 2,5 милиона селяни, потушавайки жестоко въстанието в Тамбовска губерния и открива първия в Русия лагер за жени. Умират почти всички - първо бебетата, след това децата и жените. Такъв женски лагер бе създаден и в България - "Св. Никола" (1943). Когато Сталин се утвърждава като ръководител на Съветска Русия, превръща лагерите в трудова повинност. Разстрелите и инквизициите са прекратени, лагерите стават най-дисциплинираната и най-продуктивната полувоенна сила във възстановяването и развитието на Съветска Русия. Те построяват новия град Комсомолск на Амур, гр. Магадан, Беломорския канал и много други важни обекти - около 10 000 предприятия до 1941 г. Много лагерници са наградени с трудови отличия или са им намалени сроковете на наказанията.

Чиста проба концентрационни лагери са и индианските резервати в САЩ и Канада. Заселниците в САЩ - най-авантюристична и престъпна паплач от Европа, през XVI и XVII век изтребиха половината от коренните индиански жители, заграбиха земята им и "добрият голям бял баща от Вашингтон" ги натика в резервати, излизане от които можеше само с куршум в гърба. От 50 милиона местни жители и собственици на земята (наричани с презрителното име "туземци"), сега са останали само малко над 500 000 в САЩ и около 200 000 в Канада. При по-свободен режим те пак живеят в резервати. И сега този "голям бял баща от Уошингтън", британският Джон Бул и Кленовият лист от Канада ще ни дават уроци по морал и справедливост! Чрез Сорос "Америка за България. Правилно каза един чуждестранен приятел на България: ще се оправите, когато изгоните Сорос и американския посланик. Скоро няма как да стане, след като машината на ГЕРБ за фалшифициране на всичко - от изборите през миналото до днешната реалност, работи безотказно. Но знаете ли, че още Карл Маркс е казал: доминирането на експлоататорските групи над другите е поради нежеланието на мнозинството да се организира за политически цели, т.е . да промени "статуквото".

Светът е малък

Два пъти по 80

Николай КОЕВ

Невероятно е усещането да бъдеш на олимпиада. За спортистите това е венец на адски труд и само по себе си признание от участието, а за поласканите от съдбата да отразяват събитието - несравнимо преживяване. Аз имах тази привилегия през далечната 1980-та в Москва. Да, в осакатената по волята на световните политически ментори олимпиада. В бойкотираните от САЩ и други страни игри заради съветската инвазия в Афганистан. Това бе една безсмислена конвулсия в ерата на „студената война", която създаде прецедент и хвърли тежка сянка върху олимпийското движение.

А подготовката бе титанична. При изразходването на огромен бюджетен ресурс за въоръжаване и поддържане на политиката на паритет със САЩ, тогавашният СССР направи всичко за подготовката на събитието - нови зали, обновени стадиони, гребен канал, колодрум, перфектен пресцентър, удобно олимпийско градче. И всичко бе прекрасно, но с едно голямо „НО". Липсваха редица големи спортисти отвъд „желязната завеса". Те също страдаха за пропилените възможности, за своите приятели и съперници от другата страна на издигнатата от политиците барикада.

Но както често се случва, историята се повтаря с голяма доза демагогия. Този път обвиненията са за допинг. И за случаи на използване на стимулиращи средства от руски състезатели да вменява едва ли не колективна вина на всички спортисти. Та, след скандалите в Пьонгчан, след няколко дни МОК великодушно допуска до игрите по списък под флага на МОК и представители на Русия. Естествено, далеч не всичките и по обяснението на самия президент на МОК Томас Бах част от спрените не са с окончателни доказателства за допинг. Странна е тази логика и противоречи дори на думите на олимпийския шеф, че „подозренията не означават доказателства".

Трябва да си сляп, за да вярваш на формалния повод на тази борба за честна и „чиста" спортна надпревара. Добре известно е, че отдавна „голямата химия и биология" е в играта с големия спорт по света и доста широко се прилага от висшите спортисти, особено при възстановяването. Затова строги правила, без съмнение, трябва да има, но за всички, а не селективно. И да се изолира политиката от спорта, тъй като тя мърси чистия порив на младостта за усъвършенстване и благородно съревнование в мир и победа на физическата сила и духа.

Та всеки път преди олимпиада се сещам и за онази Москва през лятото на 1980-та. За изпъсканата столица и греещата от всички страни усмивка на талисмана на игрите - мечето Миша. Някак си напук на всичко организаторите се стараеха да бъдат изрядни и загърбят горчивината от бойкота. То не бяха красиви хостеси, униформи за организатори и съдии, то не бяха цейлонски къщички за продажба на чай и вероятно най-впечатляващата културна програма. С една дума, имаше всичко и то по много, което наистина възхищаваше гостите.

И точно преди началото на тържественото откриване на игрите, една вест пропълзя мълниеносно в деветмилионния град. Разбрах я случайно и по волята на съдбата със съпругата ми бяхме в района на „Таганка". Забелязахме, че необичайно много хора с цветя се стичат по стръмните улици към театъра. Тогава разбрахме за смъртта на Висоцки. На партерните прозорци на театъра в старата сграда бяха разлепени набързо снимки от представления с участието на големия поет с неподражаем глас. Отишъл си бе артистът с десетки роли в любимия театър и кино, с неповторимо превъплъщение в ролята на Хамлет. Отлетял бе духът на един гениален творец, който милиони боготворяха заради неговата искреност и разорителна страст в изкуството. Там, на „Таганка", бе първият пантеон на спонтанната почит към Владимир Висоцки. Без официално съобщение, без подготовка, без фалш и тържествени траурни слова. И може би тогава мнозина са таили в себе си, просто така, невероятните строфи на поета от покъртителното „Аз не обичам":

Аз мразя - и манежи, и арени -
там сменят милиона за петак.
Дори след най-големите промени
аз няма да ги заобичам пак.

Все си мисля, какво би написал бардът при сегашния пореден агресивен опит за джендъросване на лековерните общества по света. Точно той, мъжкарят, почитателят на женската красота, критикът на системата, разрушителят на пошлостта и скудоумието, патриотът, нежният лирик, би изригнал в гняв и неподозиран сарказъм. Защото неговата основна битка бе за нормалност, но с жесток и ясен стих, с ирония, пародия и внушения за морал, за който той дори не претендира в бързо догорелия си живот. А над всичко, все пак, е любовта, нежна и брутална, любов не на ужким и шега, а за мъж и за жена. И ето пак думите на поета:

Вятър свеж избраните пои,
и възкреси от мъртвите умрял,
щом не любил си, тогава ти,
значи, не си дишал и живял !

Ето това е за особената олимпиада, която идва, онази през 80-та и за тези дни в нашия си европейски провинциализъм на тъга по лъвчетата и безсърдечие към хората, когато Висоцки щеше да направи 80.

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 2 ФЕВРУАРИ 2018

Европрограмата за наука най-сетне проходи

Продължават обаче неразборията в нея. Игричките на МС с купчина тухли провалят университетски център за трансплантации, който пък е даден за оценяване незаконно

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Велиана ХРИСТОВА

След години чакане най-сетне три научни проекта за изграждане на центрове за върхови постижения ще бъдат финансирани от оперативната програма "Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020" (ОПНОИР). Те са одобрени от изпълнителната агенция към министър Красимир Вълчев, която управлява програмата. Това се случва фактически на петата година от нейното начало след множество перипетии в МОН, започнали с куп нарушения през 2016 г. при министър Меглена Кунева, които бяха установени от одит на Европейската комисия.

Забавянето след това продължи

вече при министър Вълчев заради проблемите с подбора на оценители, за които ДУМА писа много пъти подробно. При служебния министър Николай Денков бе обявен международен конкурс за висококомпетентни в науката оценители, а не подбрани от частна фирма и при крайно занижени критерии, както това бе предвидено при Кунева. С помощта на ВАС обаче процедурата бе върната към модела на Кунева и това предизвика допълнително забавяне. След това МОН по неизвестни причини забави твърде много сключването на договор с фирмата за подбор на оценители, после се извърши оценяването и така цялата дейност бе докарана до сегашния февруари.

Както ДУМА съобщи вчера, трите проекта са били класирани от оценителна комисия, като оценяването е в точки. За да бъде класиран един проект, той трябва да получи поне 70 точки, от които поне 49 точки трябва да бъдат набрани по компонентата за качество.

Проектът, който ще получи най-много средства - около 69,2 млн. лв., е на Института по обща и неорганична химия в БАН и е за създаване на Център по мехатроника и чисти технологии. Той е оценен с 86,5 точки. Одобрен е също проект на Софийския университет за изглаждане на център за върхови постижения "Университети за наука, информатика и технологии в е-обществото". Той ще бъде финансиран с 29,8 млн. лв. и е получил най-високата оценка сред всички проекти - 97,18 точки. Третият, предложен за финансиране проект, е в областта на новите технологии в креативните и рекреативните индустрии. Той е на консорциум "Наследство БГ" чрез водеща организация пак на Софийския университет. Бъдещият център ще се нарича също "Наследство БГ" и включва дигитализация на културните ценности на страната. Той ще бъде финансиран с 29,79 млн. лв., а е оценен със 72,38 точки. И в трите проекта освен водещата организация участват и

множество партньорски научни организации

- вузове и научни институти. Няма одобрен проект в областта на индустрията за здравословен живот и биотехнологиите.

Точно едно такова партньорство провали друг проект на Софийския университет - за изграждане на център за персонализация на трансплантациите на органи, тъкани и клетки. Проектът е един от 4-те, които са отхвърлени от управляващата агенция. Но историята около него поражда куп въпроси. В проекта като партньор участва Университетската болница "Лозенец" (правителствена болница). Обаче финансирането на проектите в тази част на ОПНОИР е 100% европейско и по тази причина не се допуска участие на търговски дружества, каквито са болниците. Финансиране на търговско дружество не се допуска по програмата, защото ще е нерегламентирана държавна помощ. Пита се защо този проект не е бил отхвърлен още от комисията в МОН за проверка на административното съответствие на правилата, ами е пуснат за оценяване по същество? И дали затова огласяването на резултатите от оценяването беше забавено с два месеца през 2017 г.? При самото оценяване проектът е получил достатъчно много точки, за да бъде одобрен - 87,44 т. Когато е стигнал до одобряването в агенцията обаче, очевидно някой се е усетил, че ако бъде приет за финансиране, първият одит от Еврокомисията ще установи нарушението и може да бъдат спрени парите.

Затова се изнамира смехотворен и формален мотив

та да бъде отхвърлен. Както помним, в края на декември м.г. Министерският съвет отне от СУ сграда за медицинския му факултет "поради отпаднала необходимост" и я даде на ВСС. Избухна скандал, СУ заплаши с протест и на фона на започващото председателство МС скоропостижно го компенсира със сградата на Професионалната гимназия по облекло в Лозенец. Тя пък не може да излезе оттам, а самата сграда се оказа обещана преди това на френското посолство. За зла беда, сградата, която МС отне от болница "Лозенец", фигурира в проекта на СУ, а вече не е негова. И на това основание агенцията не го одобрява за финансиране. И какво ни каза всъщност агенцията? Каза ни, че първо МОН пак е нарушило правилата и неправомерно е допуснало търговско дружество до оценяване, дават му висока оценка, а после за замазване на работата агенцията отхвърля проекта, като използва игричките на Министерския съвет с купчина тухли.

От МОН непрекъснато уверяваха, че всичко около европрограмата ще е прозрачно, но въпроси поражда и друг отхвърлен проект - на Университета за хранителни технологии в Пловдив за изграждане на Център за храни и биотехнологии за здраве. Той е оценен с обща оценка 75,74 точки, т.е. достатъчно, за да бъде предложен за финансиране. Мотивът за отхвърлянето му обаче е, че по компонентата за качество вместо необходимите 49 точки е оценен с... 48.44 точки. Не му достигат едни 0,6 точки. Такава малка разлика, и то само по една от компонентите при оценяването и при достатъчен общ брой точки, създава съмнението, че някой просто е решил на този университет да не се дадат пари.

Съвсем неясна е работата около един друг проект, посочен от агенцията като резервен. Той е в областта на информатиката и комуникационните технологии, подаден е от Института по информационни и комуникационни технологии в БАН и кандидатства за 29,8 млн. лв. Оценката на този проект е много висока - цели 91,28 точки. За него не е стигнало финансирането, обясняват от агенцията. Не е ясно защо проект, който е втори според оценката си, отпада като резерва, а други с помалко точки са одобрени за финансиране. Пак въпрос към темата за прозрачността. От агенцията съобщават, че след като бъдат сключени договорите с одобрените кандидати, ако останел финансов ресурс, може да бъде финансиран и т.нар. резервен проект. По принцип в ОПНОИР за изграждането на 4 центъра за върхови постижения са предвидени общо 150 млн. лв. Засега, както виждаме, са одобрени три за около 129 млн. лв. общо.

Отделно в частта за наука ОПНОИР предвижда изграждането и на 8 т.нар. центрове за компетентност с общо финансиране 200 млн. лв. За тях оценяването още не е обявено и според изпълнителния директор на управляващата агенция Кирил Гератлиев най-вероятно е някъде през март да стане ясно кои от кандидатстващите проекти ще бъдат одобрени.

Два са проблемите, които могат да възникнат, след като най-сетне стартираха процедурите в частта за наука на ОПНОИР. Първият е, че според правилата, в края на 2018 г. трябва да бъдат усвоени около 100 млн. лв. за научните центрове. А след като договорите за центровете за върхови постижения вероятно ще бъдат сключени през февруари, а тези за центровете за компетентност - неизвестно кога, не е ясно как авторите на проектите ще успеят да усвоят парите, че и да ги отчетат пред Еврокомисията до края на годината.

Вторият проблем е, че, както каза и самият Гератлиев неотдавна, новата агенция още не е одобрена от Еврокомисията като управляващ орган. По думите му, това е вероятно да стане през този месец. Проблемът възникна, защото от времето на Кунева, когато Красимир Вълчев бе главен секретар на министерството, служители в МОН ръководят проекти по ОПНОИР в частта за образование. А управляващ орган на програмата бе дирекция в МОН.

Одитът на Еврокомисията

през есента на 2016 г. видя в това конфликт на интереси и поиска управлението и получаването на парите да бъдат разделени. Служебният министър Николай Денков договори с ЕК вариант парите за образоване да се прехвърлят от министерството към вузове и регионалните управления по образованието. Но министър Вълчев предпочете обратното - реши да извади от МОН управляващия орган. Така се стигна до създаването на новата дирекция, което пък допълнително забави сроковете по програмата. Дирекцията обаче е пряко подчинена на министъра и ако Еврокомисията, не дай боже, не приеме този вариант, това създава риск за получаването на парите от Брюксел по цялата програма. Но според правилата, авторите на проекти, които вече има сключени договори за тях, няма да загубят средства - те ще бъдат платени от държавния бюджет.

Да се чуди човек да се смее ли, да плаче ли от начина, по който в България се решават въпроси, твърде важни и за самата наука, и за държавата, и за хората в нея.

СПОДЕЛЕНО

Омерзен съм!

Не искам да мрем мърцина и ние, и децата ни, заради недомисленото ни здравеопазване

Драги читатели, искам да ви обърна внимание на някои неща, които станаха практика в нашата страна. Става дума за безотговорното и безпардонно отношение на властимащите към гражданите на Република България. Писал съм на много институции по някои въпроси. Някои са ми отговаряли, някои - не, но какво от това. Никакви практически последствия. Например за здравеопазването - че трябва да бъде разделено на две: профилактика и болнично лечение.

- Профилактиката да бъде само държавна и безплатна, да няма частни поликлиники. Прегледите при специалист да стават само с пореден номер без талон и т.н.

- Частните болници да се окрупнят и специализират. Голямата болница-майка да има свои подразделения с отделен профил в по-малките градове.

- Така наречените "семейни лекари" са най-голямата глупост, която може да сътвори невежеството.

- Трябва да се върнат "участъковите лекари", които да живеят и работят на място. Да разполагат с превозно средство, което ще експлоатират и поддържат сами. Да работят по желание или по разпределение от 3 до 5 години. С достатъчно прилична заплата.

- Няколко думи за Бързата и неотложна помощ. Това е най-безполезното, неефективно и вредно звено в момента. Бързата и неотложна помощ трябва да е към частните болници, които са районирали страната и всеки случай се поема от съответната болница или тяхното подразделение. Там са специалистите и техниката.

- Да има държавно и безплатно зъболечение така, както беше някога. Който иска да работи частно, нека, но извън пределите на държавната поликлиника. Да няма право да работи в нея. Или едното, или другото. Особено съм отвратен от един наложен факт в здравеопазването. Става въпрос болниците да са търговски дружества и докторите търговци. Това е свещена простотия. Няма да се впускам в обяснения. Но най-позорно и отвратително към гражданите на Република България е въвеждането на тези талони. Позор, три пъти позор. Аз, съзнателният гражданин, работил 50 години на Родината и накрая се разболявам. Веднъж от годините, друг път от обстоятелствата, трябва да се моля на някакво джипи, евентуално, ако му е кеф, да ми разреши да отида при специалист, за да си потърся собственото здраве. Чувам, че те продават талоните на лекари, свързани с тях, че са се свързали и с аптеките, и т.н. Тяхна си работа. Но когато става въпрос за моето лично здраве, не желая някой си, който и да е там, да се разпорежда с него.

Пенсионери на протест

По тези въпроси ще спра дотук, но бих желал вие, драги читатели, и ние, вече пенсионери, да вземете отношение и не мълчете повече.

Не позволявайте други да се разпореждат със здравето и живота ви.

Драги читатели, силно се надявам, че написаното ще ви заинтригува, дори и да не съм съвсем прав за някои промени, а надявам се да заинтригува и някои отговорни фактори. Това ни е нужно, за да не мрем мърцина - и ние, и децата ни.

Христо Пенчов ЦЕКОВ, Враца

Не само спомен

Нашият първи...

Във връзка с годишнината на 10 ноември от свалянето на първия партиен ръководител - генерален секретар на БКП и председател на Държавния съвет на НРБ Тодор Живков в някои вестници поместиха похвални слова: "Вождът, синът на народа, бай Тошо" - обичан и мразен, "Цар Тодор". На някои демократи у нас обаче не им харесва това и продължават да се ровят в костите на др. Тодор Живков, продължават да смущават неговия вечен сън! Бил диктатор!

Днес негови поклонници го описват като "успешен и добър политик и държавник". Че това е самата истина, ако не беше такъв, как би управлявал партията и държавата 33 години? Дори сегашният ни министър-председател Бойко Борисов признателно казва, че Тодор Живков е "Колос в българската история".

Нека да се замислим днес над въпроса диктатор ли е Бойко Борисов като министър-председател на Република България? В една държава, която е парламентарна република, нито президентът, нито министър-председателят могат да бъдат диктатори, дори да им се иска това. Диктатори може да има само в монархически и кралски страни или в страни, където е извършен военен преврат и то за кратко време. Друг е въпросът за ПП ГЕРБ. Там председателят е избран единодушно, или с голям процент представители на конгреса на партията. Като такъв той - председателят "коли и беси". Тук той може да се изяви като политически диктатор, трябва да внимава, че зад него стои "Ястребът" Цв. Цв., който духа във врата му и не е чудно някога да го издуха...

Георги ЧЕВРЕНСКИ, Варна

Кураж

Художник от Исперих вае с една ръка

Познавам Станимир Тодоров Христов от юношеските му години. Тогава не допусках, че той ще стане художник и ще се занимава с керамика. Следях развитието му в завода за фаянсови плочки "Хан Аспарух" в Исперих, където беше художник-декоратор и художник-проектант. Беше член на ателието на младия художник. Имаше изложби с негови творби в столицата. Вдъхваше бъдеще със своето умение. Преди години заводът за фаянсови плочки организира единствения за онова време пленер по керамика и по тази идея Станимир се бе запалил много. На пленера видяхме синтез между изкуствата в масовото производство на фаянсови изделия, сувенири, декоративни пана, сервизи, статуетки... Неговите творчески търсения продължиха и след това. Художникът-керамик се стремеше да създава дизайн с естетично преосмисляне на жизнената среда. Станимир се опитваше да разгърне своите творчески възможности и успяваше.

Преживя обаче една нелепа случайност през 1994 г., която го лиши от пръстите на лявата му ръка. Не се предаде, въпреки големите трудности. Невероятни изпитания преодоляваше този упорит и всеотдаен човек. И сега той продължава да работи в своето ателие с подкова над вратата, въпреки че скоро навърши 64 години. Само той знае колко труд и мъжество са били необходими, за да извае само с една ръка керамични изделия, в които се претворява красотата. Когато ги види, човек си мисли, че те могат да имат само една мяра - човешката вяра и стремеж към хубавото.

Любим девиз на Станимир е: "Това, което не ме убива, ме прави по-силен!" Тази философска мъдрост му дава сили и той обича да споделя, че трябва да бъдеш постоянен към това, което правиш.

Ангел НИКОЛОВ, гр. Исперих

50 години членувам в БСП, „Позитано" 20 ме поздрави

50 години членувам в БСП. Останах трогната, когато за рождения ми ден - 29.IX., бях поздравена от "Позитано" 20. Благодаря много!!!
В бр. 240 на ДУМА от декември м.г. прочетох статията на Никола Статков "Умници или дебили са българите?" Впечатли ме силно и ми хареса мнението на автора. Най-после в печата да срещна нещо много умно, за разлика от многото лъжи и измислици, а и казано от някои "умници" по радиото. Като пенсионер, ограничен по физически причини, се движа сравнително малко и контактувам с по-малко хора. Силно ме впечатляват обаче лошите отношения между хората, психическата им деградация и често срещаната агресия, дори при по-възрастни хора, стигаща до желание за бой. Естествено Иво Христов, срещу когото се изляха какви ли не обиди и укори, контактува с поне 5000 души, тъй като е и депутат. Неговото обобщение е напълно правилно. Дори той е употребил милата дума "дебили". Аз бих ги нарекла "откачалки".
Предвид почти 40-годишния ми педагогически стаж у нас и в чужбина, претендирам, че познавам много добре психиката на деца и възрастни. Доставя ми удоволствие да наблюдавам и изучавам човешката природа. Естествено, че чета много.
(То сега май живеем само с духовна храна!)
Ако имате възможност, поздравете автора на статията Никола Статков. Малко са вече мислещите хора. Може би искам прекалено много, но бих желала да предадете поздрави на доблестния и честен Иво Христов. Надявам се, че и на двамата ще бъде интересно да чуят мнението на един физик и математик.
Хиляди поздрави и благодарности.

Йорданка ГАЧЕВА, Плевен

www.duma.bg

ДУМА ПЕТЪК 2 ФЕВРУАРИ 2018

Каменаров нареди новия Обществен съвет на БНТ

Мнозинство от десни активисти ще следи за плурализма в националната телевизия

Вече е ясен новият Обществен съвет на Българската национална телевизия. От медията се похвалиха, че "девет значими личности" са приели да следят за плурализма на мненията. "Обществеият съвет е независим консултативен орган, който подпомага изпълнението на обществените функции на БНТ. Неговите членове наблюдават баланса на различните гледни точки и интереси в програмите на националната телевизия и съдействат за налагане на българската културна идентичност и език. Съветът може да обсъжда и предлага идеи за предавания, свързани с обществения характер на медията", припомнят от БНТ.

За шеф на обществения съвет е избран проф. Боян Биолчев, който бе ректор на СУ "Св. Климент Охридски" между 1999 г. и 2007 г. Зам.-председател ще бъде джаз певицата Хилда Казасян.

Освен тях в групата попадат социалният антрополог доц. Харалан Александров, бившата външна министърка Гергана Паси, която БНТ представя и като общественик. Писателката Теодора Димова и олимпийската и световна медалистка по кану-каяк Ваня Гешева също влизат в съвета. Групата се допълва от Мартин Захариев, който в момента е изпълнителен директор на Сдружение "Национален борд по туризъм". Блогърът Иван Стамболов-Сула и преводачът Иван Киров-Тоби са последните две имена, на които се е спрял новият генерален директор на БНТ Константин Каменаров.

"Благодаря на всеки от вас за приетата покана и за ангажимента заедно да отстояваме смисъла на обществената телевизия. Ръководството на БНТ разчита на активния диалог с членовете на Обществения съвет, водени от стремежа да бъдем конкурентна телевизия по отношение на общественото влияние. Предстои ни много работа и вярвам, че заедно ще бъдем част от положителната промяна на БНТ", заяви след избора си шефът на националната телевизия.

В социалните мрежи членът на СЕМ Иво Атанасов се възмути, че изборът е скандален. Според него в съвета няма нито един представител на лявото пространство, което повдига въпроса как тези хора ще отстояват обществения смисъл на БНТ. "Новото ръководство на БНТ не е толкова глупаво и сигурно си дава сметка, че при съотношение 7:0 в полза на център-дясно в обществения съвет той няма как поне що-годе обективно да оценява баланса на гледните точки в предаванията. Тъкмо затова този съвет звучи като подигравка към идеите и убежденията на голяма част от обществото. Десните сякаш искат да кажат: "Ще се гаврим, колкото си искаме, нищо не можете да ни направите!" Всъщност, не сякаш", написа Атанасов. Той няма усещането, че членовете на новия обществен съвет в БНТ ще разграничават работата си от политическите си пристрастия.

"Не държа в Обществения съвет на БНТ да има представители от БСП, защото ми е ясно, че става въпрос за структура, в която влизат не хора от партиите, а наложили се в професионален и обществен аспект личности, които да задават различни посоки в телевизията, да са полезни съветници там. Неприемливото за мен е, че в него няма нито един човек с леви идеи. Същевременно в него са хора като блогъра Иван Стамболов-Сула, талантлив човек, но крайно десен в политически аспект", коментира пред "Фрогнюз" и депутатът от БСП Александър Симов. Според него съветът не е представителен и е необходимо да бъдат обяснени мотивите за създаването му. "БНТ се издържа с парите на всички данъкоплатци, а голяма част от тях са с ляво политическо мислене. Те не са представени в този обществен съвет, което го прави категорично нелегитимен", добави Симов.

ИЗЛОЖБА ПРИПОМНЯ МИНАЛОТО НА РАДИО ШУМЕН

Камерна колекция от стари репортерски магнетофони, записвачки, ленти, телескопични и стандартни микрофони, документи и още много материали от фонда на Радио Шумен гостуват в Регионалния исторически музей в Шумен, съобщава БНР. Експозицията разказва за прохождащата през 1973 г. регионална станция на националното радио.

Кулминация на събитията, посветени на 45-ия рожден ден на Радио Шумен, ще е представянето на книгата "Истории за Радиото", в която бивши и настоящи колеги разказват професионалните си преживявания в студиото и извън него. Гостите на премиерата, която ще е днес от 19 ч. в хотел "Шумен", ще си тръгнат с подарък - книга.

"Пожелавам на колегите здраве, да не спират да търсят истината, да бъдат непоколебими във въпросите, твърди в изборите си и да не забравят, че екипният дух в работата е основата на успеха, заяви Ангел Трайков, директор на Радио Шумен.

Радио Шумен заедно с "Рок общество" организира и благотворителен концерт в подкрепа на колегата Станислав Буковалов, на когото предстои поредна сериозна операция.

Третият сезон на социалния проект "Бригада Нов дом" тръгва по БТВ от 1 март и ще се излъчва всеки четвъртък от 21 ч. Водеща отново е Мария Силвестър, а бригадата на Влади Караджов ще промени съдбата на 14 семейства, като направи домовете им уютни и функционални

15 септември 2018 г. ще е Ден на световно чистене

Първият по рода си Световен ден на чистенето ще е на 15 септември тази година, обявиха от БТВ. Представители на медията участваха на международен форум в Талин, където бяха отличени от световната организация Let's Do It World за дейността на доброволците, включили се в "Да изчистим България заедно".

Над 200 представители от близо 90 страни се събраха в естонската столица за конференцията "Чист свят". Бяха споделени добри практики и опит от провеждането на кампании за елиминиране на отпадъка в своите страни. Събитието поставя начало на организирането на първия Световен ден на чистенето, провеждан някога на планетата, уточняват от БТВ.

"Толкова е вдъхновяващо да виждам как действията на шепа хора, бързо набират скорост и влияят на десетки милиони по света. Вече 116 държави са потвърдили участието си в Световния ден на чистенето и над 20 милиона души са включени като доброволци в локални акции на всички континенти", доволна бе Ева Тууверк от Let's Do It World.

"Миналата есен участниците на най-мащабната доброволческа инициатива в България направиха чисти 3582 места. Цифрата е двойно по-голяма от досегашния рекорд, записан през 2015 г. в кампанията на БТВ. В депата бяха извозени 3788 тона отпадъци по данни от Министерството на околната среда и водите, а общо 305 401 души излязоха в деня на голямото почистване, за да докажат, че България е един отбор", отчитат екорезултата от БТВ.

Страница на Павлета ДАВИДОВА

Наз@ем от мреж@та

Разностранните послания на Бойко Борисов при срещата му с бизнеса предизвикаха многобройни коментари. Историята с лъвчетата, пребояването на лифтове в Давос, арестуваните му партньори от Румъния и др. родиха много шеги и закачки.

● Аз ли съм толкова проста, премиерът ли се изказва прекалено на високо ниво... не знам за вас, ама срам ме е, че много често не ми става ясно какво иска да каже премиерът.

● Давос в кои Национален парк е?! Предполагам лифтовете не са на кипърски безработен инвеститор... Туй популизма, докато си уреждаш банковите въпроси в Лихтенщайн, чия идея е на ПР Бъчварова ли!?

● Боко не е толкова тъп, колкото се опитва да се докара. Играе го чаровен застрашащ глупак, но е с двата крака в капана на Цеко и ПИБ, щом така лобира за "лифтче". То и на децата стана ясно, че тоя Георгиус, дето се води по документи, че половин България е негова, трябва да си продаде хотелите и апартаментите, щото иначе ПИП става КТБ две. Лошо е като сториш без мярка, това се направи в София, по морето и в Банско, какво се получи - в София мръсотия до шия, по морето нискотарифни туристи, в Банско няма сняг, лятото е мъртъв град, а зимата има две-три силни седмици. И всичко това е защото го направиха грозно и без мярка!

● Чудя се за какви неща се хаби енергията на електората? За разни лифтове, лъвчета и др "полезни" неща.Защо никой прави протести за цената на тока, водата, парното, горивата, храната и т.н.? Толкова ли забогатя българина че вече тези нещица не го вълнуват, а най важното е две лъвчета къде ще отидат? Медиите бълват постоянно за протести за какво ли не, а за жизнено важните неща от които зависи физическото ни оцеляване, мърчание! Въздухът бил мръсен! Абе джанъм, много хора се хранят от контейнерите за смет, други дори да работят не взимат редовно заплати, трети не могат да си платят основни неща от първа необходимост. А те!?, лъвчета, лифтчета, ФПЧ и прочие глупости. Отклоняване на общественото внимание от жизнено важни нещица! Млади хора умират поради бюрократични процедури, деца пребиват и ограбват по улиците! А ние лъвчетата, та лъвчетата! Жалко!

● Боко безумний. Давос е на 1600 м надморска височина, а не на 900. Там не се налага изсичане на огромно количество гора, защото пистите са над пояса с гората. Освен това в зимата е по-дълга и лифтовете и пистите имат много по-голяма използваемост.

● "Ето сега в Давос броя, броя, броя, броя - няма баир без 10 лифта." - посмали манго! Хубаво ли брои по "баирчетата"? да не се окаже после, че и до десет да броиш не можеш, м?

● За какво трябваше да биеш път до Давос за да научиш броя на лифтовете - за тази информация си има интернет? Добре, че не е бил двуцифрен, че не може да броиш дотолкова...

Франция - Крал Слънце
България - Слънце Крадец
Издрел - от пустиня - градина
България - от градина - пустиня
Швейцария - от голи баири - ски курорт
България - от вековни гори - зимен бардак

● Не виждам в какво упреквате Бойко Борисов. Че кой друг да бъде министър-председател в такава държава, където един куп институции не могат да се разберат та трябва министър-председателят да се занимава с две лъвчета?

● Каква е тази пародия на държава в която премиерът трябва да решава подобни казуси пропускайки 5-6 административни нива? Всички държавни институции в тотален колапс въпреки огромната армия от държавни служители и не могат да решат елементарни казуси. Решават се само въпросите които по една или друга причина стигнат до медиите и станат публични.

● На всеки средноинтелигентен гражданин на Републиката му е ясно, че това е поза...! Една от любимите на Борисов. Всички медии си умират да ни занимават, как Борисов геройски решава и се справя с тежки проблеми. Естествено, подобни проблеми не са нито сериозни, нито тежки. Просто са много добри за медиен пи-ар. Всеки проблем, който е придобил медийна известност се разрешава с личното разпореждане и намеса на Борисов. Иначе, няма как...!

(Запазен е оригиналният правопис)

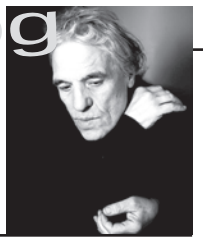
www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 2 ФЕВРУАРИ 2018

Очаквайте

АМЕРИКАНСКИЯТ РЕЖИСЬОР ЕЙБЪЛ ФЕРАРА Е СПЕЦИАЛЕН ГОСТ НА „СОФИЯ ФИЛМ ФЕСТ”

Ива Тодорова с първи моноспектакъл

„Приятно ми е, Ива!” под режисурата на Стоян Радев ще бъде представен в Театър „199”

Снимка ТЕАТЪР "199"/ПАВЕЛ ЧЕРВЕНКОВ

Сцена от спектакъла

Първият моноспектакъл на актрисата Ива Тодорова - “Приятно ми е, Ива!”, която е и авторка на текста, ще бъде представен на 3 февруари от 19.30 ч. на сцената на Театър “199 Валентин Стойчев”. Тодорова е позната на театроманите със запомнящата се роля на еколожката от спектакъла “Добре дошли в България”, за която получи номинация за “Аскеер 2017”. Следващите представления са на 18 февруари от 19.30 ч., на 2 и 21 март от 19.30 ч.

Колко личности могат да живеят в един човек? Правим ли това, което обичаме? Обичаме ли това, което правим? Какво е да си пораснал? Каква е връзката между популацията на лешоядите и всекидневието на рекламния директор? А между любовен монолог и изгоряла крушка?

Отговорите са различни за всеки човек от публиката. На сцената оживява такъв, какъвто е, животът, без маска и без грим. Ива е сред любимите ученици на Крикор Азарян. В началото на новия век играе в Народния театър “Иван Вазов”, Театрална работилница “Сфумато”, в Театъра на българската армия. Снима се във филми като символичния “Дунав мост”, после... среща любовта, която я отвежда в Италия за години. Там създава театрална компания за работа с деца. През 2009 г. се връща в България и започва работа в списание “8”, където до днес е рекламен директор. Консултант на постановката “Приятно ми е, Ива!” е режисьорът Стоян Радев, сценичната среда е дело на Елица Георгиева и Момчил Алексиев.

Това е моноспектакъл, какъвто наистина не сте виждали. Защото, както обича да казва Ива: “Въображението има граници, реалността - не”.

Тодорова завършва НАТФИЗ “Кръстьо Сарафов”, актьорско майсторство за драматичен театър в класа на проф. Крикор Азарян. Специализира в Университета на Маастрихт, Холандия, и в Театро Нуово ди Торино, Италия. Между 1997 и 2002 г. участва в постановки, режисирани от Стоян Радев, Галин Стоев, Лилия Абаджиева, Марий Росен, Андрей Белчев.

„КАРТИНИ ОТ 1001 НОЩ” - НЕПОЗНАТИЯТ И КОЛОРИТЕН ГЕОРГИ СТАНЧЕВ-ГЕО

Изложбата “Картини от 1001 нощ” на Георги Станчев-Гео бе открита снощи в касовото фоайе на ФКЦ във Варна. Авторът е непознат за варненската публика и изненадва с ярък колорит, свежо напластени цветни масла в своеобразен ракурс и собствена гледна точка относно съдържание и видения. Случването на цветове и сюжети е интересно и показва художника в различна от обкръжаващата го среда светлина - самобитен и приказен, топъл и искрен, това може да се види в неговите картини до 28 февруари.

Георги К. Станчев е роден на 24 януари 1957 г. в с. Вълча поляна, Ямболски окръг. Завършва Художествената гимназия в Казанлък, специалност живопис. Женен е, има три деца и живее във Варна. Работи в областта на графиката и живописта като реставратор в окръжен музей в Ямбол. Участва в изложби, където печели награда за живопис. Има две самостоятелни експозиции в Пловдив. Негови картини притежават частни колекционери от България, Израел, Германия, Франция, САЩ, Швеция, Русия, Англия, Гърция, Япония и др. “Ако не откриеш навреме Смисъла на живота, в края на живота си ще откриеш, че всичко, което си правил, губи смисъл”, обича да казва художникът.

„Лорд ъф дъ денс” ще омагьоса отново България

Незабравимото дебютно представяне в София и Русе на “Лорд ъф дъ денс”: “Dangerous Games” (“Опасни игри”), което вдигна на крака зрителите в зала 1 на НДК и “Булстрад Арена” в Русе, се състоя през октомври 2015 г. Самият Майкъл Флетли пристигна тогава за първи път у нас и присъства като специален гост на шоуто в София.

Българските любители на впечатляващата танцова сага между Доброто и Злото ще могат да й се насладят отново. Събитието, организирано от “Loud Concerts”, ще се състои на 12 април в зала 1 на НДК от 20 ч.

Билети се продават в мрежата на “Ивентим” (www.eventim.bg) и партньорите им в цялата страна. Ценовите категории са от 35 до 90 лева.

Предишната световна обиколка на спектакъла “Лорд ъф дъ денс”: Dangerous Games” постигна невероятен успех. Майкъл Флетли участва в част от разпродадените дати в Лондон и на Бродуей. Последната му изява бе на 17 март 2016 г. в Лас Вегас, но корифеят на ирландските танци продължава да ръководи трупата като неин създател, продуцент и хореограф.

Гостуването в София е част от световното турне на трупата, което започна на 1 ноември в Москва и засега има включени 55 дати, научи ДУМА от Радостина Ранова от “Loud Concerts”.

КРАТКИ

Сбирка на Филхармоничното общество

Поредната сбирка на Филхармоничното общество ще се състои на 5 февруари (понеделник) от 17.30 ч. в Мраморната зала на Софийската филхармония. Входът е свободен и е откъм улица “Г. Бенковски” 1. И този път темата е интересна: “От Гершуин и Бърнстейн към Пиацола” и “Солистите на Софийската филхармония”. Водещ ще бъде, както винаги, доц. Лъчезар Каранлъков. Първият концерт от цикъла “Годишните времена” е на 8 февруари под диригентството на Найден Тодоров с участието на цигуларката Сара Чанг - изключителна солистка от световна величина. В програмата са Увертюра към операта “Кандид” от Бърнстейн, “Годишните времена на Буенос Айрес” от Пиацола и Сюита из операта “Порги и Бес” от Гершуин. Вторият концерт от цикъла “Солистите на Софийската филхармония” е на 11 февруари под диригентството на Мартин Пантелеев и солистки Кремена Ачева, флейта, и Весела Тричкова, арфа, с участието на Националния филхармоничен хор “Св. Обретенов” с диригент Славил Димитров. Ще звучат Симфония 1, Концерт за флейта, арфа и оркестър и Коронационна меса от Моцарт.

Концерт в Музикалната академия

Академичният симфоничен оркестър на Националната музикална академия “Проф. Панчо Владигеров” ще изнесе концерт на 7 февруари от 18 ч. в концертна зала НМА, бул. “Евлоги и Христо Георгиеви” 94. Диригентка ще бъде Светлана Галианова от класа на доц. д-р Георги Патриков, солист - Давид Кокончев, кларинет, от класа на проф. д-р Сава Димитров. В програмата: Концерт за кларинет и оркестър 2 от Карл Мария фон Вебер и Пета симфония на Бетовен. Входът е свободен.

Мийт Лоуф може би вече няма да пее на сцена

Снимка БГНЕС

70-годишната музикална легенда Мийт Лоуф обяви, че може би никога повече няма да се качи на сцената. Причината са поредица хирургически интервенции, на които той трябваше да се подложи заради проблеми с гърба и кръста. Дори и след тях обаче болките не са отшумели и в момента се налага да използва проходилка. “Заради болките не съм пял повече от година. Когато пееш трябва да използваш всяка частица от себе си, а аз не мога да го сторя”, признава Лоуф пред сп. “Роулинг стоун”. Артистът смята и че е твърде стар и не се вижда на клубната сцена или като част от някоя банда.

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 2 ФЕВРУАРИ 2018

Очаквайте

БЕЛОСЛАВА СЪС СПЕЦИАЛЕН КОНЦЕРТ НА 14 ФЕВРУАРИ

Коафьорско шоу покори ценители

Топ стилистката Вили Боршукова покани екип от изявени фризьори, гримьори, маникюристи, дизайнери и модели, които представиха авангардни и официални визии

Альона НЕЙКОВА

Приятели, почитатели и ценители на известната българска стилистка Вили Боршукова наскоро имаха уникалната възможност да се насладят на атрактивно коа-фьорско шоу в известен столичен хотел. Спектакълът бе официално открит от председателя на Академията за мода проф. Любомир Стойков.

В първата част на пърформанса екип от изявени фризьори, гримьори, маникюристи, дизайнери и модели покори публиката с тематични стрийт стайл, авангардни и официални визии. Бунтарските рок и спортни прически впечатлиха присъстващите с атрактивни допълнителни конструкции от коси, контрастни дължини и цветове, сред които преобладаваха нюанси на синьото, зеленото, розовото, огненооранжевото, червеното и русото.

Снимка Влади БАЛЕВСКИ/МАГАМА/ ОТ ИГЛА ДО КОНЕЦ

Вили Боршукова с атрактивни модели, облечени в тоалети на дизайнерката Меги Петкова

Във втората част на шоуто, което продължи след емоционално изпълнение на певицата Галияна Арсова, бяха показани официални и авангардни прически. Стилните кокове с много перли в косите и грима допълваха тоалетите в бяло и златно - дело на дизайнерката Меги Петкова, носител на "Златна игла" на Академията за мода.

Неповторимите фризури бяха с различни форми, а сред най-атрактивните бе визията на разцъфнало цвете. Особено внимание привлече модел с шапка от коса, създадена от Вили Боршукова специално за събитието - безусловен ярък акцент на дефилето.

В своеобразна кулминация на коафьорското шоу, посветено на премиерата на българската професионална боя за коса "Кадифе", се превърна появата на "Мис България" Наталия Гуркова, фитнес модела Биляна Йотовска, "Мисис България" Милена Шаркова, "Мис България Свят" Вероника Стефанова и "Мис Северозападна България" и лице на "Магама" Лора Асенова. Красотата на дамите се подчертаваше от уникалните тоалети на дизайнера Христо Чучев. Маникюрът беше индивидуален за всеки модел и следваше тематиката на вечерта.

Вицц

- Обвързана ли сте?
- Не.
- Е, как такава красива и умна жена е без мъж до себе си?
- Имах, ама умря... от щастие.

ЙОРДАН КАМЕНОВ, писател
НИКОЛЕТА КАРАКОЛЕВА, футболистка
ПЕТКО ПЕТКОВ, футболен треньор
СРЕБРИНА СЛАВОВА, оперна певица и педагог
СТОЯНКА МУТАФОВА, актриса

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

2

† Сретение Господне

Гери Дончева ще е водеща на благотворително ревю

Водещата на светското предаване "Карамел" - моделката Гери Дончева, пристига в Бургас на 23 февруари, специално за да води благотворителното ревю "Lady`s Fashion Trends". Екстравагантната красавица не крие своята страст към модата и без много колебание прие да се включи в кампанията на вице "Мис България 2017" Йовита Георгиева. Ежегодната проява събира на едно място местни брандове, за да демонстрират актуалните тенденции в грима, прическите, бижутата, спортно-елегантните, официалните и булчинските тоалети - тоест цялостната визия на една дама за следващия сезон. Засега организаторите издават, че своя дебют по котешката пътека ще направят два бранда, изключително креативни и различни по своя стил.
Най-голямото модно ревю в Бургас ще се проведе в последния петък на месеца от 19 ч. в гранд хотел и СПА "Приморец" и ще бъде с благотворителна кауза, подкрепяща малките възпитаници от клуба по спортни танци "Нефтохимик-78".

Диета за главния мишелов на британското външно

Британското външно министерство забрани на служителите си да хранят котарака Палмърстън, отговарящ за лова на гризачи във ведомството, тъй като започнал да ги хваща по-малко ефективно. Според "Дейли телеграф" шефовете на отдели са получили служебно уведомление относно диетата на главния мишелов на службата.

Палмърстън застъпи на тази длъжност във Форин офис през 2016 г. и дори бе даван за пример на "колегата" си Лари от резиденцията на министър-председателя на страната. Мишеловът на "Даунинг стрийт" 10 беше забелязан да си играе с живи гризачи, докато през това време Палмърстън унищожи 27 мишки.

Котаракът Палмърстън

ОСЪДИХА РАПЪР НА 15-ГОДИШЕН ЗАТВОР ЗАРАДИ ВИДЕОКЛИП

Американски хип-хоп изпълнител беше осъден на 15 години затвор, тъй като е позирал в музикалното си видео с оръжия и има предишна присъда. В клипа Рикардо Буржос, подвизаващ се под артистичния псевдоним Нейшън (Nation), размахва два пистолета, докато рапира за "продажбата на наркотици, извършването на насилствени актове и липсата на ефективност у силите на реда". Съобщението идва от федералния съд на Чикаго.

Заради провинението си Буржос беше наказан с цели 188 месеца затвор, тъй като прокуратурата твърди, че едно от оръжията е било откраднато. Освен това рапърът има и предишна присъда за продажба на крек, кокаин и хероин.

Излежаването през уикенда е полезно

След тестове с 43 хил. доброволци шведски учени стигнали до извода, че дългото излежаване през уикенда е полезно за здравето, пише "Метро". Таблоидът цитира проучване на екипа от университета в Стокхолм. От изследването проличало, че хората, които спят по-малко от 5 часа и повече от 8, са с по-голям риск от ранна смърт. Но експертите констатирали също, че ако се излежаваме до по-късно през уикендите, това може да компенсира недоспиването през останалите дни от седмицата и да подобри здравословния ни статус. Според ръководителя на изследването Торбьорн Акерстед винаги е по-добре да увеличаваме часовете сън през почивните дни, отколкото да не правим нищо. При недоспиване на другия ден организмът чувства умора, нивата на стрес се увеличават и способността за концентрация намалява.

Прегръдката с лявата ръка е по-различна

Прегръдката с лявата ръка е по-сърдечна, защото се контролира от емоционалната дясна половина на мозъка, съобщи "Дейли мейл". Германски учени анализираха 2000 прегръдки на летище сред заминаващи и пристигащи и ги сравниха с прегръдки между непознати. Резултатите показват, че когато хората се накланят надясно, приятелският жест е по-малко емоционален. Прегръдките между мъже се отклоняват от тази норма. Те са повече с дясната ръка, дори в неутрални ситуации. Причината вероятно е, че повечето гледат на тях като на нещо негативно.

"Когато хората се прегръщат, емоционалните и двигателни мрежи в мозъка си взаимодействат и предизвикват по-силно накланяне наляво в емоционален контекст", обясни ръководителят на изследването Юлиан Пакхайзер от Руския университет в Бохум.

Резултатите от проучването са важни за анализиране на езика на тялото. Когато общуваме, думите осигуряват около 7% от въздействието, тонът на гласа - около 38 на сто, а езикът на тялото - 55 процента.

СРЕЩИ

РУМЯНА АНДОНОВА:

Искам да помагам на хората

Най-много обичам да пея, защото музиката ме успокоява и ме кара да се чувствам добре, казва младата изпълнителка, която учи математика и пее по концерти

Интервю на Надежда УШЕВА

РУМЯНА АНДОНОВА **е на 17 години, от София. Учи в Софийската математическа гимназия, XI клас. Това не ѝ пречи обаче да обича пеенето и да му се отдава във всяка свободна минута. Казва, че от никого не е наследила любовта си към музиката, макар че от малка се занимава с нея. Другият ѝ план е да учи медицина и да помага на хората.**
От по-скорошните ѝ изяви са концерт на 7 февруари в рок бар "Рокит" по проекта "Вокализирай това" на Миша Илиев. Другият концерт, на който Румяна е сред организаторите, предстои на 27 април, в него ще участват ученици от СМГ.

□ *Какви песни пеете и на какъв език? Как си избирате репертоара?*

- Всеки път е различно - аз или моят музикален педагог Миша Илиев, обикновено се редуваме. Пея на английски и български език, песните са предимно в стил поп музика. Засега имам повече на английски, отколкото на български.

□ *Толкова сте млада, откога датират изявите ви пред публика? Помните ли кога беше дебютът ви?*

- Не се притеснявам вече да пея на сцена. Пред голяма публика, когато излязох за първи път, беше в VII клас, тогава още не учех в СМГ, а - в 25 ОУ "Д-р Петър Берон" в София. Поводът за концерта бе голяма годишнина, той беше в Университета по архитектура, строителство и геодезия. Публиката се състоя от 800 души, аз трябваше да пея акапелно песента "Облаче ли бяло" и бях много стресирана. По това време имах голяма сценична треска, но все пак се справих. Всичко мина добре.

□ *Как намирате време за сценични изяви при толкова натоварена учебна програма?*

- Време винаги намирам, защото най-много обичам да пея и музиката ме вълнува, успокоява и ме кара да се чувствам добре. Постоянно имаме концерти, организирани от моя вокален педагог Миша Илиев, при който ходя веднъж седмично. Веднъж месечно пък правим голям концерт, както и по-малки. Малките са в клуб "Сохо", а другите в клубове като "Рокит" или "Маймунарника" в София. Освен това всяка година се занимавам с концерта на нашето училище, като от миналата взимам по-дейно участие в самото организиране на програмата, включително и на сценария. Дори ме избраха да пея в групата на училището, изпълнихме 4-5 песни. Концертът беше в голямата зала на УАСГ, а по-миналата - в НДК. Сега също ще имам по-важна роля в концерта, който подготвяме за 27 април, той е на гимназията и в него ще участват много ученици, въпреки това всеки може да дойде и да гледа. Още не се знае мястото обаче, предполагам, че ще е в зала "България" или в салона на УАСГ.

□ *Какво мислят родителите ви за това, че пеете? Насърчават ли ви, или по-скоро недоволстват?*

- Моите родители напълно ме подкрепят, даже наскоро ми купиха професионален микрофон и уредба, за да мога да записвам и да се упражнявам вкъщи. Те идват на всеки мой концерт и много се радват, че се занимавам с това, което ми харесва.

□ *Доколкото разбирам, пред вас има няколко поприща, в които може да се развивате - математиката, медицината и музиката. Накъде повече ви тегли, кой път бихте избрали с днешна дата?*

- Ако имам възможност по някакъв начин да се издигна по-високо в музиката, бих могла да участвам в някакво шоу, да спечеля малко повече внимание, за да може хората да искат да ме слушат, тогава сигурно бих се занимавала с музика. В противен случай, ако не получа такъв шанс за изява, по-скоро ще се занимавам с медицина. Затова уча сериозно по химия и биология...

□ *Пробвали ли сте се да участвате в конкурси или музикални формати, които станаха особено популярни през последните години?*

- Ходила съм на конкурси преди две години, когато бях при друга музикална педагожка, но тогава не бях изобщо готова, участвах в конкурс в Свищов, който се казваше "Звездите на Лора" и един друг в Русе... А на тези по-големите като "Х фактор" и "Гласът на България" още не съм, но обмислям да се явя.

□ *Всяка седмица ли имате музикални участия по клубове? Остава ли ви време?*

- Не всяка седмица, но всеки месец по два пъти горе-долу - един голям концерт, който е в сряда, и по-малки в бар "Сохо", петък. В останалото време също може да отидеш и да изпееш по една песен. Концертите са на двама човека, които пеят по осем песни и има възможност да представят по-голям репертоар. Така е по-добре, много повече ми харесва, отколкото на големите концерти, защото там времето за изява е ограничено.

□ *Доста ваши връстници, като завършат средното си образование, отиват да учат в чужбина, пред вас има ли такава възможност?*

- Много искам да остана в България, но ако продължа с медицината, мисля все пак да държа изпитите за чужбина. Сестра ми учи медицина в Англия и ако се получат нещата, може би ще отида при нея...

□ *Свирите ли на музикален инструмент?*

- Не засега. Исках да се запиша на пиано... Пробвала съм да свиря на китара, но не ми се получи.

□ *Какви са амбициите ви с математиката?*

- Не ме влече вече. Наблягах на нея само, когато кандидатствах в Математическата гимназия, тогава ми харесваше да решавам задачи. Интересува ме по-скоро биологията и химията и най-вече това да помагам на хората, затова искам да уча медицина.

□ *Когато все пак се откъснете поне за малко от училището и учебните задължения, какво друго правите с удоволствие?*

- Нямам много свободно време, но ако ми остане, все пак най-вече пея или се занимавам пак с музика. Излизам с приятели от време на време.

www.duma.bg

ЕФЕКТИ НА ОГЛЕДАЛОТО

ИЛИ ОТРАЖЕНИЯ ОТВЪД ВЪОБРАЖЕНИЕТО

От години хората приемат огледалото като предмет, превърнал се в неизменен атрибут на всекидневието. Обаче предназначението му не се свежда само до оценяването на собствения ни външен вид или до помощ при шофирането на автомобил. Съществуват невероятни факти, които разкриват неподозирани детайли за тази гладка полирана повърхнина с висок коефициент на отражателна способност.

Илюзията на фантомния крайник

БЕЗБРОЙ ЕКСПЕРИМЕНТИ И ИЗСЛЕДВАНИЯ СА ПОСВЕТЕНИ НА ТОЗИ НЕИЗМЕНЕН АТРИБУТ ОТ ВСЕКИДНЕВИЕТО

Експериментите на невролози върху пациенти с фантомни крайници разкриха много нови обстоятелства за работата на мозъка. Използвайки оптичната илюзия "дим и огледала", специалистите разположили на масата предмет, изработен от стъкло и покрит с тънък слой метал. Опитали се да го наглася т така, че в него да се появи отражението на неповредената ръка (или крак) на човека. С помощта на тази заблуда се получило наслагване върху фантомния крайник. И в крайна сметка у пострадалия се създавало чувството, че има две цели ръце. Когато здравият крайник мърдал, човекът усещал същото движение и с фантомния, дори в случаите на тотална липса или дългогодишно обездвижване. Може на някого това да се стори стряскащо и зловещо, но по този начин хората сравнително по-лесно възприемат загубата си, твърдят специалисти.

При продължителното разглеждане на собственото отражение в огледалото се наблюдава странна илюзия на въображението. Това е стар трик, който напоследък предизвика сериозен интерес и от страна на учените. Опитайте сами. Седнете на приблизително един метър от огледалото и се взирайте в себе си поне четвърт час. Нека в стаята е максимално тъмно, но при това трябва добре да виждате отражението си. Първо, ще забележите, че лицето ви започва постепенно да се изкривява. После, в рамките на няколко минути, ще установите, че то се променя до степен, когато вече практически не можете да се познаете. Нерядко хората съзират напълно различни лица или дори фантастични чудовища и същества, приличащи на животни. Става въпрос за дисоциативно състояние, изучавано от експерти, които се опитват да анализират нашето самосъзнание и идентичност. Психолозите вярват, че това дори може да помогне на пациентите с шизофрения, когато те са помолени да преодолеят тяхното "друго аз".

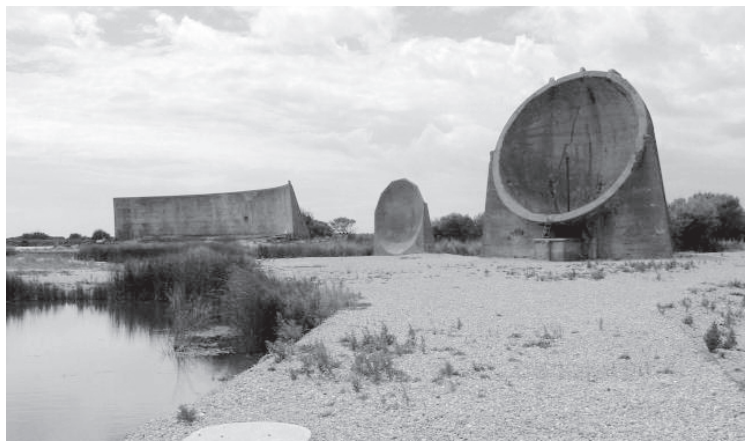

Някои животни и птици се разпознават в огледалото

Повечето хора смятат за подразбиращо се от само себе си, че се разпознаваме в огледалото. Въпреки това се оказва, че не всеки може да мине теста за идентифициране на собственото си отражение. За целта учените тайно отбелязват по определен начин лицата или телата и следят за поведението на индивидите пред огледалото, за да се уверят, че наблюдаваните са сигурни в установяването на самоличността си и се опитват да изтрият маркировката.

Децата обикновено започват да разпознават собственото си отражение на двегодишна възраст. Но когато специалистите изследвали малчугани от Фиджи и Кения, се оказало, че те не успявали да минат теста, дори когато са на шест. Това обаче не означава, че не са в състояние на психологическо ниво да се разграничат от други хора. По-скоро поведението им е следствие на културните различия, свързани с използването на определени предмети от бита, включително и огледалото.

Сред животните също има такива, които са способни да разпознаят отражението си, твърдят експерти. Например слоновете се провалят на теста с маркировката на тялото (явно не се притесняват от белезите, затова и не реагират). Но пък демонстрират очевидно поведение, разкриващо тяхната самоидентификация, основавайки се на повтарящите се движения, което показва връзката с отражението им. Горилите също не са успели категорично да докажат разбирането си, че виждат себе си в огледалото.

Акустични огледала

Истината е по-различна от отражението

Но те се смятат за доста сравнително примитивни животни и зрителният контакт е изключително важен за тях. Любопитното е, че тези представители на фауната след детайлното изучаване на отражението си обикновено се отдалечавали, за да премахнат маркера на учените. В списъка с животните, които разбират, че виждат себе си в огледалото, са още шимпанзета, орангутани, бонобо, делфини, косатки и европейски свраки. Трябва да се отбележи, че някои специалисти оспорват ефективността на метода за маркиране, защото са убедени: и птиците, и бозайниците, и чифтокопитните, и влечугите са доста по-съобразителни, отколкото хората си мислят.

Разстоянието на Луната от Земята е 384 403 км, но то постоянно се колебае поради елиптичната орбита около Земята. В най-близката си точка достига 363 104 км, а в най-отдалечената - 406 696 км. Човечеството разполага с толкова точни числа за отдалечеността на естествения спътник на нашата планета именно благодарение на огледалата. Астронавти оставили на Луната ретрофлектор със серия от ъглови рефлектори с огледала от специален тип, които отразяват в обратната посока лазерните лъчи, насочени от големи телескопи на Земята. Подобна технология позволява да се направят изчисления с точност до 3 см и да се обогатяват знанията за тази част от Слънчевата система.

Научен факт е, че огледалата са предназначени не само за да могат хората да разглеждат собствената си визия. Всъщност гладката им повърхност има способността еднакво добре да отразява и светлината, и звука. Във Великобритания това свойство широко се използва по време на Втората световна война, преди да бъде изобретен радарът. Става дума за т.нар. акустични огледала, прилагани за регистриране на звукови вълни на вражеската авиация. Някои от тези устройства, разположени на почти цялото крайбрежие в страната, съществуват и днес. Достъпът към повечето е забранен, но в най-известните, сред които са и разположените в Дендж, графство Кент, дори се организират туристически разходки. Единственото звуково огледало отвъд границите на Острова всъщност е и най-голямото. То се намира в Малта, а височината му е 61 метра. Местните го наричат "il widna", което в превод означава "ухо". Обикновените индивиди нямат право дори да го доближават.

Наскоро пък бе създадено т.нар. огледало на истината. То позволява на хората да наблюдават себе си в отражението така, както ги виждат другите отстрани.

Страницата подготви Альона НЕЙКОВА

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 2 ФЕВРУАРИ 2018

САС върна медалите на Русия от Сочи 2014

Възстановиха правата на 28 спортисти да се състезават в Пьонгчан, 11 други получиха опрощение, но и забрана да се състезават на Игрите в Корея

Спортният арбитражен съд в Лозана отмени наказанието на 28 руски спортисти, чийто състезателни права бяха спрени от Международния олимпийски комитет заради съмнения в употреба на допинг. По този начин те са оневинени и приети за чисти от допинг и отнетите им медали (1 златен, 6 сребърни и 2 бронзови) от Сочи 2014 ще им бъдат върнати, а така Русия се връща начело в класирането по нации в "домашната" си Олимпиада.

43-ма руснаци бяха получили доживотни забрани да участват в състезания, след като бяха обвинени в употреба на допинг на Игрите в Сочи. "В 28 случая предоставените доказателства не са достатъчни, за да се установи нарушение на антидопинговите правила", съобщиха от САС на специален брифинг в Пьонгчан.

Тези 28 състезатели все още имат шанс да участват на Олимпиадата в Пьонгчан, която започва на 9 февруари. Арбитражният съд отмени доживотните наказания и на други 11 руснаци, но им забрани да участват на Игрите в Южна Корея.

"Много се радваме за нашите атлети", заяви Дмитрий Песков, говорител на президента на Русия Владимир Путин. "Това решение показва, че нашата усилена борба за правата на нашите спортисти е оправдана, може да бъде ефективна и трябва да продължи. Ние ще продължим нашата мирна легална борба за правата на атлетите ни. Със сигурност при нас е имало проблеми с допинга, както има в много други страни. Ние ще продължим нашата безмилостна борба с допинга", допълни Песков.

Директорът на комуникациите при МОК Марк Адамс даде пресконференция в официалния пресцентър в Пьонгчан след отмяната на наказанието на 28 руски спортисти от Спортния арбитражен съд

Ден по-рано в държавната резиденция в Ново Огарьово край Москва Путин прие 169-има руски спортисти, които имат квоти за Игрите в Пьонгчан, но ще се състезават под неутралния флаг на МОК и като Независими руски спортисти, и поиска прошка от наказаните, че държавата не е успяла да ги опази от скандала, в който без вина са замесени.

Решението на САС обаче беше посрещнато с неудовлетворение от МОК. "МОК е разочарован, че САС не видя системни нарушения на 28 руски спортисти. Това решение на съда може да има сериозно влияние на бъдещата борба с допинга", отбелязаха от МОК в специално становище.

Вицепремиерът на Русия Виталий Мутко, който бе лишен от акредитация за Пьонгчан и за Световното първенство по футбол, на което Русия е домакин през лятото, обяви, че държавата ще проучи решението на съда за другите 11 спортисти и ще поиска повторно преразглеждане на случая от САС.

Членът на комитета на Думата по физическа култура, спорт, туризъм и младежта, Сергей Чепиков, двукратен олимпийски шампион по биатлон, пък изрази мнение, че МОК трябва да бъде реорганизиран, защото действията му са политизирани и репресивни.

Председателят на Руската федерация по бобслей Александър Зубков нарече оправданите руски медалисти от Сочи по скелетон "герои". "Много се радвам, за нашите скелетонисти, които през цялото време се държаха смело и се бореха докрай за истината. Те са големи юнаци и много бих искал те да се състезават и на Олимпиадата в Пьонгчан", заяви Зубков.

От МОК обаче се запънаха, че оправдателното решение на САС за руснаците не означава автоматично, че те ще бъдат допуснати до участие в Пьонгчан.

Отменени са пожизнените дисквалификации на бобслеистите Александър Зубков, Александър Касиянов, Алексей Пушкарьов, Илвира Хузина, ски бегачките Юлия Иванова Юлия Чекальова и Анастасия Доценко, хокеистките Галина Скиба, Анна Шибанова и Инна Дюбанюк, но те нямат право на участие в Пьончанг.
Напълно оправдани са бобслеистите Дмитрий Труненков, Алексей Негодайло, Олга Стулньова и Людмила Удобкина; скелетонистите Александър Третяков, Сергей Чудинов, Елена Никитина, Олга Потилицина и Мария Орлова; ски бегачите Александър Легков, Евгений Белов, Максим Вилегжанин, Алексей Петухов, Никита Крюков, Александър Бесмертних, Евгения Шаповалова и Наталия Матвеева; кънкобегачите Олга Фаткулина, Александър Румянцев, Иван Скобрев и Артьом Кузнецов; състезателите с шейни Татяна Иванова и Алберт Демченко, както и хокеистките Екатерина Лебедева, Екатерина Пашкевич, Татяна Бурина, Анна Щукина и Екатерина Смоленцева.

Нов допинг скандал гръмна преди Пьонгчан

Допинг скандал е на път да избухне само 8 дни преди началото на XXIII Зимни олимпийски игри в Пьонгчан (9-25 февруари). Този път не става дума за многобройни положителни допинг тестове на олимпийци. Оказва се, че просто хиляди тестове, направени по време на Олимпиадата, могат да се окажат безполезни. В предаване на германския тв канал ARD, озаглавено „Секретният случай на допинг: Олимпийската конспирация" беше показано, че новите бутилки за тестовете, които ще бъдат използвани на Игрите в Южна Корея, не са защитени от манипулиране на пробите.

Според репортажа т.нар. бутилки „БЕРЕГ-КИТ", произведени от швейцарската компания „Берлингер", могат да бъдат частично отваряни след запечатването на допинг пробите. А това означава, че тестовете на спортистите могат и да бъдат подменяни при транспортирането им до лабораторията и от тази манипулация няма да остават следи. Така спортист с положителна проба може да се озове с чиста, както и обратното.

От Световната антидопингова агенция признаха за проблема: „УАДА знае за тази ситуация. Със сигурност това повдига много въпроси и съмнения. Ние получихме сигнал за проблема на 19 януари от лабораторията в Кьолн. Вероятно голяма част от пробите са наред и са отрицателни. Знаейки обаче, че тестовете могат да бъдат манипулирани, ще бъде наивно да вярваме, че никой няма да се възползва от това. Така всеки положителен резултат може да бъде успешно оспорван, тъй като новата система не отговаря на основното си изискване – да бъде сигурна", коментира адвокатът по антидопингови случаи Михаел Леенер.

Новите бутилки за допинг пробите се използват от септември 2017 година и по презумпция трябваше да направят системата много по-сигурна след скандала с манипулираните тестове на руските спортисти. Кьолнската лаборатория е считана за най-меродавната в света и се използва за контролни тестове в спорни случаи.

Снимки БГНЕС

Делегация от КНДР от 32 души, включваща 22 севернокорейски спортисти за Игрите - алпийски скиори, ски бегачи, фигуристи и състезатели по шорттрек, пристигнаха в Олимпийското село в Пьонгчан

БЪЛГАРИТЕ В ЕДИН БЛОК С ГЕРМАНЦИ, ФИНЛАНДЦИ И ХЪРВАТИ В ОЛИМПИЙСКОТО СЕЛО

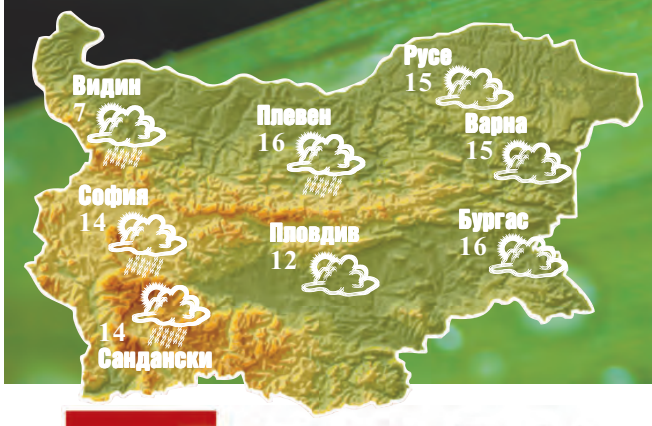
Президентът на МОК Томас Бах официално откри Олимпийското село в Пьонгчан. Според германеца това е едно от най-хубавите села на Зимни олимпийски игри. „Убеден съм, че спортистите ще се чувстват добре в това село и ще запазят прекрасни спомени. Желая състезателите да се чувстват у дома, макар и далеч от вкъщи," каза Бах на церемонията по откриването. След като българската делегация бе регистрирана официално в Олимпийското село, олимпийците ни ще бъдат настанени в блок 104 заедно със спортистите на Германия, Финландия и Хърватия. Днес за Пьонгчан летят първите наши олимпийци - биатлонистът Красимир Анев и състезателят по спускане с шейни Павел Ангелов.

Страницата подготви Владимир НИКОЛОВ

Президентът на МОК Томас Бах откри Олимпийското село в Пьонгчан, което се намира на 237 км източно от Сеул и близо до границата със Северна Корея

ВРЕМЕТО

Днес облачността ще е значителна и на отделни места ще превали слаб дъжд. Ще духа от умерен до временно силен вятър. Минималните температури ще са от минус 2 до 3 градуса, а максималните - между 12-17 градуса. Над планините ще е облачно, със слаби превалявания от сняг. Ще духа умерен до силен вятър. Температурата на 1200 м ще бъде около 8 градуса, на 2000 м – около 1 градус. По Черноморието облачността ще е значителна. Ще духа умерен вятър. Дневните температури ще са между 14-18 градуса. Температурата на морската вода е 6-7 градуса. Вълнението на морето ще бъде 2-3 бала.

Изгледи за

3 максимални **11°/18°**

4 максимални **8°/15°**

В събота минималните температури ще бъдат между 2 и 10 градуса, а максималните - от 11 до 18 градуса. В неделя температурите ще се понижат, максималните ще са от 8 до 15 градуса.

ДУМА®
www.duma.bg
duma@duma.bg

Основател
Стефан Продев

Издава
„ДУМА прес” ЕООД

И. д. главен редактор
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Зам. главен редактор
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

Адрес на редакцията:
София - 1000, ул. „Позитано” 20А
Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

Управител **Павел Бебов**
Зам.-управител **Иван Ченчев**

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: **Велислава Дърева**

БЪЛГАРИЯ: **Павлета Давидова** - завеждащ отдел - 215; Аида Паникян - 218; Десислава Велева; Милена Николова - 233; Ростислава Иванова - 233; Юлия Кулинска - 224

ИКОНОМИКА: **Мая Калпачка-Йованов-ска** - завеждащ отдел - 246; Ася Гарделi - 246

СВЯТ: **Галина Младенова** - завеждащ отдел - 219; Георги Христов - 220; Юри Михалков - 220

КУЛТУРА: **Вилиана Семерджиева** - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: **Велиана Христова** - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229

ЧЕТИВО: **Боян Бойчев** - редактор на “Пегас” - 244; **Неделник:** Богдан Иванов - 225; **Пардон:** Чавдар Шинов; **Художник:** Анатолий Станкулов

СПОРТ: **Владимир Николов** - завеждащ отдел - 245, Марин Милашки - 245

ФОТО: **Емилия Костадинова** - 206; Мариета Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Лиляна Моллова, Петя Рогачева, Спаска Венева

АДМИНИСТРАЦИЯ

РЕКЛАМА: **Петрана Сомлева**, Ива Иванова - 205; e-mail - **reklama@duma.bg**

“Национална дистрибуция” ООД - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: **Румяна Кирилова** - 203; **Емил Михов** - 208; **abonament@duma.bg**

НАБОР: **Хрисула Василева** - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg;**

ПРОИЗВОДСТВО: **Владимир Тополски**

ВЕСТНИК „ДУМА” Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ”, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК” И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО”

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

ПЕЧАТ: АЛИАНС МЕДИАПРИНТ

София, жк. "Дружба" 1, ул. "Илия Бешков" 3А

БНТ 1

06:00 Денят започва Сутрешен информационен блок
09:00 По света и у нас
09:15 Денят започва с Култура културен блок
11:00 Зелената линейка Здравно риалити
12:00 По света и у нас
12:30 Светът на Япония: Моменти от Ишикава
13:00 Вяра и общество с Горан Благоев /п/
14:00 Дом за нашите деца: Неизчезващите тв филм
15:15 Сийбърт анимационен филм
15:30 Семеен бизнес тв филм
16:00 По света и у нас
16:10 Новини на турски език
16:25 Специализирано предаване за хора с увреден слух
16:40 Как се прави? документална поредица
17:25 Светът е 7 Коментарно предаване за събитията от международната политика
17:55 Зелена светлина
18:00 По света и у нас
18:15 Още от деня коментарно предаване
19:00 Семейство Даръл 2 тв филм
19:50 Лека нощ, деца!
20:00 По света и у нас
20:45 Спортни новини
21:00 Панорама Обзорно политическо предаване с водещ Бойко Василев
21:55 Война и мир тв филм /Великобритания, 2015г./
23:00 По света и у нас
23:25 Зелена светлина
23:30 Суинг кидс бенд и Аксел Цвингербергер Международен джаз фестивал - Банско 2017
00:30 Денят започва с Култура
02:10 Червената кралица тв филм
03:10 Семеен бизнес тв филм
03:55 Как се прави? документална поредица/п/
04:20 Зелената линейка /п/
05:00 Още от деня коментарно предаване/п/

bTV

06:30 „Тази сутрин“ - информационно предаване
09:30 „Преди обед“ - токшоу с водещи Десислава Стоянова и Александър Кадиев
12:00 bTV Новините - обедна емисия
12:30 „Шоуто на Слави“ /п/- вечерно ток шоу
13:30 Премиера: „Любов под наем“ - сериал, с. 1, еп. 54
15:00 Премиера: „Шест сестри“ - сериал, с.1, еп.7
16:00 Премиера: „Клиника край езерото“ - сериал, с.3, еп. 22
17:00 bTV Новините
17:30 „Лице в лице“ - публицистично предаване с водещ Цветанка Ризова
17:50 Спорт тото
18:00 Премиера: „Скъпи наследници“ - сериал, с.1, еп. 15
19:00 bTV Новините - централна емисия
20:00 Премиера: „Сега и завинаги“ - сериал, с. 2, еп. 46
21:30 Премиера: „Мата Хари“ - сериал, с.1, еп.12
22:30 „Шоуто на Слави“ - вечерно ток шоу
23:30 bTV Новините - късна емисия
00:00 „Извън играта“- сериал, с.7, еп. 1
01:00 „Изкушение“ /п./- сериал
02:00 bTV Новините /п./ - късна емисия
02:30 „Преди обед“ /п./ - токшоу
04:30 „Седем часа разлика“- сериал, с.3, еп.14
05:30 „Аватар - легендата за Анк“ - анимация

NOVA

06:20 „Здравей, България“ - сутрешен блок
09:30 „На кафе“ - предаване на NOVA
11:30 „Бон Апети“ - предаване
12:00 Новините на NOVA
12:30 „Войната на розите“- сериен филм
13:30 „Остани с мен“ (премиера) - сериен филм
14:30 „Прости ми“ (премиера) - сериен филм
16:00 Новините на NOVA
16:30 „Намери ме“ (премиера) - сериен филм
17:30 „Господари на ефира“- забавно предаване /п/
17:55 „Теглене на Лото 5 от 35 - „Златната топка“
18:00 „Семейни войни“ (премиера) - телевизионна игра
19:00 Новините на NOVA - централна емисия
20:00 „Черешката на тортата“ - предаване на NOVA, нов сезон
21:00 „Шеф под прикритие“ - риалити, нов сезон
22:00 „София - Ден и Нощ“ (премиера) - риалити сериал
23:00 „Господари на ефира“- забавно предаване
23:30 Новините на NOVA
00:00 „Часът на Милен Цветков“ - предаване на NOVA
01:00 „Скандал“ - сериен филм, 3 сезон
02:00 „Непростимо“- сериен филм
04:00 „Ритъмът на мечтите“ - сериен филм

БНТ 1

08:00 Новини
08:15 Телеканал „Добро утро“
08:30 „Пробни покупки“
09:00 „Живей здравословно!“
10:00 „Модна присъда“
11:00 Новини (със субтитри)
11:15 „Времето ще покаже“
14:00 Новини (със субтитри)
14:15 „Хайде да се оженим!“
15:00 „Мъжко / Женско“
16:00 „Времето ще покаже“
17:00 „Вечерни новини“ (със субтитри)
17:45 „Човекът и законът“ с Алексей Пиманов
18:50 „Поле на чудесата“
20:00 „Време“
20:30 „Най-стар от всички!“
21:55 „Вечерният Ургант“
22:45 Филм „Елхи“
00:20 Филм „Изненадващо-неочаквано“
01:50 Филм „Робиня на любовта“
03:20 „Модна присъда“
04:15 Филм „Горещ сняг“
05:00 Новини
05:10 „Горещ сняг“

ОВЕН
Използвайте силата на разума си и търсете проява на чистите си мисли, без да се обвързвате със съмнителни хора.

21 март - 20 април

РАК
Възможни са преговори, подписване на договори и делови контакти, ако днес сте активни, ще останете удовлетворени.

22 юни - 23 юли

ВЕЗНИ
Днес обмисляйте бизнес идеите на съдружниците и партньорите си и потърсете бързи решения да реализацията им.

24 септември - 23 октомври

КОЗИРОГ
Днес, преодолявайки трудности от различно естество, ще се покажете смели и отговорни, каквито сте си винаги.

22 декември - 20 януари

ТЕЛЕЦ
За предпочитане е да избягвате многолюдните места и да запълвате времето си с полезни за вас занимания днес.

21 април - 21 май

ЛЪВ
Денят ще е много добър за реализация на подготвяни проекти и дейности, свързани с бизнес, научни дейности, реклама.

23 юли - 23 август

СКОРПИОН
Ентусиазирани сте да свършите повече работа днес и ще срещнете подкрепа. Бъдете все така отговорни и точни.

24 октомври - 22 ноември

ВОДОЛЕЙ
Днес новостите в работата ще ви направят все по-активни и така ще може да оттоворите на очакванията към вас.

21 януари - 19 февруари

БЛИЗНАЦИ
Денят е подходящ и за начало на нова дейност, за бизнес и сделки. Научната работа също ще ви носи удовлетворение.

22 май - 21 юни

ДЕВА
Очаква ви положителна развръзка на въпрос, на който възлагате големи надежди за вашето професионално развитие.

24 август - 23 септември

СТРЕЛЕЦ
Днес е възможно да ви измъчват притеснения както в служебен, така и в личен план, но ги запазете за себе си.

23 ноември - 21 декември

РИБИ
Каквито и да са проблемите днес, ги приемете и анализирайте последствията, без да показвате негативизъм или гняв.

20 февруари - 20 март

Обявиха заплатата на Бербатов в Керала

Индийската Суперлига взе решение всички заплати на футболистите в първенството да станат публично достояние. Информацията вече е достъпна чрез уебсайта на шампионата, а родната звезда Димитър Бербатов всъщност е един от най-скъпоплатените чужденци. Звездата на Керала Бластърс ще прибере 22 млн. рупии, които възлизат на $358 942, при това, ако изпълни докрай 1-годишния си контракт с клуба. Българинът обаче не е най-скъпоплатеният чужденец в Суперлигата. Пред него с $400 000 годишно възнаграждение се нарежда неговият добър приятел от годините в Тотнъм Роби Кийн, който сега защитава цветовете на шампиона ATK. Най-много пари - почти $500 000 (31,7 млн. рупии), пък получава 32-годишният венецуелски нападател на Бенгалуру ФК Мику.

Разликата в заплащането между чужденците и индийските играчи на този етап е впечатляваща. Най-добре платеният местен футболист също е нападател на Бенгалуру, но Сунил Чхетри прибира по 15 млн. на сезон, което се равнява на 2/3 от заплатата на Бербатов, и на по-малко от половината от заплатата на Мику.

Макнами още чака Гришо в София

Трима наши получиха покани за основната схема на турнира

Директорът на турнира "Диема Екстра София Оупън" Пол Макнами изрази оптимизъм, че Григор Димитров ще вземе участие в турнира в българската столица. Той каза, че все още няма категорично развитие по присъствието на световния №4 в състезанието, което е от категорията АТП 250 и вече трета година е най-голямото у нас. В дебютното издание хасковлията не участва, а миналата година спечели титлата в "Арена Армеец".

Снимка TENNIS.BG

Пол Макнами

„Все още няма категорично развитие. Разбира се, и ние сме загрижени. Той прави всичко възможно, за да дойде да играе. Огромно нещо е да дойдеш да се биеш пред сънародниците си. Знам, че както феновете, така и той си спомня за онзи момент, в който целуна корта. Действаме по план", коментира австралиецът. „Аз съм оптимист и знам огромното лично желание на Григор Димитров да дойде и да участва на турнира. Той наистина има проблем с рамото, но и в момента прави всичко възможно, за да бъде готов. Той е поставен под огромно напрежение. Много бързо се качи до №3. В тази година той бе в нова роля и се превърна в главното събитие. Озоряването му като спортист се видя в мачовете от Откритото първенство на Австралия. Преди година или две той нямаше да може да спечели такива мачове", добави Макнами.

„Григор Димитров може да вземе решението си и 5 минути преди първия мач, защото го заслужава, защото стигна до третото място в света, а след шоуто, което направи миналата година ще му дадем всички възможности. Вярвам, че няма да се чака до последния момент и ще знаем по-рано. Григор е голям професионалист и ще знаем навреме", продължи той.

„Евентуално негово отсъствие ще бъде неприятно. Когато бях директор на Откритото първенство на Австралия, Андре Агаси ми се обади вечерта преди първия мач и ми каза, че няма да играе. Тогава бе наистина неприятно. Правил съм 45 турнира на високо ниво и съм виждал всичко. В спорта се случва всичко, особено, когато става дума за контузии. Турнирът остава много силен с класни участници и бъдещи звезди. Искаме да зарадваме българската публика. Надявам се, че това няма да е последният ATP турнир тук, но понеже теоретично има такъв риск, се надявам хората да ни подкрепят в залата. Важно е за бъдещето на тениса в България. Невъзможно е Григор да бъде заменен точно в България", каза още Пол Макнами.

Жребият за турнира се тегли днес и е малко вероятно Гришо да долети от Монте Карло, за да играе в София.

Григор Димитров е вдигнал купата от турнира "София Оупън" през 2017 г.

За първи път в тригодишната история на "София Оупън" всички „уайлд карти" се дават на родни тенисисти. Най-добре класираният ни тенисист след Григор Димитров – Димитър Кузманов, извоювалият „уайлд кард" като шампион от държавното първенство на закрито Александър Донски и големият ни талант Адриан Андреев ще се включат директно от основната схема на DIEMA XTRA Sofia Open 2018. През декември Андреев спечели титлата на турнира Eddie Herr, който е сред най-престижните надпревари в света за юноши и девойки до 18 години.

Донски и Андреев влизат в основната схема на сингъл на турнир от сериите АТП 250 за първи път, докато пловдивчанинът Кузманов получаваше покани и на първите 2 издания на турнира.

Излезе първата неофициална биография на Григор Димитров

Първата неофициална биография на Григор Димитров е вече в книжарниците. Автор на "Григор Димитров - гордостта на България" (ИК "Сиела") е спортният журналист Любомир Тодоров, който проследява кариерата на тенисиста от тренировките в родния му град Хасково до триумфа на финалите на АТР тура в Лондон в края на 2017 г.

Пътят на тенисиста, завършил под №3 в световната ранглиста през 2017 г., е проследен в детайли. Тодоров следи кариерата на Гришо от първите му официални мачове по родните тенис кортове. В книгата е проследен пътят на Димитров от Хасково до триумфа в Лондон в края на 2017 г., като подробно са описани успехите му при юношите, кариерата му при мъжете.

Гришо се занимава с тенис от 5-годишен, тренира в тежки условия, а финансиране за немалка част от участията му в различни турнири осигурява семейството му. На 14 години Димитров печели Европейското първенство за юноши в Острава, Чехия, и оглавява европейската ранглиста в своята възраст. Едно след друго идват и заслужените отличия, които постепенно извоюват на Григор световна слава. През Orange Bowl и US Open до "Ролан Гарос" и "Уимбълдън", целият свят знае кой е Григор Димитров.

Освен подробна информация за кариерата и живота на звездата, книгата съдържа избрани интервюта на Димитров през годините, мнения за играта му от видни специалисти, сред които Магдалена Малеева, директорът на АТР 250 състезанието в София Пол Макнами и др.

КАРИЕРА ПРИ ЮНОШИТЕ

Малкият юнак тренира в Хасково със своя баща Димитър Господинов Димитров. Въпреки суровите условия през зимата Григор не пропуска нито едно занимание в хандбалната зала в родния си град. С баща си поемат рано сутрин, когато луната още властва на небето. В самата зала е толкова студено, колкото и навън. Или почти. Неотопленото помещение и дървеният под не могат да прекършат ентусиазма на момчето, което е в състояние цял ден да тича и удря топката. Но семейството е категорично: спортът не бива да е за сметка на училището и след всяка тренировка момчето отива на училище с прилежно написани домашни и научени уроци.

"Нашият Гришо тренираще даже с ушанка, защото в залата беше много студено. Имаше парно, но прозорците бяха в окаяно положение", спомня си Йосиф Давидов, президент на хандбалния клуб Асти 91, пред БНТ.

ГЛЕДАЙТЕ

ПО ДИЕМА СПОРТ
ФУТБОЛ
17.00 ЦСКА - Тиендзин Тъда
21.45 Марсилия - Метц
ПО ДИЕМА СПОРТ 2
17.30 Левски - Флоридсдорфер
ПО МТЕЛ СПОРТ
16.30 Пуна Сити - Керала Бластърс
23.05 "Йохан Кройф", документален филм, I част
ПО ЕВРОСПОРТ 2
21.30 Кьолн - Борусия Д
КОЛОЕЗДЕНЕ НА ПИСТА
23.30 6 дни на Копенхаген
ПО ЕВРОСПОРТ 1
ОЛИМПИАДА
10.30 Хаштаг: Олимпийски игри
11.00 "Олимпийски дух"
12.00, 15.00 "Олимпийско признание"
15.15"Олимпийски дух"

УТРЕ

ПО ДИЕМА СПОРТ
ТЕНИС
15.00 Жребий на турнира "София Оупън"
ФУТБОЛ
1.00 Лудогорец - Арсенал Тула (п)
НБА
22.30 ЛА Клипърс - Чикаго Булс
ПО ДИЕМА СПОРТ 2
ФУТБОЛ
14.30 Бърнли - Ман Сити
17.00 Ман Юнайтед - Хъдърсфийлд
19.30 Арсенал - Евертън
БОКС
22.00 Световни боксови супер серии, галавечер в Сочи
ПО МТЕЛ СПОРТ
17.45"Йохан Кройф", документален филм, II част
ПО НОВА СПОРТ
18.00 Лил - ПСЖ
БОКС
22.55 Галавечер в Лондон
ПО ЕВРОСПОРТ 1
ОЛИМПИАДА
9.30 "Камил Стох: Историята"
18.45"По пътя към Пьонгчан"
АЛПИЙСКИ СКИ
11.15, 13.30 СК в Гармиш, спускане (жени)
СНУКЪР
22.15 "Германия мастърс", полуфинали
ПО ЕВРОСПОРТ 2
АЛПИЙСКИ СКИ
14.30 СК в Гармиш, спускане (жени)
ФУТБОЛ
16.15 Майнц 05 - Байерн М
18.30 Шалке 04 - Вердер
19.30 Борусия М - Лайпциг
ПО БНТ СВЯТ И БНТ HD
БАСКЕТБОЛ
18.00 Левски ЛУКойл - Балкан

В НЕДЕЛЯ

ПО ДИЕМА СПОРТ
ТЕНИС
12.00-18.00 "София Оупън"
Волейбол
19.00 ЦСКА - Нефтохимик
ФУТБОЛ
22.00 Монако - Лион
ПО ДИЕМА СПОРТ 2
16.15 Кристъл Палас - Нюкасъл
18.30 Ливърпул - Тотнъм
НБА
21.00 Оклахома - ЛА Лейкърс
ПО НОВА СПОРТ
16.00 Рен - Гингам
ПО ЕВРОСПОРТ 1
АЛПИЙСКИ СКИ
13.00 СК в Гармиш, Супер Г (жени)
СЕВЕРНА КОМБИНАЦИЯ
15.00 СК в Хакуба
КОЛОЕЗДЕНЕ
16.00 Обиколка на Валенсия, V eman
ОЛИМПИАДА
18.30 Хаштаг: Олимпийски игри
18.45 Олимпийско признание
19.00 В центъра на вниманието
19.30, 00 "По пътя към Пьонгчан"
СНУКЪР
20.00 "Германия Мастърс", финал
ПО ЕВРОСПОРТ 2
СНОУБОРД
12.00 СК във Фелдберг, сноубордкрос
22.30 Шоу на лед: Crashed Ice

www.duma.bg

8 ДНИ ДО НАЧАЛОТО

Монтана с исторически четвъртфинал в Европа

Волейболни национали продължават напред в евротурнирите

Мъжкият отбор на Монтана продължава да пренаписва клубната си история, като се класира за четвъртфиналите в третия по сила евротурнир – Купата на предизвикателството (Challenge cup), елиминирайки гръцкия Фойникас (Сирос) с Боян Йорданов в редиците си. Само 3 гейма бяха нужни на волейболистите, водени от Даниел Пеев, за да триумфират в дебютното си участие в турнира. Макар че отстъпиха при гостуването си в Гърция с 2:3 гейма (31:29, 22;25, 25:23, 22:25, 12:15), те продължиха в следващия етап на турнира след като бяха спечелили първия мач с 3:1 гейма у дома. Най-резултатен за гостите бе Аспарух Аспарухов с 14 т. (2 блокади). Руснакът Кирил Клетс добави 13 (3 аса), а Борис Наков 12 (1 ас, 4 блокади). Най-резултатен в мача бе бившият национал Боян Йорданов, който наниза 19 т. (2 аса).

В следващия кръг тимът на Монтана ще срещне турския Малие Мили Пиянго (Анкара), който отстрани Строител (Минск) с 2 победи.

Централният блокировач на мъжкия национален отбор по волейбол Алекс Грозданов и неговият италиански тим Калцедония (Верона) се класираха за 1/4-финалите на турнира за Купата на ЦЕВ. Италианският отбор надигра Дукла (Либерец) с 3:0 (25:19, 25:16, 28:26) в реванша от 1/8-финалите. Грозданов влезе в игра като резерва във втория гейм и прекара цялата трета част на терена, като отбеляза 4 т., от които 2 от блокади. Най-резултатен стана Тончек Щерн с 10 т. За Дукла Ян Щокр завърши с 13.

В следващия кръг Грозданов и съотборниците му се изправят срещу победителя от двойката Монпелие – Шахтьор (Солигорск).

В третия по сила европейски клубен турнир – за Купата на предизвикателството Мирослав Градинаров и неговият Бенфика (Лисабон) също се класираха за 1/4-финалите. Португалските шампиони спечелиха и реванша срещу Стяуа (Букурещ) с 3:1 гейма (25:19, 19:25, 25:15, 28:26). Градинаров изигра страхотен мач и завърши с 16 т. Топреализатор стана съотборникът му Уго Фернандо Гаспар с 24. За Стяуа Киприан Матей приключи с 21. На 1/4-финала Бенфика се изправя срещу италианския Равена с друг национал в състава си Красимир Георгиев. Тимът на Фабио Соли елиминира друг клуб от Чехия Волейбол Бърно след победа на реванша с 3:0 гейма (25:23, 29:27, 25:23), а Георгиев остана извън групата за мача.

120 млн. евро бяха платени от Барселона за бразилеца Филипе Коутиньо на Ливърпул

Висшата лига с нов рекорд на зимния пазар, Барселона похарчи най-много за играчи

Отборите от английската Висша лига подобриха рекорда за най-много изразходвани средства за трансфери по време на зимния пазар. Те дадоха за нови играчи 460,75 млн. евро, а получиха 368 млн. евро от продадени футболисти.

Следват ги тимовете в испанската Примера дивисион (276,7 млн. евро разходи и 163,58 млн. евро приходи), германската Бундеслига (72,7 млн. евро похарчени и 112 млн. евро получени). Китайската Суперлига се намеси между най-големите шампионати и с изхарчени 60,75 млн. евро и едва 5,65 млн. евро спечелени, измести френската Лига 1 от 4-ото място. Но Франция е сред малкото държави, в които елитните клубове са на печалба - 72,45 млн. евро приходи срещу 56,8 млн. евро похарчени. Италианската Серия „А" е едва на деветата позиция по разходи – 24,59 млн. евро, но пък е с най-голяма печалба - 76,5 млн. евро приходи от трансфери.

От клубовете на първо място по похарчени средства от всички в Европа е Барселона (със 131,8 млн. евро разходи и 6,5 млн. евро приходи), като само за бразилеца Филипе Коутиньо бяха платени 120 млн. евро на Ливърпул, а за сънародника му Йери Мина - 11,8 млн. на Палмейрас. От "Камп Ноу" си тръгнаха Хавиер Масчерано, продаден на китайския Хебей Чайна Форчън, и пратените под наем Арда Туран (в Истанбул Башакшехир), Рафиня (в Интер Милано), и Жерард Деулофеу (в Уотфорд).

От сделката за Коутиньо Ливърпул е с най-големи приходи през зимния пазар, но пък плати 78,8 млн. евро за защитника Върджил ван Дайк на Саутхемптън. Така холандецът стана най-скъпият защитник в Англия, а "червените" са вторият най-активен отбор на пазара тази зима. Манчестър Сити е трети с инвестирани 71,5 млн. евро за нови играчи, а Атлетико Мадрид е четвърти с дадените 66 млн. евро за връщането на Диего Коста от Челси. Арсенал е пети (с 65,85 млн. евро разходи и 53,5 млн. евро приходи), като само за привличането на Пиер-Емерик Обамеянг от Борусия Дортмунд „артилеристите" платиха 63,75 млн. евро.

Челси купи играчи за 53,9 млн. евро и е "на зелено" с продадени футболисти за 70 млн. евро, защото собственикът Роман Абрамович предвижда да строи нов стадион.

Евертън изхарчи 44,5 млн. евро и прибра само 16,9 млн. евро за свои играчи.

Стани си сам шеф с REFAN!

Писна ли ви от шефове на главата? Отървете се от тях и работете за себе си!

С франчайз модела, който предлага REFAN, това е съвсем реална и постижима възможност - с нея не само ще развиете собствен бизнес, но и бързо ще си възвърнете първоначалната инвестиция. Можете да купите изгодно представителен бутик на REFAN, да го поддържате евтино и да имате висока възвращаемост на вложените средства, предлагайки разпознаваеми продукти на световно качество.

Идеята е с предприемчивост и с 6000 лв. начален капитал да се стартира успешно и работещо предприятие. Бизнес пакетът на REFAN включва:

Парфюмерия

● 90 вида наливна парфюмерия REFAN с най-актуалните аромати; ● 90 есенции за понаситен аромат; ● 43 вида луксозни парфюми REFAN INTENSE; ● НАД 20 вида луксозни парфюми REFAN GOLD и REFAN GOLD INTENSE; ● 11 вида безалкохолни парфюмни масла във формата на рол-он; ● 10 вида парфюмни спрейове за тяло

Сапуни

● 36 вида ръчно изработени глицеринови сапуни с натурални съставки и етерични масла;

● 14 вида луксозни сапуни с натурални съставки; ● 29 вида пилинг сапун-гъби

Свещи

● 38 вида ръчно изработени аромотерапевтични, парфюмни, соеви и декоративни свещи

Козметика

● 215 вида козметични продукти с иновативни формули и натурални съставки: Бутер кремове за тяло; Захарни ексфолианти; Шампоани и душ гелове; Продукти за лице, ръце, крака, коса, масажни масла за тяло; Козметични комплекти

Соли: 9 вида соли за вана с минерали

Парфюми за дома - 23 вида

Аксесоари - 34 вида: флакони, торбички, тестерни ленти, пликове за сапуни

Като комплимент към всеки, закупил бизнес пакета, от REFAN специално добавят:

● Стилно оборудване с фирмена визия; ● 90 Стъкленици с патентован дизайн; ? Тестери на козметични и парфюмерийни продукти; ? Индивидуален проект - дизайн; ● Брандировка;

● Рекламни материали: постери, винили, вестници и други; ● Транспорт до вашия обект

Можете да се доверите на REFAN, защото от фирмата познават притесненията и рисковете, които поема всеки дребен предприемач - самата тя започва преди повече от 25 години с един малък магазин за наливна парфюмерия. Днес компанията разполага с над 400 бутика в 30 държави на 5 континента благодарение на иновативните и гъвкави форми на бизнес, които предлага. Франчайз моделът на REFAN е отличен с множество награди, сред които:

- Специална награда на FORBES за развитие на семейния бизнес - 2013 г.,
- Специална награда на FORBES за качество - 2014 г.
- Специална награда на FORBES за просперииращ и устойчив бизнес - 2015 г.
- Първа награда в категория "Най-добър български франчайз в Европа" - 2014 г.

Интересът от партньорството с REFAN е взаимен: чрез веригата от бутици фирмата увеличава пазарното си присъствие, а вие ще предлагате маркова парфюмерия и козметика и ще се радвате на предимствата от продажбите на разпознаваеми продукти с доказано качество.